

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapestén 8, vidéken 10 fillér.

Ézsau keze.

Budapest, március 1.

(v.) A magyar parlament szemhatárán felbukkant ismét az Ézsau szőrös keze. Az a kéz, amely munkálkodni nem akar és alkotni nem tud. Hanem csak rombolni akar és csak sebet tud ütni. Három esztendő óta nem merete magát ez a kéz közéletünk horizonján mutogatni. Az új korszak békés lojalitása olyan erkölcsi megfeszítést hozott létre, amelynek üde légkörében ama kéznek meg kellett bénulnia. S most ökölbe szoritva hogyan bukkanhatott fel mégis váratlanul az Ézsau keze?

Bírálni szabad, de gyanusítani nem szabad. Bartha Miklós bíralt, de Rakovszky István gyanusított. Tüzesen és indulatosan, a nála megszokott brutális lendülettel gyanusított előket, akik legalább védekezhetnek, és holtakat is, akik pedig védtelen állapotban porladoznak hantjuk alatt. A régi stílus első szárnybontása ez három esztendő óta. A régi stílus ezt a váratlan feltámadását a legnagyobb határozottsággal kell minden jóízű és ép érzésű hazafinak visszautasítania. Bíráljon az ellenzék, amilyen keményen tud és amilyen szigorúan akar. Ne legyen se gyöngye, se könyörület. Ellenfeleinek nyavalyosságából vagy nagylelkűségéből a kormány s a többségnek nem szabad s nem lehet megélnie. Senkisémet veszi hát zokon az ellenzék, ha egész szilajságával támad. A patvarba is, hisz az a rendeltetése, hogy bizalmatlanságát ostromló energiává váltsa át. Am azokat a tilalomfákat, amiket az új korszak állított fel politikai közéletünkben, senkitől sem engedjük feldönteni. Mert ezek a tilalomfák egyaránt szólnak a többségnek és a kisebbségnek s nem a parlamenti porondon tusakodó pártokat védik egymás ellen, hanem

a küzdelmek kártékony elfajulása ellen oltalmazták meg a magyar közéletet. S mi van ráírva e tilalomfákra? Az, hogy a politikai ellenfélnek becsülete szent és sérthetetlen. Továbbá az, hogy ki-ki annyi tiszteletet érdemel, amennyi becsülésben részesíti a vele szemközt küzdőket. És végül az, hogy saját magán ejt szeplőt, aki másokat alattomosan gyanusít vagy nyíltan rágalmaz.

Nekem jogom van ellenfeleimnek okfejtését szétszedgetni, elveik kártékony voltát bizonyítani, meggyőződéseik ferdeségét feltüntetni. Ők is rá muthetik, hogy elveim hibásak, politikai irányom zsák-utcaba visz, érveim a logikai igazsággal ellenkeznek. Az ilyen küzdelem, legyen bármilyen heves, feltétlenül hasznos eredményt fog a közérdek számára megérlelni. Ha ellenfelem és én nem is tudjuk egymást kapacitálni, de mérközésünk megvilágosítja az elméket, tájékoztatja a közvéleményt és lehetővé teszi az eszmék sorakozását. Am nem szabad ellenfeleimet ócsárolnom, jellemének integritásában megbántanom, eljárásának jóhiszeműségét kétségbevonnom, elhatározásainak nemtelen rugókat tulajdonítanom. S viszont azt is kikérem magamnak, hogy én velem szemben akárki más ilyen módon viselkedjék. A politikai küzdelmet az elvi tusák tiszta magasságából a személyeskedések ingoványába letaszítani nem szabad. Három esztendője, hogy kigázoltunk abból a mocsárból. Az egész nemzet hálásan lélekkelt fel ama sikeres menedéskelés után s megváltásul üdvözölte, hogy tiszta légkörbe jutott. S akik most visszafelé akarnak fordítani az idők óramutatóját, talán azért, mert politikai céljukhoz a gyanusítás hinárain át vezet az út, azok hadd tudják meg, hogy a kölcsönös gyalázkodás uralmát a magyar közéletben többé feltámasztani nem lehet. Ez a nemzet

nem leli többé kedvét meddő izgalmban, személyes afférek tűzének fellobbanásában, mérges gyanusítások és vad invectivák röp-ködésében. Ez a nemzet békét kíván, hogy gyümölcsöző munkát végezhesen. Nehéz idők komoly tünetei intik erre. Résen kellennünk, hogy az ország gazdasági érdekeit, amelyeket ezernyi veszedelem készült minden oldalról megrohanni, károsodás ne érhesse. Figyel-münk, energiánkat, becsvágyunkat ez a feladat köti le egészen; érdeklődésünk költ egy porcikányi sem juthat hát ama bonyodalmaknak, amelyeket a szenzációk céhbéli gyártói a régi recept szerint készülő ingerkedésekkel akarnának előidézni.

A nemzet közvéleményének nevében tiltakozunk hát a személyes inszinuációk rendszerének új életrekelte ellen. A nemzet nem fogja tűrni, hogy mesterségesen csinált botrányok üssenek tanyát a törvényhozás műhelyében. A multat igenis eltemettük; *de okulunk rajta, mielőtt elföldeltük volna.* S e nagy és becses tanulságokat az Ézsau szőrös keze nem fogja a nemzet lelkéből kitéphetni. Felteszük az ellenzék zöméről is, hogy ő neki sincs inyére a közzitatkozások elfajulásának e hirtelen felmerült nüzusa. Elvégre a kisebbség komoly férfiai tudatában vannak hazafias kötelességeiknek. Meg tudják becsülni a közélet megfeszült légkörének értékes vívmányát, s érzik bizonyára ok is, hogy e vívmányt, amely biztosítéka az országos érdekek hathatós megóvásának, egy-egy féktelen temperamentumú ember zsákmányál odadobni nem szabad. Szeretjük binni, hogy a parlament minden oldalán összefognak a komoly és biggadt tényezők a mai kisérlet könyörtelen visszautasítására. Mert egyetemes érdeke az egész nemzetnek s tehát a parlament minden pártjának, hogy a közélet az eszmék mérkőzésének egyenes országútján haladjon to-

TÁRCA.

Ha szenvedek...

Ha szenvedek s kitör a jaj-szó belőlem,
Én jó Uram, rosszat ne gondolj felőlem!
Gyöngye ember vagyok, de azért megállok,
Te erős váradban védelmet talállok.

Ha kísért a kétség: nem vesz erőt rajtam,
Hozzád menekülök e nagy lelki bajban,
Béfedez engemet az én hitem szárnya
S döntésedet szívem türelemmel várja.

Ha rám tör a hitvány, hogy engem gyalázzon,
Rád gondolok Uram s magam megalázom;
Hogy megsegyenüljön, majd gondolsz Te rája,
Sáfárcadásoknak Te örök bírāja.

De a mikor éppen Tenéked szolgállok,
Szentseges célokért hevülve munkállok,
És a gonosz ármány rám tapos, leharcol:
Ha e gatz megfojtom, úgy-e, nem haragszol?

K. Lippich Elek.

Két ur és egy leány.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Thury Zoltán.

A köruton a sok között volt egy kis trafik is. Mellette virágosbolt az egyik oldalán, a másik oldalon pedig cselédszerző. Az ajtó előtt két kis keskeny kirakat között szép lábtörül, amibe az volt beleszőve fekete szőrrel: — kérem. Kéri az urakat, hogy tessék belépni. Gyöngyszínű volt az egész kis bolt. Ajtaja, ablaka, benn a fiókok, szekrények, a pudli, a sarokban a kályha is, elegáns, kellemes kis üzletcske, amibe azonban már kezdte beleenni magát a dohányzást meg a füst. A két gázlámpa fölött például barnára sült a fal s a mögé a vastag szivart pőfékelő kis bronzemberke bógé, akinek a szivarján ragyújtottak az urak, módgótáblát kellett tenni, mert megpörkölte a tapétát a szivarja örökké pislogó tűzével. Az asztalosmunka se lehetett valami olcsófrangú. A szekrények ajtáin egy-egy lyuk mutatja, hogy hol volt a porcellángomb, amivel ki lehetett nyitni az ajtót s némelyiknek összerendezett az oldala. Körül a falakon mindenféle reklámkép nyomta agyon egymást. Nagyfeju, újságot olvasó ur, akiben éppen csak az a fontos, hogy micsoda cigarettaszopóka van a száájában, aztán egy néger, aztán sikkes hölgyikék és egy csomó újságnak a neve vastag betűkkel, kemény papíron, csupa kínálkozás... — Szóval ez a trafik valamikézt másformán indult meg, mint a többi. Csinos akart lenni, hanem aztán elközönségesedett, barnult, mint a pipa, hogyha szorgalmasan szívják. A leány, akié volt, egy kicsit elszomorodva nézte az átalakulását: hideg borzongott végig rajta, mikor estére töméntelen piszkos, sáros lábnyom áztatta be a szép mintás, olajos szőnyeget, ami lefötte

a pudli előtt az egész kis boltot. Ha még meglett volna a pénze, most talán már valami egyéb üzletbe fektette volna bele. Finomabb üzletbe, talán cukros-boltba.

Egyébképpen különben erre az üzletre so volt panasz. Jól indult. Még döcögött egy kicsit a járása, hanem úgy látszott, hogy szép lassan kinövi magát olyan becsületes keresetté, hogy megélhet belőle a leány. Nem sok kell neki. Ruhában például a cipő meg a szoknya mellékes, azt mind eltakarja a pudli, hát egy-egy bluz meg egy kis csipke a nyakára. A koszt pedig minél több kávé, reggel, este egy-egy bögre, délben pedig egy kis leves, meg egy szeletke hús... Aztán semmi egyéb... A trafik az élő emberék kriptája. Azaz hogy az özvegyasszonyoké, lányoké... Aki egyszer beleült, meg is penészedik benne. Soká él, de száraz, fonnyadt, mint a dohánykóró. És ha kimegy az utcára, hát messzire megérik rajta a trafikszag. Gaz kölykök utána is prüszkölnek és ilyenkor egy-egy bágyadt, szomorú mosolygás suhan végig az öreg néni pergamenszerű arcán.

Ennél a lányánál azonban még szó se volt vónségről. Huszonnyolc-harminc éves lehetett mindössze és dus, rakoncátlan szőke haját alig bírta cepelni a nyaka. Az vékony volt tudniillik és fehér, mint az alabástrom. A kezei is, az arca azonban már valamikézt sárgás, mintha valami finom port lehelt volna rá a kezdődő vénleányosság. Hogy hol az a kezdődés, nem tudom. Vannak erős, egészséges leányok, akik negyvenéves korukban is frissek, egynémelyiket pedig már huszonöt esztendő meggyőzeszt. Ezt is. Betegforma, elcsenevészett kis teremtés volt, lapos a melle, mint valami kis fiú és éppen csak a szeme volt szép. Az se az a bizonyos asszonyszem, ami ragyog és éget, hanem ártatlan, bizalmas pillan-

vább s ne sülyedjen vissza oda, ahonnan olyan nehezen és annyi veszedelem közt tudott csak kikeményedni: a gyanúsítások híradásába. El azzai a szőrös kézzel, amely csak rombolni és sebezni tud!

Csetepaté a t. Házban.

Budapest, március 1.

Bartha Miklós a tegnapi ülés végén szóba hozta az új országgyűlés berendezésének célszerűtlen voltát. Bartha Miklós beszédéből Rakovszky István még tegnap igen csinos gyanúsításokat hüvelyezett ki. Így aztán nem csoda, hogy ma az egész ülés ennek a dolgnak következtésével telt meg. Bartha beszédéből határozati javaslat lett, melyben Szederkényi Nándor parlamenti vizsgáló-bizottság kiküldését kérte. Rakovszky István kirohánásából pedig előbb nagyon szenvedélyes csetepaté, a végén pedig lovagias ügy fejlődött. Amint ez már Magyarországon rendszeres történni szokott.

Szederkényi határozati javaslata önmagában aligha tudta volna lekötöni az érdeklődést. Akik pártoltak, tudták, hogy vesztett ügyet pártolnak, akik elleneztek, inkább személyes okból beszéltek, holott egyszerű szavazással is dönthettek volna. S bár az ad hoc egyesült ellenzék, mint előre jeleztük, csakugyan névszerint való szavazást kért Szederkényi határozati javaslata: ennek sorsa eleve viágos volt. A túlnyomó többség elvetette a teljességgel fölösleges javaslatot, kivált miután Szell Kálmán miniszterelnök ugyis kijelentette, hogy az építkezés és berendezés még jóvátehető hibáin szívesen hajlandó segíteni.

A határozati javaslat körül lefolyt csetepaté csak annyiban volt érdekes, hogy keretül szolgált a gróf Tisza István és Rakovszky István között kifejlődött rendkívül szenvedélyes polémia. Csupa puskapor volt e polémia folyamán a levegő és a robbanás se maradt el. A vége pedig, mondtuk már, lovagias ügy lesz. De ez nem tartozik az ülés krónikájába.

Az összecsapást gróf Tisza István kezdi.

— Esztendőnk óta pontosan a t. Ház elé került az új országház építésére vonatkozó jelentés — kezdte gróf Tisza az ő hideg, szenvedélyes hangján. Még kritikát se igen hallottunk róla, gyanúsítást pedig soha. A gyanúsításnak várnia kellett, míg a néppárt megérkezett. A néppárt törekvései károsak, de meggyőződése, amennyiben az, tiszteletreméltó. A néppárt vérmesebb tagjai azonban érzik, hogy objektív feyverekkel a néppárt

ebben az országban sohasem juthat többségre. Ők tehát azt a taktikát követik, hogy becsületében gyanúsítják meg a szabadelvűséget. Hogy ezzel az eljárással meglopják a magyar nemzet erkölcsi tőkét, mit bánja ez az ember, aki magyar kirdyit nem ismer, családját magyarnak nem nevei!

Ezek a hideg, súlyos szavak ráneheztek a hangulatra. Egy kis zaj próbálkozott, de kénytelen figyelembe fulladt az is. Gróf Tisza István még mindig hidegen folytatta:

— Rakovszky István ezen a lejtőn tegnap nagy lépést tett lefelé. Eddig eleveneket gyanúsított, most holtakat gyanúsít. Az a férfi, akiről Rakovszky Bazilio módjára azt mondta, hogy nem tudja, de úgy hiszi dus fizetést kapott, mint az építkezést vezető bizottság elnöke: gróf Tisza Lajos nem kapott semmiféle fizetést, de halálos szenvedéseinek közepette is szeretettel dolgozott a monumentális munkán. Hát ha Rakovszkynak tetszik gyanúsítani, gyanúsítsa az őket. De holtakat gyanúsítani utólatos.

Szólt és leült. Mögötte éljenek, vele szemben fészkelődtek. Rakovszky István pedig egy mozdulattal leintette a fészkelődőket. Mintha azt mondta volna:

— Csak bizzatok rám!

Rábízták. De Rakovszkynak a gesztusai szerencsésebbek voltak, mint a szavai. A gesztusok gyilkosok voltak, a szavak kissé dadogók. Azt mondta a néppárt lovagias ügyosztályának főnöke, hogy nem gróf Tisza Lajosra célozott, hanem Steindl műépítésre. De ez mellékes. A felelősség tulterjed a siron. Ami az utólatos kifejezést illeti, az iparbank boldog részvényesei talán nem oly büszkék gróf Tisza István közgazdasági tevékenységére, mint ő maga. De ez is mellékes. Fődolog az, hogy a néppárt azért nem ellenőrizhette az új országház építését, mert Tiszát és a Tiszákat kellett ellenőriznie. Egyébként pedig gróf Tisza hangulatát érli s azért kifakadásaira nem reflektál.

Ez bizony egy kissé hatástalanul puffogott el. Ki kellett reparálni. Hát amikor gróf Tisza István egy szó megjegyzés nélkül ki akart menni a teremből, a néppárt elkezdte utána röpieni a mérgezett nyilakat.

— Jó éjszák!

— Hozza előbb rendbe a bankot!

Gróf Tisza István visszafordult és élesen jegyezte meg:

— Ahhoz semmi köze!

— Van! Nagyon van! Az közügy! — hangzott most már tizfelől is.

Maga Rakovszky azt kiáltotta, úgy félvállról:

— Majd szellőztetjük azokat a dolgokat!
— Beszédben tessék, hogy felelhessek rá és ne közbeszólásokban — szólt hidegen gróf Tisza István, de már kiült homlokára az ingerültség pirossága.

— Ugy beszélék, ahogy nekem tetszik, sikoltott Rakovszky. És a pasászkodásnak vége! Nem félünk többé maguktól. Igenis fogunk beszélni.

Gróf Tisza István egy mozdulattal elárulta, hogy türelmének fogytán van. Elfojtott hangon szólt:

— Allok elébe, de ne tessék szemtelenkedni!

Aztán kiment. Utolsó megjegyzését a néppárt nem hallotta, de a gyorsírók följegyezték és módja került, hogy a néppárt tudomást nyerjen róla. Mikor, aztán a teremben a névszerinti szavazás folyt, a néppártiak jelentést tettek a dologról az elnöklő Tallán Bélának, aki nyomban kijelentette, hogy a megjegyzést nem hallotta, de utólag rendre fogja miatta utasítani gróf Tisza Istvánt. Miután így kilátás volt rá, hogy a csetepatének a szavazás után folytatása lesz: a t. Ház tagjai nem is széledtek el. Kivált miután a folyosón feltűnt — Gajári Odón alakja.

— No hát itt párbaj lesz!

S a szavazás után még egy nagy összecsapás volt.

Tallán Béla a ne tessék szemtelenkedni miatt rendreutasította gróf Tisza Istvánt.

Rakovszky István metsző hangon glosszákat fűzött a rendreutasításhoz. Megelégzik az elnök nyújtotta elégtétellel, mert tekintetbe veszi gróf Tisza István helyzetét. Am ítéle meg az ország, hogy az a Tisza István, akinek bankjában a publikum pénze elveszet, jogosult-e mások fölött erkölcsbíróskodni?

Gróf Tisza Istvánnak is volt néhány szava. Körülbelül így:

— A rendreutasítást tisztelettel fogadom s a t. Háztól bocsánatot kérek. Ami Rakovszky urnak a bankra való célzását illeti, az nem tartozik ide. Ha veszteségek voltak, én sajnálom legjobban. De ha valaki ezért erkölcsi integritásomat vonja kétségbe és el akarja venni azt a jogomat, hogy véleményt nyilváníthassak: ez a valóságunk legmesebb menő arculcsapása. Ha személyem nem szimpatikus; sajnálom, eltűrom. De becsületemet lappangó módon meggyanúsítani nem engedem. Politikai ellenfelet ilyen módon akarni látni alól elenni, az orgyilkosságnál is alábbvaló.

A jobboldalon viharosan megtapsolták gróf Tisza Istvánt — egyébként az incidens után nyilván van az újságregények álló szedése: „folytatása következik“...

tásu, mint a gyermeké. — Mikor ez a szegény, finom kis teremés árván maradt, rokonság, barátság azzal ráta le vállairól a gondját, hogy a trafikot ajánlották neki. — Abban csendesen meg lehet húzódni a sok szivar között s az ilyen lány már ahogy se megy férjhez... S mint ahogy némely lány a zárába vonul el, úgy húzta meg magát ez a felénk, beteges kis állat a trafikos bolt asztala mögött. Innen aztán már nincs ut kifelé.

Az hogy egyszer fölkinálkozott az alkalom a menekülésre. Hanem nagyon barátságos formában, a kis öregedő leány megjédt tőle. Nagy vállas, vastag, barnanyaku ember ment be a trafikba, rablóforma ember. Olesó szivart vett, s míg a dobozban kotorászott, kétszer is fölpillantott a leányra. Nem úgy, hogy ijesztő lett volna, hanem mégis különösen, egy kis csodálkozással s csendes, jámbor hódolattal. A leány idegenkedve fordult el tőle s mielőtt elaludt volna a függöny mögötti díványon, az ágyán, újra meg újra észbe jutott ez a vevő. A kezét látta... Nagy, bütykös ujjú, fekete kéz, majdnem olyan fekete, mint a szivarok, amik között válogatott... Borzasztón markolhat ez az ember... Dideregve gondolt rá másnap a hajnali szürkületben, míg egy szál szoknyában a tejet melegítette a még csukott boltban, de este a szivaros skatulára és az órára pillantott sűrűn, amikor eljött az ideje annak, hogy a tegnapi ember jőjjön. Ugy képzelte tudniillik, hogy jönni kell neki s félt tőle, de maga se tudta volna megmagyarázni, hogy miért. S mikor nem érkezett meg pontosan, a családás üressége támadt benne. Elszomorodott. — A férfi

pedig csak pár perert késett, de aztán gyorsabban is ment el. Mintha nem érezte volna magát jól a boltban. Olyanformán ment ki, mintha menekülne s csak a bronzemberke szivarja mögül pisogott vissza egy pillanattal, míg meggyújtotta a szivart. A leány pedig csak nézett utána. Nem értette meg, hogy miért siet. Most már úgy érezte, hogy lett volna bátorsága egy kis beszélgetésre is.

No hát arra is akadt alkalma. A nagy férfi majd fellékött az ajtóban egy kiesit. Szőke, evikeres urat, a szomszédból való ügyvédet... De nem igen vette számba, hanem tovább ment, az ügyvéd pedig be a boltba bélyegért. Sokáig vásárolt, rakönyököt az asztalra s különösen a leány szőke haját tartotta arra valónak, hogy beszélgesse róla. Azt mondta, hogy igazán csak a szőke hajba tud belebolondulni a férfi. A barnában valami durvaság van, az nem olyan lány, nem igazán nőies. A gyöngéd érzésekhez szőke kell, sok, sok szőkeség, ennyi — s finom kis kezeske. Csak egy ujjal érintette meg a leány kezét az asztalon. Az visszakapta, mire a finom ur mosolygott és most már a bélyegét szedte össze.

— Nini, két forint hiányzik a pénzemből. Lesz kegyes felküldeni hozzám valakit, kisaszszony... Bizony nem voltam elég pénzt magamban.

— Nincs senkim.

— Hát majd holnap behozom.

— Csak tessék.

Másnap az ügyvéd ur megfizette a két forintot, aztán egy hétig mindig fizetett és sokat pusmogott a mellett a lánynyal. Egészen behajolt az asztalon a tulsó oldalra s később már arról

beszélt, hogy az efféle üzlet nem lánynak való. Nem ilyennek tudniillik, s a evikker alól végigsimogatta a pillantásával az egész kis testecskét le a topánka hegyéig, amit ijedten kapott be a szoknyája alá a leány. Végre is a nőnek más a hivatása, mondta az ügyvéd ur s bosszankodva pillantott hátra, mert hideg süvített be künnről. Jött a másik ember, a nagy, durva és szörnyen komor ábrázatu férfi, aki elé kérdés nélkül oda tette a leányt a szivarládát, amiből vásárolni szokott. Az egy szót se szólt, csak válogatás nélkül kivette a szivarokat a skatulából, fizetett és elment. A leány nagy szeméi utána bámultak: — Miért haragszik? kérdezte magában s egy kiesit megzavarodott fövel hallgatta a fialembert. — Miért haragszik? Nem adtam rá okot — gondolta, és félt, hogy ez a goromba ember holnap másik trafikban vesz szivart. Hiányzott neki a nagy, feketére sült kéz, ami ügyetlenül babrált a szivarok között s bosszankodott a finom urra, aki elkergette a gorombát. Mert hát bizonyára azért ment el, mert ez itt ilyen bizalmasan rátelepedik a pudli tetejére. Hogy tele van vele a bolt, hogy más nem is fér be... Hanem azért tetszett neki ez a csinos ember. Abból a világból való, amiben ő élt, amíg az apja meg nem halt s az első olyan urfőle férfi, aki szóba is áll vele. S ahogy beszélt, abban egy esonó reményiséget talált. Csak úgy, hogy maga se mert megbizni benne, de valamit sejtített a távolban. Miért mondta volna, különben azt, hogy a nőnek más a hivatása... Mosolyogva, égő arccal aludt el a leány. Persze: hogy más, persze...

UJ IDŐK.

Herczog Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való két színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi díszre lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Előfizethetni postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrassy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

A képviselőház ülése március 1-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác, Cseh Ervin.

A költségvetés.

As új országgház tételénél

Szederkényi Nándor azt tartja, hogy szigorú vizsgálatot kell indítani. Az épület a nagyközönség filléreiből épült, meg is kell annak védeni érdekeit. A következő határozati javaslatot nyújtja be:

Az országgház építéséről szóló jelentés tudomásul nem vétetik. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon), hanem annak beható megvizsgálására, az eddig történt építkezés felülbizsgálására egy parlamenti bizottság küldetik ki. (Helyeslés a szélsőbaloldalon).

Gróf **Tisza** István: Előtte szóló t. képviselőtársam határozati javaslatát nem fogadhatom el azon indokból, mert ilyen parlamenti bizottság kiküldése mindig a miniszteri felelősség rovására esik. (Élénk ellentmondások a szélsőbaloldalon). Az ilyen indítvány eszköz lehet kormányok megbuktatására. (Mozgás a szélsőbaloldalon). de egyes ügyeknek a parlamentáris kormányformával összhangzó elintézésére sohasem célszerű eszköz. (Ugy van! jobboldal).

Ezek előrehozatala után egészen röviden esem át azokon a részben igen szellemes, de szerilelt túlzott nyilatkozatokon, amelyeket különösen Bartha Miklós t. képviselőtársam az épület célszerűsége szempontjából mondott. En a kérdésnek ezen részével jelenleg foglalkozni nem kívánok, csakis azt jegyzem meg, hogy különösen az 1896-iki millenáris intézmények alkalmazásával nemcsak ennek a Háznak és általában a törvényhozásnak tagjai, de az idegeneknek ezrei, akik megfordultak a fővárosban és a magyar népek százszázai bejárták ezeket a termeket, megnézték azt az épületet és azzal az öntudattal távoztak onnan el, hogy itt a magyar nemzet a maga alkotmányos életének, a maga alkotmányos intézményeinek egy évszázadra szóló impozáns műemléket állít. (Ugy van! a jobboldalon.) Es igazgik meg a t. képviselő urak, mindenki, aki ellogulatlanul gondolkozik, nagyon sajtáságon fogja érezni magát, ha a kritikának ezt a fokát, ezt a mértékét látja, amelyet jónak látnak a t. képviselő urak ezuttal alkalmazni. (Ugy van! a jobboldalon.)

De hát az izlések különbözők lehetnek és nincs olyan épület a világon, amely azt arrogálatná magának, hogy mindenkinek az izlését kielégítse, amint hogy abban az időben, mikor a terv elfogadott, igen érdekes, igen tartalmas diskussziók folytak a felett, vajjon helyes-e azt a stílt alkalmazni és nem volna-e más stílt megfelelőbb, valamint hogy igen komoly és igen figyelemreméltó aggályok merültek fel abban a tekintetben is, hogy heyses-e a magyar nemzetnek a maga szerény viszonyai mellett egy ilyen monumentális épületet építeni, amelynek akkori eredeti költségvetése nem, mint a t. képviselő urak tegnap mondták, 3 vagy 7 millió forint, hanem a belberendezéssel együtt 11,700,000 rt, vagyis 23 és fél millió forinra lett volna. Es akkor a képviselőház és a törvényhozás beható diskusszió után elhatározta ennek a stílnak elfogadását és az épületnek ilyen monumentális arányokban való felépítését. Hát, mondom, a teljesen jogosult, teljesen komoly, teljesen figyelemreméltó kontroverziák a maguk idejében lefolytak ezek körül a kérdések körül. De, amidőn megindult az

építkezés s a miniszterelnök törvényszabta kötelességénél fogva évről-évre megtette a maga jelentését, attól fogva csakugyan a bizalmatlanságnak, a kritikának, a kicsinylésnek nyilatkozatait többé nem hallottuk... (Ugy van! jobboldal).

Szederkényi Nándor: Dehogy nem!

Tisza István gróf: T. Ház! Az idő is rövid lett volna részemre, de én átmentem a képviselőház utolsó ciklusának, tudniillik az 1896-ban megválasztott képviselőháznak iratait és nyomtatványait, még pedig azért ezen képviselőházért, mert ez volt az az időszak, amidőn már a néppártok is szerencsénk volt ebben a Házban, ahol a néppárt is gyakorolta az alkotmányos ellenőrzés jogait és kötelességeit, és én azt találtam, hogy a miniszterelnök 1897. június 10-én adott be a Ház elé egy jelentést, amely nagyobb terjedelmű volt a többi jelentéséknél, amennyiben áttekintést vett az építkezés addigi egész folyamára, beszámolt részletesebben az addigi költségekkel és konstataitálta azt, hogy, szemben a tizenegy millió 746,000 forintra előirányzott eredeti költségvetéssel, a végleges költségek valószínűleg sokkal többre fognak rugni, még pedig többre fognak rugni azért, mert felmerült számos olyan kiadás, amelyről a költségvetésben providenciával nem volt.

Oszeállítja ez a jelentés ezeket a kiadásokat felsorolja pl. a tulajdonképpeni építési és berendezési költségeknek kívüli kiadások címen a telekrendezésekre fordított kiadásokat a rakpartrendezésre fordított kiadásokat, a művezető építész díjazására fordított kiadásokat 2,800,000 forinttal, s hozzávesz továbbá a liftek, csillárok, csemenyűk, fűtő- és szellőztetőkészülékekre másfél millió forintot, — ez a két nagyobb tétel, amely szerepel — és végeredményében oda konkludál, hogy megkapjuk az állandó országgház összes költségeit fölélló összegget, amely ezek szerint mai napig mintegy 16—17 millió forintra tehető. Tehát már 1897-ben 16—17 millió forintra, vagyis ugyanarra az összegre jelzi a kiadások főösszegét a miniszterelnök, mint valóban szükséges összegre, amely a most rendelkezésünkre álló adatokból is kiviláglik. Fel is sorolja azon főbb tételeket, amelyek új kiadásokat kívántak meg és amelyek ezen többköltséget szükségessé teszik és attól fogva nemcsak a gyanúsításnak, de a kritikának sem hallottuk egyetlen egy hangját sem a t. ellenzék bármelyik ármvialától, amelyek ezzel a kérdéssel foglalkozott volna. (Helyeslés a jobboldalon.) Es valóban érthetetlen, hogy most, az ügynek ezen stádiumában, amidőn semmi új momentum nem merült fel... (Felkiáltás a szélsőbaloldalon: Dehogy nem! Most sült ki! Felkiáltás a jobboldalon: Semmi sem sült ki! Mi sült ki? Felkiáltások a néppárt: Hogy nincsen rend!)

Elnök (csemet): Csendet kérek!

Gróf **Tisza** István: Mi sült ki! (Halljuk! Halljuk! Felkiáltások a néppárt: Hogy nincsen rend! Zaj.)

Elnök: Ne méltóztatassanak folytonosan közbeszólni! (Halljuk! Halljuk!)

Gróf **Tisza** István: A dolog pénzügyi részére nézve semmi sem sült ki most mert amint az imént felolvastam, már ezelőtt öt esztendővel konstataitva lett, hogy 16—17 millió forintra fog kerülni. Ha valami kisült, akkor az az, hogy...

Pohler Győző: Hogy rossz, az sült ki!

Gróf **Tisza** István: Hát ami azt illeti, hogy rossz a több helyeségek, az már 1896-ban ismeretes volt. Hogy egyes, azóta készült freskók, vagy nem tudom, micsoda díszítések nem sikerülhettek, hogy azok szerencsétlenek, azt megengedem, de magának a dolognak a részleteire nézve most semmi a

világ ki nem sültetett. (Igaz! Ugy van! jobboldal.) Es éppen azért, t. Ház, előttem teljesen érthetetlen volna az a felzudulás, amelyet az igen t. néppárt részéről ebben a kérdésben most, az ügynek ezen stádiumában tapasztalok, ha meg nem magyaráznám nekem azt a taktikát, amelyre a néppártnak mindenesetre legajlisabb tagja mind nagyobb és következetességgel vállalkozik. Mert, amíg vannak a néppártban — és a párt tagjainak összes számát tekintve, számságban — oly férfiak, akik a maguk politikájának diadalra vitelét elveiknek kifejtésével igyekeznek elérni — azt mindenki tudja, hogy ezeket az elveket mennyire károsnak és veszélyesnek tartom, és tel is fogom velük szemben venni a harcot erőmhöz képest (Élénk helyeslés a jobboldalon). — de ezt az eljárást jogosultnak tartom és ezt a meggyőződést tiszteltem, de azután én úgy veszem észre, hogy a néppártnak egyes tagjában és mindenképpen a tegnapi nap vezérszónokában is mindinkább megéledődik az a meggyőződés, hogy Magyarországon objektív küzdelem útján a néppárti elveket az ország többségére belevinni nem lehet, (Élénk helyeslés a jobboldalon. Nagy mozgás a néppártban és felkiáltások: Tisza-lex!) hogy Magyarországon...

Rakovszky István: Megszólalt!

Tisza István gróf: ... a szabadelvű irányzatot megbuktatni csak egyfelé lehetne, ha azt következetesen megrágalmazzuk, meggyanusítjuk és a szabadelvű politika becstelenségébe vetett hitet megtingatjuk. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Azzal azután, hogy ezzel az eljárással a magyar nemzet reputációján ejtenek csorbát, azzal, hogy ezen eljárással a magyar nemzet erkölcsi tőkét lopják meg, azzal a képviselő ur, aki magyar királyt nem ismert, az a képviselő ur, aki családját nem magyarul neveli, természetesen nem sokat törődik. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Es ezen az uton, ezen a lejtőn, amelyre tegnap jutott a képviselő ur, egy újabb lépést tett lefelé, amidőn megemlékezett egy olyan férfiról, aki évek óta nincsen az élők között, az állandó országgház építését vezető bizottság volt elnökéről, akiről mindenképpen azt mondta: „ha jól tudom” azután a Don Bazilio-éle régi, ismert recept szerint hozzá tette: „nem álltom, de úgy hiszem, dus fizetést is huzott”.

Hát mondjon le ezen hitéről a t. képviselő ur, mert az állandó országgház ellenőrzését vezető bizottság elnöke semminemű fizetést és javadalmazást nem huzott, elvállalta és teljesítette szem munkát legjobb meggyőződése szerint odaadó, társadástot nem ismerő áldozatkészséggel, vezetve attól az ideától, hogy egy olyan épület emeléséhez nyújtson segítséget, amely méltó emléke legyen a magyar nemzetnek (Élénk helyeslés a jobboldalon.) és engedje meg nekem a t. Ház, én, aki annak a férfinak halálát ágya mellett ott voltam, én, aki közel állottam hozzá azon éveken keresztül, a mig egy kizső betegségnél gyötrelmeit férfihoz és keresztényhez illő módon viselte el, én mondhatom a t. Háznak, hogy akkor, amikor az orvosok szigorúan tiltották minden munkától, akkor, amikor kizső szenvedéseket kellett legyőznie, hogy dolgozhassék, mondhatom, utolsó leheletéig ezen ügy iránti teljes odaadással vett részt e munkában. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Hát, ha a képviselő urnak tetszik a gyanúsítások terére lépni, gyanúsítsa azokat, akik élnek. (Élénk helyeslés és felkiáltások a jobboldalon: Igaz! Ugy van! Nagy mozgás a néppártban.) de engedelmet kérek, egy sirjában fekvő ember emlékeit ilyen módon bepiszkolni akarni, ez utálatos dolog. (Hosszantartó

Csodálatosképpen azonban másnap mégse a finom embert várta, hanem a darabos, esetlen, nagy barna fut s amikor a maga rendes idejében megérkezett, előbb rámeresztette nagy, szelíd szemét. Csak akkor nyult egy kicsit süggédformán a szivaros-skatula után, amikor látta, hogy semmi mondanivalója nincs. Hogy mit várt tőle, azt maga se tudta, hanem amikor semmit se kapott, elszomorodott. A rettenetes kezek sokáig bibelődtek a szivarral s lassan indult meg a bronzemberke felé a férfi, aztán megállott a bolt közepén s ujjai között kegyetlenül ropogtatva a szivart, visszament a lányhoz.

— Kisasszony — kezdte s lesütötte a szemét — én Czákó Elek vagyok. Gépész. Munkás ember, munkavezető.

A lány gépiesen mormogta vissza a pudli mögül:

— Örvendek, Czákó ur.

A férfi nem is az asztalt nézte maga előtt, hanem a földet s csak félszemmel pillantott föl néha, amig beszélt.

— Kisasszony, én mindennap itt veszek szivart ezután is. Mig a kisasszony van itt, mindig. Ezt csak azért mondom, hogy ha egyszer szükség volna a kisasszonynak reám, csak tessék szólni. Legyen a kisasszony az első szó, nem pedig az enyém. — En csak éppen azt mondom, hogy itt vagyok. Holnap? — Hát holnap. Ot év múlva? — Ot év múlva. Amikor kellek. — S szó nélkül kiment.

A lányt iszonyuan meglepte a beszéd. Bámult a széleslátu nagy ember után, ahogy keresztül baktatott a kocsisuton s egy-egy lámpa világításában még megjelent párszor, azután meg belevesztett az utcába. Akkor már kiabálni szeretett volna utána. Azt érezte, hogy durván megbántotta ez az ember és sürűn ellordult azoktól a vevőktől, akik utána következtek. Sirt, s ha üres volt a bolt, hangosan. Szegény kicsi melle zihált és sürű folyásban ömlött el az arcán a

könny. S ebben a nagy felolvadásban mégse érezte valami nagyon szerencsétlenné magát s mosolygott a könnyein keresztül, amikor később megjött az ügyvéd. Annak azonban ma nem igen volt kedve beszélgetni. Gyorsan hadarta le, amit mondani akart s idegesen nézegette az ajtót, hogy vajjon nem jön-e valaki, aki félbeszakítsa.

— Nézze kérem, kisasszony, az ilyen magamforma kezdő ügyvédnek a legnagyobb nehézsége a bélyeg. Kapok egy ügyet, hát csak nem mondhatom mindjárt, hogy adjon eléget a fél. Ugy-e nem mondhatom... Hát kérem, most is van egy nagy ügyem. Föl kell hogy bélyegezzem a beadványokat s ugy kiköltekeztem magam a mult hónapban, hogy nincs készpénzem. Hát kérem, hitelezze nekem a bélyeget. Valami harminc forintról van szó mindössze.

A lány zavarodottan hallgatta s amint megértette, hogy miről van szó, a fiatal ember elé tette a nagy könyvet, ami tele volt bélyeggel. A vagyonát, s mosolyogva nézte, hogy hogyan tépi le a bélyegeket... — A fiatal ember pedig most már nyugodtabban folytatta. — Látta, kérem, ebben megállapodhatnánk. Amint én végezni tudok az ügyekkel, természetesen rögtön idejövök és rendíhozom a számadásunkat. De hát e nélkül el se vállalhatok nagyobb dolgokat, pedig hát attól függ az ember jövője. Es ez a jövő nemcsak az enyém. Az ember... Hát, engedje meg, hogy most ne mondjak többet. Csak még annyit, hogy kegyed semmi esetre se mehett hozzá valami közönséges emberhez. Akinek nincs műveltség...

A lány várt egy kicsit s behuzva a vállai közé a nyakát, halkán felelt:

— Nem.

A finom ember megkereste az asztal mögött a lány kezét s hosszasan szorongatta. Azután meg újra kérdezte: — Megállapodtunk ebben? Meg?

A lány esendesen, halkán felelt, olyanfor-

mán, mint akinek még fogalma sincs arról, hogy micsoda üzlet sült ki az alkuból.

— Meg.

Másnap nem is igen várta a másik embert, a közönségest. Amikor jött, akkor jutott eszébe, hogy ismerősök, érdeklődve nézett reá. Tetszett neki, hogy mégis bejön, kimegy a maga rendes órájában s viszi a rossz szivarjait szorgalmasan. Azután már nem is törődött vele. Czákó ur ugy jött, hogy meg se látták valami különösebben, mint a más vevőt s alig mormogott valami feleletet a köszöntésére a leány. Hanem aztán bántotta ez a konokság. Volt eset arra is, hogy eléje dobta a szivaros skatulát. A nagy, goromba ember azonban ezzel nem sokat törődött. Csendesen, nyugodtan ment el a bronzemberkéig, aztán meg ki s egy és ugyanazonképpen tünt el mindig a széles háta meg a vastag nyaka az utca másik oldalán. A másik emberrel se sokat törődött. Az figyelt rá, de ő csak elment mellette a nélkül, hogy egy pillantásra méltatta volna. Avval se törődött, hogy egyszer ugy toppant be a boltba, hogy a férfi a két keze közé szorítva tartotta a leány kezét.

Hanem ez már régen volt. Mostanság esett meg az, hogy egy este a leány olyan alázatosan adta eléje a szivaros dobozt, mintha sok mindenért bocsánatot kérne tőle s így, simogató pillantással nézett föl a nagy emberre. Az azonban észre se vette, csak ment kifelé. Mikor már az ajtónál volt, megállította a leány bátorlalan, remegő hangja:

— Czákó ur!

Erre visszajött.

A leány mosolyogva nézett reá, de hirtelen ellágyult s panaszolni kezdett, mint a gyermek.

— Ez az ur minden bélyegem elviszi tőle. Es akkor nekem semmi se lesz. Es akkor maga talán engem el se vesz...

élnék tetszés és taps a jobboldalon. Mozgás és zaj a néppárt.)

Rakovszky István: Nem érti a műfelháborodást. Ami pedig az utalatos szót illeti, azt hiszi, hogy a Magyar Ipar- és Kereskedelmi-Bank részvényesei hasonló módon fognak a gróf ur működéséről gondolkodni. (Ellenmondások.) Ami a harmadik dologról illeti, a képviselő ur mesterséges fogásokkal szét akarja választani bennünket egy olyan ügyben, melyet mint országos ügyet véd az ellenék, amikor a néppártunk veti szemére azt, hogy az ellenőrzést nem gyakorolta eléggé. Hát gróf ur! Ont kellett ekkor ellenőrizni! Az ön működését kellett ellenőrizni! Akkor az ex-lexet kellett ellenőrizni, amelynek atyamestere a képviselő ur volt. (Ugy van! Ugy van! a néppárt. Zaj és mozgás a jobboldalon. Elnök csegett.)

A többi kitakadásait nagyon értem a mai helyzetében és azért azokra nem reflektálok. (Élénk helyeslés a néppárt. Zaj és mozgás a jobboldalon.)

Rakovszky István: Inkább a bankot hozná rendbe! (Ugy van! Ugy van! a néppárt.)

Gróf Tisza István: Ahhoz semmi köze! Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Rakovszky István: Dehogy nem! Az igenis közügy. (Ugy van! Ugy van! a néppárt. Zaj és ellenmondások a jobboldalon.)

Bartha Miklós: Nem tartották meg a törvényt annál a banknál! (Ugy van! Ugy van! a néppárt.)

Zboray Miklós: Államsegéllyel dolgozott! Ott van az alapszabályokban! (Ellenmondások a jobboldalon.)

Rakovszky István: Beszéljünk arról és ne családi ügyeket hozzon fel! (Ugy van! Ugy van! a néppárt.)

Gróf Tisza István: Tessék úgy előhozni, hogy felelhessek rá, akkor állok elébe. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Nem pedig itt így *közbeszólásokkal szemtelenkedni!* (Nagy zaj és mozgás a néppárt. Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Molnár Jenő el fogadja Szederkényi indítványát, mert tényleg skandalum, amit azért a drága épülettel ekkorvetek. Tisza Istvánnak megjegyzi, hogy Tisza Lajos lehetett kitűnő erényű férfi, de nem értett az esztétikához.

Pichler Győző: Elfogadja Szederkényi indítványát. Miatlan még egy év választ el az új palota igénybevételétől, felkéri a miniszterelnököt, hogy ez idő alatt tegye meg a kellő intézkedéseket, a szükséges változtatásokat a parlamenti technika és nyilvánosság érdekében. A jelenlegi tanácskozó-terem valószínűs paradiocsom az új palotában lévőhöz képest.

Béthy Ákos: Nagyon jól csinálták azt!

Pichler Győző csatlakozik a Bartha Miklós által előadottakhoz, de bármennyire tisztelettel is viseltetik a magyar publicisztika oly kiváló munkája iránt, mint aminő Bartha Miklós, mégsem osztja mindenben azokat, amiket Bartha tényleg az új palota tiszteifőiről mondott. Bartha Miklós tegnapi kritikájában nem volt mindenben igazságos. A hőnyilvánosítást, melyet Bartha tényleg oly kegyetlenül lekritizált, elnyert egy 4000 koronás díjat, tehát nem lehet oly nagyon rossz. Dudits "kardvágás" képe is 4000 koronás Lotz-díjat nyert. Dudits egyike a legjobb művészeinknek, aki már számos nagy megrendelést közmegegyezésre elvégzett.

Bartha Miklós személyes kérdésben válaszol Pichlernek. Szólt tudja azt, hogy a freskóknak és festményeknek a tervek méreteiből alkalmazkodni kell. Nem is ezt kifogásolta. Hanem azt, hogy Munkácsyknak kellett méretekre festeni a képet. Nem akarta a képeket készítő festők tehetségét rontani, de azok a képek mégis cs k rosszak. Kéri Pichlert, ne igyekezzék egyoldalú információkkal szólni tegnapi beszédének hatásait megfontolni akarni.

Major Ferenc szerint az új országház csak méltó társa a többi középületeknek. Szederkényi indítványát fogadja el.

Kammerer Ernő előadó tiltakozik Bartha szavai ellen, aki azt mondja, hogy tüzdrangú festőket bíztak meg a képek festésével. Lotz, Kriech, Vajda, Spányik, mind elsőrangú festők. A legkitűnőbb festők a pályázat miatt maradtak el. Sok szeretet és tudás kell a művészi dolgok megbírálásához. Mert magunk is megtehettünk, de a művészetben is kárt tehetünk könnyelmű kritikáinkkal. Az új palotával szemben is van helye a kritikának. De szólni mégis teljes öntudattal bírja az új épületet a jövő politikai életünk működésére. (Helyeslés.)

Szél Kálmán miniszterelnök: Ez az épület, ez az országház, bármily monumentális és bármily díszes középülete lesz is a jövőmonumentális és bármennyire szimbolikus a mi ezeréves alkotmányos életünknek, mégis a mi gazdasági és egyéb tekintetben való állásunkkal arányban nincsen. Ezt megmondtam. (Tetszés a bal- és szélsőoldalon.) De nincsen arról ma szó. Ma arról van szó, hogy tudomásul vessétek az a jelentés, amely beszámoló ennek az épületnek a mult esztendő végéig való költségeiről és építkezéséről. Már most az mondatik, hogy meg kell vizsgálni mindazt, ami történt és pedig parlamenti uton, mert ott nagy bajok vannak. Ma már talán nem tartatik ténny az a tétel, hogy visszaélések történtek, hanem mindenestre hiányok tapasztaltaknak és ugy ezt, mint az építkezési költségek dolgát meg kell vizsgálatni. Nem vagyok ebben a nézetben; elteltünk tisztán a bizalmatlanságnak, vagy bizalomnak a kérdéséről, a parlamenti bizottság kiküldetésének a természetéről, annak céljától, azon reflexiótól, amelyivel az bir mindig a kormányval szemben, ettől egészen eltérte az azt állítom, hogy ennek a kiküldetésnek célja nincs.

Kubik Béla: Tiszta vizet öntené a pohárba!

Szél Kálmán miniszterelnök: Mert mi lenne a célja. Mi hát az a tiszta víz? Ha nem történt volna az országház építésének az előrehaladásáról évről-évre jelentés, ha a zárszámadások e költségek minden részét fel nem vennék, ha nem volna ennek az országának számvétele, amely, mint a törvény mondja, az országgyűlés nevében, ugyszólván a képviselőház nevében, ugyszólván mint annak organuma ellenőrzi a kormányt, amely számvételek átvizsgálja ezeket a számadásokat is, ha mindezt nem volna, akkor érteném, hogy a képviselőház elhatározza, hogy ha eddig nem vizsgálta meg senki, most azok a számadások megvizsgáltsanak. Ha, kérem, ezenkívül az a helyzet állt volna elő, hogy ez a 32 millió korona kiadás egészen ismeretlen dolog lett volna eddig, ha ugy volna, mint a hogyan tegnap hallottam Bartha Miklós képviselő urtól, hogy 7 millió, hallottam azt is, hogy 3 millió volt annak idején preliminálva és sona senki többről nem hallott s most egyszerre előbukkan ez a 32 millió! — ez olyan horribilis eltérés volna az eredeti preliminárról, hogy akkor érteném, hogy a képviselőház elhatározza, hogy meg kell vizsgálni a dolgot, mert lehetetlen, hogy rendszeresen ment volna ott minden.

Kubik Béla: De a szolgalmányt csak most látjuk! (Zaj. Elnök csegett.)

Szél Kálmán miniszterelnök: De nem három millióban lett preliminálva, sem nem hétben, hanem közel 10 millióba, 9 és fél millió forintba. Berendezés nélkül. A berendezés már akkor pár millió forintban volt kontemplálva és ez a dolog természetében rejlik. Azután az építkezésnek olyan momentumai merültek föl, amelyek akkor nem voltak előreláthatók. A fűtés és világítás bevezetése ugyan tétel... (Zaj a baloldalon.)

Kubik Béla: Ez a fűtés is botrányos dolog! (Zaj a jobboldalon.)

Szél Kálmán miniszterelnök: Jól van, de a költséget szaporítja. Arról, hogy helyes-e, nem-e, beszélni igogunk.

Kubik Béla: Ezt akarjuk mi is!

Szél Kálmán miniszterelnök: A Ház fogja majd a dolgoznak adminisztrációját átvenni és akkor lesz alkalom azokról itt beszélnünk. Ezek a számadások vizsgálat tárgyát képezteik folytonosan, vizsgálattak a számszék által, benne vannak a zárszámadásokban, vizsgálattak a zárszámadási bizottság és a t. képviselőház által is. A harmadik ok, amiért nem tartom szükségesnek a következők. Ennek az épületnek, vagy ennek az alkotásnak, mint minden ilyennek, megvannak a maga hibái. En nem tudom, hogy létezik-e parlamenti ház Európában, amely minden tekintetben megfeleljék azoknak az igényeknek, amelyeket egy erős kritika támaszthat irányában. (Egy hang a baloldalon: Palais Bourbon!) Nem tudom, hogy a berniivel meg vannak-e elégedve; nem tudom, hogy a Westminsterrel meg vannak-e elégedve; azt azonban tudom, hogy a bécsiivel nincsenek megelégedve. Igen sokszor, mikor tanácskozásonk volt a kvótábizottság alkalmával, magam láttam ott sok hiányt. Tudom, hogy itt is van hiány. Egyetértek azzal is, hogy nem helyesen megoldott dolog a nyilvánosság organumainak elhelyezése a képviselőházban. (Egy hang a baloldalon: Javitsunk rajta!) En magam is helyeslem azt a kívánást, hogy a saját organumainak alkalmas és a nyilvánosság által minden követhető hely jelölésük meg. En azt a követhetőséget féltém, amely szükséges a tárgyalásoknál s amelyet mindenki élvez, aki a tárgyalásokban sokszor és elevenen részt vesz, aminet nekem most követhetőség. Félek, hogy ez a követhetőség nem lesz meg olyan mértékben, amilyen mértékben az kívánatos, abban az új Házban.

Az is hiány, hogy eredetileg nem volt annyi hely, mint ahány hely törvényszerűleg megilleti a képviselőket, ahányra számítani kell a képviselőház ülésterében. De hát hiszen a Házban sem volt — az igaz, hogy most már van — annyi hely. Mindenesetre kétségtelen, hogy nem minden hely egészen kényelmes; az utolsó padok talán nincsenek jól elhelyezve. Egyéb hiányok is vannak; talán a festészet tekintetében is vannak ott olyan alkotások, amelyek nem egészen felelnek meg. Ezeket a kisebb dolgokon lehet segíteni, ezeken majd segíthetünk akkor, amidőn a Ház átveszi az új épületet; addig is időlegesen az elnökök már intézkedtek és intézkednek, hogy a lehetőség szerint segítsenek és én ígérem, hogy közre fogok járni mindenben, ami e hiányoknak lehetőleg kisorsin mértékre való szorítását vagy eltávolítását célozza, vagy gondoskodik majd róla a Ház, ha átveszi. (Helyeslés jobbfelől.) De már azon nagyobb dolgokon, amelyeket egyikünk így tilt meg, másikunk pedig másképp, azokon segíteni a kommisszió sem fogna. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) En tehát a számadások kérdésében nem látom szükségesnek, a nagy hiányok kérdésében pedig nem látom lehetségesnek a kommisszió eredményes közbenjárását; de nem látom szükségesnek a kommisszió közbenjárását a kis hiányok eltüntetésére céljából sem, mert ezt mindenkor meg fogják tenni a Ház elnökei, ha majd a Ház átveszi az épületet. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás baloldól.) Ezért én nem tartanám indokoltnak és előrevetetőnek ezen parlamenti kommisszió kiküldetését s azért kérem a határozati javaslat mellőzését. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Elnök jelenti, hogy husznál több képviselő névszerintli szavazást kér.

A Ház 113 szavazattal 49 szavazattal ellen elvetette Szederkényi indítványát.

(Utólagos rendutasítás.)

Elnök: T. Ház! Mielőtt a költségvetés további tételőinek tárgyalására átmennénk, követhetőségem egy

momentumra kitérni. Nevezetesen az ülés folyama alatt figyelmessé tettem arra, hogy gróf Tisza István képviselő ur beszéde után, kimenőben, egy kifejezést használt, mely a parlamentáris illemmel nem egyezik meg. En e kifejezést nem hallottam, de felhozattam a gyorsírói jegyzeteket, meggyőződtem róla, hogy Tisza István képviselő ur azt a kifejezést csak ugyan használta. Ennek következtében gróf Tisza István képviselő urat ezen inparlamentáris kifejezésért, a házszabályok értelmében, utólag *rendre kell utasítanom.* (Helyeslés a bal- és szélsőoldalon.)

(Személyes kérdések.)

Rakovszky István: T. Ház! Személyes kérdésben kérek szót. Kérem az igen tisztelt elnök urat, méltóztatnék konstánálni azt, hogy Tisza István gróf képviselő ur azt mondta, hogy: „Tessék elébe állani és ne tessék itt szemtelenkedni”, akkor mondta ezt, mikor az Ipar- és Kereskedelmi Bankra céloztam. Epp ugy, mint a Ház igen tisztelt elnöke nem hallotta, én sem hallottam ezt a kifejezést. Megelégedtem, ha tekintem Tisza István gróf képviselő ur jelenlegi helyzetét, tökéletesen ezen elégtétellel és a Háznak megítélésére bízom, hogy akkor, mikor Magyarország közönsége pénzt adban a bankban elhelyezte, a melynek Tisza István volt az elnöke s ott az a pénz elveszett, hogy akkor bir-e az a Tisza István gróf azzal a joggal, hogy ideáljon az erkölcsbiráskodni mások fölött. (Ugy van! a néppárt.)

Tisza István gróf: T. Ház! Személyes kérdésben kérek szót. A Ház mélyen t. elnökének rendutasítását kellő tisztelettel fogadom és bocsánatot kérek a t. Háztól azért, hogy itt egy oly kifejezést használtam, melyet e Házban használni jogosítva nem voltam. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Arra nézve pedig, amit Rakovszky képviselő ur most szíves volt kijelenteni, azt tartom, hogy a válasz megadásának helye nem ebben a Házban van. En itt csak egyet jegyzek meg. En elnöke voltam az Ipar- és Kereskedelmi Banknak. Az Ipar- és Kereskedelmi Banknak viszonyai kedvezőtlen fordulatot vettek, ott bizonyos veszteségek állottak be. Hogy azt én sajnálom a legjobban, ezt nekem a Háznak minden tagja bizonyára elhiszi. De azt állítani, hogy ezek a veszteségek bárminő oly ténykedéssel függenek össze...

Rakovszky István: Nem állítottam!

Gróf Tisza István: ... amelyek az én erkölcsi integritásomat csorbítanák. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) amelyek tölem azt a jogomat elveszik hogy én véleményem nyilvánításnak másoknak eljárása fölött: ezt állítani a valóságos legmesszebb menő arculcsapása volna. En még csak egy dolgot jegyzek meg. A t. képviselő urakkal mint politikai ellenfelek állunk szemben. En egész közpályamon igyekeztem nehéz helyzetekben kivenni a részemet a politikai küzdelemből. Ha az én eljárásomnak az a következménye van, hogy az én személyem nem szimpátiikus politikai ellenfeleimnek talán legnagyobb részét elűzi, az oly eredmény, amit nem keresem, amit nagyon sajnálom, de amit, mint a politikai élettel járó számos kellemetlenség egyikét, nyugodtan el kell viselnem. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) és nekem igazat fog adni a t. Ház, ha utalok arra, hogy nincs az a csipkedés, az a politikai kellemetlenkedés, amely engem az én nyugalmamból kiszorít és a személyeskedés terére kényszerítene. Hanem azután a becületem az enyém. En nem tettem soha semmit, ami bárkinek jogot adna bárminő lappangó módon is azt meggyanusítani. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.) Ily törekvések és ily alantas módon nyilvánuló híresztelések szemben fognak engem találni mindig, és jegyezze meg magának a t. képviselő ur, hogy az a törekvés, politikai ellenfelet ily módon tenni el láb alól, az *orgyvkosságát aldváló.* (Élénk helyeslés és hosszantartó éljenzés a jobboldalon.)

A Községi Kiadások.

Major Ferenc kéri, hogy beszédét hétfőn mondassa el. (Ellenmondások jobbfelől. Főlkialítások: a Ház nem határozatképes.)

Elnök: Föltesse a kérdést, hogy helyt ad-e Major kérelmének?

Szél Kálmán miniszterelnök kéri a Házat, hogy ne vonjon el a Háznak drága idejéből annyit. Kéri Majort, hogy mondja el ma beszédét. (Helyeslés.)

Major Ferenc: A konzultázió intézmény újjaszervezését kéri, hogy betöltsék azt a nagy közgazdasági célt, melyre hivatta van, hogy a magyar érdekek szempontjából ne lehessen ezután kifogást emelni ez intézmény ellen. A magyar nyelvet a követhető tantárgyak közé kell tölvenni a keleti akadémián. Jogos kívánságom, hogy a magyar nyelv minden tantárgy legyen s hogy ne csak a harmadik, hanem az első osztálytól kezdve tanítsák. Nagyon furcsa, hogy a magyar közjogot nem magyar nyelven adják elő. A tételt nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: A vita folytatását hétfőre halasztja s az ülést két órákor berekeszti.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

MOLL SEIDLITZ POR
felülmulhatatlan hálszer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SO
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, kövzvény és egyéb megbűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérről kapható. MOLL készítmény kérendő.

BELFÖLD.

Egy „politikai titok.” Az a bizonyos szemlélo, aki egy idő óta politikai titkokkal szokott kedveskedni a *Pesti Hírlap* olvasóinak, legújabb szemleutjában egy egészen meglepő politikai titokra bukkant. Kisütötte, hogy a *Szél-formula* rossz. Ez igazán meglepő. A Szél-formulának, mikor megszületett, az volt a hivatása, hogy Magyarország érdekeinek és jogainak, akárhogy alakuljanak a viszonyok, feltétlenül biztosítéka legyen. Ennek tekintette mindenki és ennek vált be mindmáig. Ennek ismeri el az elvezétek is, amely sohasem tett kifogást a formula ellen, hanem csak azt követelte, hogy annak minden konzekvenciája érvényesüljön, amint eddig érvényesült is. Jónak és a magyar érdekek garanciájának vallotta a formulát a *Pesti Hírlap* is. Az éppen a meglepő, hogy lapjaink most egy szerző értéktelenségét nyilvánítja, holott még nemrég igen lelkes szószólója volt. Azt kell hinnünk, hogy ebben a hirtelen nézetváltozásban ugyanazok a sajtósági okok működtek közre, amelyek lapjaink nézeteit egyebekben is módosították. Mert egyéb oka erre a legújabb nézetváltozásra igazán nem lehet. Az, amit az a bizonyos szemlélo elmond, igazán nem lehet az oka.

A P. H. egész okoskodásából ugyanis csak annyi igaz, hogy az 1899: XXX. törvényekkel félremagyarázni nem lehet. Ez éppen a legnagyobb virtuusa. Félremagyarázhatatlanul, határozottan megszabja Magyarország jogait, minden eshetőségre megszabja a teendőket és biztosítja érdekeinket. S ezt a hivatását teljesíteni fogja beüleltetésen a Légrády-lap ráfogásai ellenére is. E ráfogások egyike az, hogy *Szél Kálmán* tegnapi beszédében a kereskedelmi szerződés provizóriumra mellett értelt. Ebből egy szó sem igaz. A miniszterelnök csak mint eshetőséget említette föl a provizóriumot, de egyuttal azt is kijelentette, hogy erre nézve sem a mi részünkről, sem más részről eddig semmi invariáció nem történt. Azonban még ha provizóriumra kerülne is a sor, akkor sem lehetne szó törvényszerűségről. Az 1899: XXX. törvények csak azt köti ki, hogy amennyiben a vám- és kereskedelmi-szövetség 1903-ig nem jön létre, a kereskedelmi szerződések 1907-én túl terjedő időtartamra nem köthetők; továbbá, hogy a külfölddel megkezdendő tárgyalások előtt a mi régi autonóm vámtarifánk új autonóm vámtarifával helyettesítendő. Ezekbe a kikötésekbe a provizórium nem ütközik. Csak 1907-nél hosszabb időre szóló rendelkezést nem szabad a külfölddel csinálni és nem szabad az új szerződések új autonóm vámtarifája nélkül tárgyalni. Már pedig nincs szó sem az egyikről, sem a másikról. A *Pesti Hírlap* egész okoskodása hamis és zagyva. Mert:

1. A mostani kereskedelmi szerződések ideiglenes prolongálásához az új autonóm vámtarifára semmi szükség nincs, hiszen az új autonóm vámtarifája nem egyéb, mint az új szerződések vonatkozó tárgyalások alapja. Az autonóm vámtarifája nem lép életbe a szerződésben levő államokkal szemben, hiszen a szerződés tárgyai éppen az autonóm vámtarifától való eltérések. A régi szerződések természetesen a régi autonóm vámtarifáján vannak stipulálva és természetesen ennek alapján hosszabbíthatók meg.

2. Hogy a kormány az új autonóm vámtarifát nem készíti el, arról szó sincs. Eppen ellenkezőleg, az új autonóm vámtarifája javában készül és mielőtt a német kormány jelentkezik a szerződés tárgyalások megkezdésére, készen fogja tartálni a mi új vámtarifánkat. Ha a német vámtarifája nem készül el idejére és a német kormány kéri a prolongációt, erről a magyar kormány nem tehet, de nem is kell, hogy tegyen róla, mert erről a magyar törvény nem intézkedik. Szeretnők tudni ezek után, hogy a törvénynek melyik részét készült *Szél Kálmán* megsérteni? Vagy miféle kényszerítő oka lehet arra, hogy a törvényt megsértse? Ha az új vám- és kereskedelmi szövetség Ausztriával nem találna a jövő évben létrejötti a vámközösség a törvény erejénél fogva fennáll 1907-ig. A nemzetközi szerződések nem hosszabbíthatók meg 1907-en túl. Ez nem is történt, nem is fog megtörténni, mert még ha lesz is provizórium, ez mindenesetre csak rövidebb idejű lehet. Az autonóm vámtarifát újjal kell helyettesíteni. Ezt most javában csinálják. Hol van hát a törvényszerűség? Hol van a törvényszerűség akár csak veszedelme is? Erre aligha tud lapjaink megfelelni. Ez az ő — politikai titka.

A helységnevekről szóló törvény. Illetékes helyen a helységnevek magyarosításáról szóló törvény mielőbbi életbe lépésére mindent elkövetnek. Mint a *Politikai Értésítő* írja, a kiküldött bizottság javában dolgozik az életbe lépéséhez szükséges anyagokon és a munkálatok már közelednek a befejezéshez s így a törvény életbe lépésének ideje nincs már messze.

Mohay Sándor mandátuma. Gyulafehérvárról jelentik: A mai képviselőválasztáson Mohay Sándor igazságügyi államtitkár egyhangúan képviselővé választották. Mohay, aki ma először jött ide kinevezése óta, lelkesen ünnepelte Gyulafehérvár közönsége. A vonatnál nagy közönség várta. Novák polgármester lelkes üdvözlése után hosszú kocsióban kísérték be a városba az államtitkár. A városi háznál Novák választási elnök hatodszor nyújtotta át neki a város képviselői mandátumát, mire az államtitkár megbotolva mondott köszönetet. Este fátylas-zenét adtak a tisztelőre. Ott *Elekes* esperes üdvözölte. Végül díszes terítékes banketen ünnepelték Mohayt. A banketnél *Szél Kálmán* miniszterelnöknek a következő táviratot küldték:

Gyulafehérvár szabad királyi város polgársága Mohay Sándor államtitkár s utjonnan megválasztott képviselőjének ünneplésére összegyűlvén kitörő lelkesedéssel ünnepelte nagyméltóságodat és szabadalvó politikáját. Fogadják nagy-méltóságod kegyesen szívből jövő üdvözlésünket.

Plósz Sándor igazságügyminiszter a következő sürgönyt küldték:

Összegyűlvén Mohay Sándor, nagyméltóságod államtitkárja és új képviselőnk tisztelőre, melegen üdvözöljük nagyméltóságodat, mint az igazságszolgáltatás küszöbén álló gyökeres átalakításnak előharcosát.

KÜLFÖLD.

Mirko herceg eljegyzése. Hirt adtunk arról, hogy *Mirko* montenegrói herceg eljegyzik *Konstantinovic* Sándor szerb ezredesnek, *Sándor* király nagybátyjának leányát, *Nataliát*. Ma érkezett belgrádi hírek szerint az eljegyzést legközelebb megtartják. Ugyanez forrás szerint *Mirko* herceg és a szerb király unokahuga kölcsönös szerelmet táplálnak egymás iránt és mint hogy *Sándor* király a házassághoz megadta a beleegyezését, az eljegyzés elé immár semmi akadály sem górdul. A király csak azt az egy feltételt kötötte ki, hogy az új házaspár nem telepedhetik le Szerbiában. *Mirko* herceg azonban házassága révén nem formálhat jogot a szerb trónra.

Régenség Németalföldön. Egyszer-kétszer megadották már azt a hírt, hogy *Vilma*, Németalföld királynője annyira betegeskedik, hogy uralkodói tennivalóit nem végezheti, így hát régensséget fognak kinevezni, amely *Vilma* királyné gyengékedésének tartama alatt az uralkodói teendőket elintézi. A cdfolatok ellenére is azt jelentik ma a londoni *Daily Express*nek, hogy a németalföldi királyi udvarban titkos tanácskozás volt, amely a *Vilma* királyné utolsó állapotával kapcsolatban teendő intézkedéseket foglalkozik. Ezt a titkos tanácskozást csak akkor szokták megtartani, ha hadüzenetről vagy régens kinevezésről van szó. Az udvarnál két párt alakult: az egyik *Henrik* herceget, a másik az anyakirálynét akarja régensnek.

Egy hírlapíró kérdéseire dr. *Kuyper* hollandi miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette:

Kormánykörökben semmissé tudnak a kormánytanács egybekülvéséről, vagy a régenség kérdésének fölvetéséről. A híresztelések teljesen tévesek. A királyné egészségi állapota az orvosok véleménye szerint teljesen kielégítő.

A hági újságíró-egyesület elnökségének kérdésére a belügyminiszter a királyné meghatalmazásával azt válaszolta, hogy a leghatározottabban kijelentheti, hogy a királyné kedvezőtlen egészségi állapotáról szóló hírek teljesen alaptalanok. A miniszter megjegyezte válaszában, hogy semmit sem tud arról, hogy a parlament két házat közös ülésre akarják összehívni.

Az oroszországi diákzavargások. Elzött egy héttel heves összeütközések folytak Oroszország sok városában diákok és a rendőrség közt. Ezekről a zavargásokról ma érkezett magánjelentések több ismeretlen részletet közölnek. E szerint legnagyobb volt a zavargás a II. Miklós cár nevével einevezett pétervári mulatóhelyen, mely arra van alapítva, hogy ott a nép „józanul” mulasson. A tanulóit itt csapták a legnagyobb zenebonát. Mikor a helyiséget egy tömegben el akarták hagyni, egy sereg rendőr fogadta őket. Oly heves harcra került köztük a dolog, hogy néhányan halva maradtak a színtéren, számosan pedig megsebesültek. Az egyetemet három hétre bezárták, attól való félelemben, hogy a tanuló oda fogják átnéni a zavargások színhelyét. Erdekes jelenség, hogy az orosz társadalom most már sokkal kevesebb rokonserenvel kíséri a tanuló zavargását, mint azelőtt.

Nagy összehittkötések Délafrikában.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Budapest, március 1.

Egyszerre két jelentékeny harctéri eseményről adnak hírt a délafrikai tudósítások. Pár nappal ezelőtt az angolokat *Klerksdorp*-nál az ő megszkott súlyos vereségei egyike érte. Elvesztettek egy egész szekérvonatot és számos halottat; azonban pedig 16 tisztjök és 451 emberök fogságba esett. *Kitchener* azt jelenti ugyan, hogy utóbb egy tisztet és 105 embert a boerok elesztettek, de eltekintve attól, hogy ez a szabadoneresztés nem igen érhető, a vereség így is elég nagy. Korántsem ér azonban föl ez s az ehhez hasonló sok más angol vereség ahhoz a szörnyű katasztrófához, mely a boerokat *Harrismith*-nél érte, ahol nem kevesebb, mint 600 emberök esett fogságba, köztük állítólag *Wessels* parancsnok is, ki együtt volt *De Wet*-tel, és *Steyn*-nel azon a veszedelmes helyen járt. *De Wet* kis csapata elmenekült ugyan, de ez a 600 főnyi veszteség — *lord Kitchener* jelentése szerint a boerok összesen 800 embert vesztettek — nagyobb csapás a boerokra nézve, mint lett volna az angolokra hatvan ezer embernek az elvesztése. A paardebergi katasztrófa óta, ahol *Cronje* két évvel ezelőtt kapitulált, ez a boerok leg súlyosabb veresége. Paardeberg után még tarthatók magukat a boerok, de *Harrismith* alighanem a vég kezdetét jelenti rájuk nézve, kivált ha meggondoljuk, hogy a fogságba esett csapat *De Wet*nek közvetlen vezetése alatt állott s könnyűszerrel el is menekülhetett volna az Ördöghegység szakadékaiba, ahol az angolok a járását nem ismerik. Ha nevezetesebb összeütközés nélkül megadták magukat, ez annak a jele, hogy már *De Wet* emberei is elvesztették harci kedvöket.

London, március 1.

Lord Kitchener jelenti *Harrismith*-ből mai kelettel, hogy a boerok vesztesége a legutóbbi hadművelet alkalmával 800 ember volt.

London, március 1.

Lord Kitchener jelenti: A podgyászkiiseretünkre intézett támadásról éppen most kapott jelentések szerint 16 tiszt és 451 katonai fogságba esett, akik közül egy tisztet és 105 katonát később szabadon bocsátottak. Az ezredes, aki a csapatot vezette, még a foglyok között van. Az a tiszt, aki a gyalogság parancsnoka volt, megsebesült. Ez az oka a késedelmes jelentéstételnek.

London, március 1.

A reggeli lapok a *Harrismith* mellett végzett tegnapi operációkról a következőket jelentik: Több angol hadoszlop február 21-én elhagyta *Lindleyt*, s lefelé vonulva a *Vilge folyó* két partja mentén, megakadályozták a boerok átkelését a folyón. Február 5-ére virradó éjjel *De Wet* és *Wessels* nagy boer csapatall nyugati irányban átkeltek a *Vilge* folyón, de amint szembetaláltak magukkal *Rimington* csapatait, gyorsan visszavonultak. Nemsokára ezután történt a keleti oldalon álló boerok elfogása. Ugy látszik, hogy *De Wet* csapatával egyideig az angol hadműveletek területén tartózkodott. Az egész hadműveletek alatt egy áttörési kísérleten kívül nem voltak nagyobb harcok.

London, március 1.

A *Renter-ügynökség* *Harrismith*-ből tegnapi kelettel még a következő részleteket jelenti a hatszáz boer megadásáról, amelyről *Brodrick* tegnap jelentést tett: Az angol hadműveletek, amelyek több napig tartottak, *Vredetól* *Harrismith* felé irányultak. Csütörtökön a brit csapatok kényszerítették a boerokat, hogy visszavonuljanak a *Vál* folyóhoz, ahol végképp beszorították őket. *Rawlison* ezredes egykori fegyverszűnetet adott az ellen-ségnek, hogy a megadásról tanácskozhassék. A boerok, kik hat-hétszáz (?) voltak, a megadás mellett határoztak. A boeroknak a harc alatt szenvedett vesztesége ismeretlen, de jelentékenynek tartják. A foglyok ma délután ideérkeztek.

London, március 1.

A fogly boerokról irásokat találtak, amelyekből kiderül, hogy a boer vezérek szabályszerű fizetést kapnak és hogy a pénz Európából küldik nekik. A *Central News* jelentése szerint harminchárom angol oszlop töröljárja *De Wet*-et, akinek mindössze ezerháromszáz embere van.

London, március 1.

Az alsóház tegnapi ülésének végén *Brodrick* hadügyminiszter fölolvasta *Kitchener*nek egy táv-

iratát, amely a Klerksdorpnál megtámadott angol podgyászklisret vesztéseiről szól és hozzátette, hogy angol részen körülbelül százhuszonöt ember esett el.

London, március 1.

A Standard ma egy fokvárosi levelet közöl, amelyből kitűnik, hogy az odaváló németek február 10-iki gyűlése, amelyet azért hívtak össze, hogy a brit csapatok ellen Európában elhangzott vádak ellen tiltakozzék, nagyon viharosan folyt le. Az előterjesztett határozati javaslatot csak 72 résztvevő helyeselte, háromszáz pedig ellene szavazott.

A cukorháború.

Budapest, március 1.

Brüsszelből jelentik, hogy tegnap este, a cukorkonferencia után, amelyen főképpen csak a cukorrépa-termelésről és egyéb technikai dolgokról értekeztek, Khevenhüller brüsszeli osztrák-magyar követ Phypys angol megbízottal hosszabb ideig konferált. Khevenhüller elöadta, hogy Magyarország és Ausztria a hatfrankos cukorvámnál alacsonyabb tételbe nem egyezik bele. Phypys erre kijelentette, hogy kormányától azt a megbízást kapta, hogy 5 franknál magasabb vámtételt ne szavasson meg, de késznek nyilatkozott, hogy erre vonatkozólag a brit kormánytól újabb instrukciókat fog kérni, amit a konferencia a végleges döntés előtt be fog várni. Ausztria immár megadta a hatfrankos minimum vámtételhez a beleegyezését. A belga kormány táviratban felszólította a magyar kormányt, hogy járuljon hozzá a hatfrankos tételhez. Ugyaníly célból egyidejűleg az angol kormányhoz is táviratozott. Egy másik brüsszeli távirat szerint a hatfrankos vámtételnek közös ellenjegyzése immár befejezett dolog. Most még csak diplomáciai nehézségek gördülnek ennek a tisztázása elé, amelyek azonban csakhamar eloszlának. A Standardnak jelentik, hogy egyedül Románia fogja a szerződés aláírását megtagadni. Románia ugyanis szilárdan ragaszkodik a 12 frankos vámtételhez.

A cukorháborúra vonatkozólag ma a következő táviratokat kaptuk:

Brüsszel, március 1.

A mai ülés elején az elnök előterjesztette a végleg megállapított szerződés tervezetét. Erre Franciaország képviselője kormány nevében közölte, hogy Franciaország nemcsak a közvetlen prémiumokat fogja megszüntetni, hanem az eddigi közvetett prémiumokat is, amelyek 4.80 frankra rugtak. Ezt a bejelentést nagy tetszéssel fogadták. Hozzá tette Gerard, hogy ezzel az 1900. évi külön egyezmény Franciaország, Németország és Ausztria-Magyarország között feleslegessé vált.

Az osztrák kormány novében gróf Khevenhüller, a magyar kormány megbízásából pedig Toepke államtitkár írta alá a szerződést.

Gróf Khevenhüller hosszabb beszédben kifejtette, hogy milyen nagy áldozatokat hozott Ausztria a vámtételnek 27.5 frankról 6 frankra való leszállítása által, egyuttal azt az aggodalmát is kifejezte, hogy Oroszországgal, amely a konferencián nem volt hajlandó résztvenni, szabadon adhat közvetlen és közvetett prémiumokat, ezentul cukortermelésével elárashatja az osztrák piacokat és azokat is, amelyek eddigelő Ausztriából és Magyarországból szereztek be szükségleteiket. Ha ez az eset beáll, akkor ugy Ausztria, miut Magyarország Oroszország ellen megtorló vámkot fog életbeléptetni. Végül azon való aggodalmát is kifejezte gróf Khevenhüller, hogy Ausztria és Magyarország könnyen elvesztheti piacát a Levantában.

A német delegátus kormány nevében szintén bejelentette a szerződéshez való hozzájárulását, annál is inkább, mert annak elutasítása által a franciaországi cukor Angolországban monopóliumra tenne szert, amit Németország mindenáron meg akar akadályozni. A konferencia dében végződött.

Brüsszel, március 1.

A cukorkonferencia elhatározta, hogy az új cukorvámkezelésre vonatkozó egyezséget a jövő hét elején aláírják.

Brüsszel, március 1.

A cukorkonferencia ma két ülést tartott. Az egyes megbízottak által a nyert ülések alapján tett nyilatkozatok arra engednek következtetést, hogy a határozatainak még függőben tartott pontok, vagyis a vámpótlék leszállítása és az egyezmény életbeléptésének időpontja tekintetében a meggyezés biztosítottak tekinthető. Az egyezmény végleges szövegét most dolgozzák ki.

Berlin, március 1.

A birodalmi pénzügyminiszterhez intézett kérdésére, hogy mit közölhet a brüsszeli cukorkonferencia tárgyalásainak mostani állásáról és várható eredményéről. Thielmann miniszter kijelentette, hogy a brüsszeli cukorkonferencia legutóbbi ülésének lefolyása után reméli, hogy a nemzetközi szerződés megkötése a legközelebbi időben lehetséges lesz s azért ma nem terjeszkedhetik ki annak részleteire. A lapoknak az a jelentése, hogy a prémiumoknak a szerződéshez csatlakozó összes országokban való megszüntetéséről, az ugynevezett vámpótlék legmagasabb tételének megállapításáról és a szerződéshez nem csatlakozó, kiviteli prémiumokat fizető országok ellen való védelem megállapításáról van szó, helyes. Cukoriparunknak biztosítani kell a kivitel lehetőségét. Ez több irányban korlátozva van és pedig a belöldi cukortermelés nagy növekedése, a kubai cukortermelésnek az utolsó két esztendőben való fellendülése és az által, hogy más államok követik Amerika példáját és pótvámtot vetnek ki a prémiumos cukorra. A kormányoknak első kötelességük elejét venni annak, hogy a német cukor háttérbe szoruljon és eladhatatlan legyen. A kormányok a német cukorkivitel érdekében szükségesnek találták, hogy ne maradjanak el a brüsszeli konferenciáról és azt hiszik, hogy ha Brüsszelben nemzetközi szerződés létesül, a német cukoripar helyet kap a világpiacra.

Röschke reméli, hogy a birodalmi gyűlés nem fog hozzájárulni, a cukorprémiumok leszállításához. Ha mégis megteszi, megpecsételi a cukoripar pusztulását.

Thielmann igazat ad Rüsickének abban, hogy Németországnak nem kell Angliától félnie a gyarmati cukor miatt. Igaza van, amikor azt állítja, hogy Angliának alapos oka van arra, hogy Németországgal jó viszonyban legyen. De — mondja a miniszter — nekünk is okunk van jó viszonyban lenni Angliával. A kormány nem fog olyan szerződést aláírni amelylyel Angliával szemben a cukorprémiumok tekintetében lekövülünk magunkat, míg Anglia megtartaná a szabad kereskedelmet és szabadon hozhatná be a nyugatindiai gyarmatok és általában gyarmatai nyers cukrát. Beszédbe további folyamán azt mondja a miniszter, hogy a külföldnek éppoly kevéssé szabad belevámozni Németország cukoripari törvényhozásába, mint Németországnak a külföldi törvényhozásába. Minden vámszerződés mind a két felet kötelezi. A miniszter kijelenti, hogy tudomása szerint Ausztria-Magyarországnak nem helyzetelt kilátásba Németországgal szemben semmiféle előny. Hangsúlyozni akarja, hogy a hat franknyi vámpótlékról van szó. A szónok azt hiszi, hogy egy ilyen vagy kevéssé nagyobb vámpótlék elegendő, hogy saját termelésünket megvédjük a szomszéd országok cukrának behatolásától. Oroszországot illetőleg a szónok hangsúlyozza, hogy a jövőben azok az országok, amelyek az általános konvencióhoz nem járulnak hozzá, annak tagjaitól kénytelenek lesznek kiegyenlítő vámkot elviselni úgy, hogy Németország ez irányban is fedezze van. A konvenció eredményei bizonyára találkoznai fognak a ház helyesléssel. A vámpótlék nem prémium ugyan, de a magas összegű, közvetlen prémiumként hat. Németország termelése messze túlnötte saját szükségleteit. Németország a múlt évben 28 millió métermázsát termelt, de abból csak 7 milliót használt el. Ez olyan termelés, mely csak oly módon maradhat meg továbbra is, ha a kivitel ajtaját nyitva tartjuk. De épp oly fontos az, hogy a belső fogyasztást Németországban minden eszközzel emeljük. Erre lesz hivatva az a konvenció is, mely előrelátólag a napokban megkötötték.

Wurm azt hiszi, hogy a túltermelés arra fog vezetni, hogy Németország elveszti a külföldi piacot. A vámkot leszállításának a cukorvám megszüntetése volna a következménye.

Paasche Thielmann miniszternek a prémiumok megszüntetésére vonatkozó nyilatkozatát nem találja kielégítőnek. A vámkot leszállításának a mezőgazdaság súlyos válsága lenne a következménye. A prémiumok rögtönös eltörlése beláthatatlan nyomot idézne elő. Kardorff azt hiszi, a kartell a tulprodukciónak következménye és nem megfordítva.

Podbielski földmívelési miniszter kétségtelennek tartja, hogy a mezőgazdaság és a cukoripar igen súlyos helyzetben van. A cukorrépa termelés korlátozása számos parasztra nézve nagy veszteségekkel járna. A gabonatermelés is már széles körökben nem jár haszonnal. (Halljuk! Halljuk! jobbról.) Abban valamennyi szónok megegyezett, hogy Németország egyezzen bele a kiviteli prémiumok eltörlésébe, amennyiben ezt a külföld is megteszi. Konstatálja, hogy sok más országnak magasabb kiviteli árai vannak mint Németországnak.

Richter nincs tisztában, vajjon Podbielski a Thielmann vagy a Kardorff felfogása szerint beszélt-e és örömmel veszi tudomásul, hogy az egyezmény

már megkötöttnek tekinthető. Amennyiben azonban nem jönne létre, akkor egyedül Angliával kellene a szerződést megkötöni, hogy az odaváló 7 millió értékű kivitel Németország fenntarthatása.

Staudy Richternek a cukor- és szeszkartellre vonatkozó fejtegetéseit óatolja és azt hiszi, hogy az egyezménynek életbeléptése különösen e kartellekre vonatkozólag nem volna helyeslehető.

Barth a kartellprémiumokat veszélyesebbeknek tartja, mint az állami prémiumokat.

Schrempp kétségbevonja, hogy a ház jobboldalán a cukorkartell képviselői üljenek. (Tiltakozás balról.)

Herold egyetért a prémiumok eltörlésével, ha valamennyi ország követi Németország példáját.

Waldeck-Rousseau balesete.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Budapest, március 1.

A francia miniszterelnök sobekölt borítva felel a betegágyon. Egy véletlen baleset tette munkára képtelenné a liberális köztársaságról viivott heroikus küzdelmek közepette. Kocsija összeütközött Párisban egy városi vonattal, összetört s a nagy rázkódás több sebet és zúdodást ejtett a kormányelnöknön. Párisi táviratok szerint ezek a sebek szerencsére nem életveszélyesek sőt az orvosok állítása szerint Waldeck-Rousseau két hét múlva ismét folytathatja régi munkásságát.

Nagy szerencséje ez a köztársaságnak. Ha a baleset súlyosabb következményekkel jár vala, ugy a francia köztársaság hajója ugyancsak viharos vizekre jut. Waldeck-Rousseau mentette ki annak idején a republikát a Dreyfus-ügy kátyujából, ő szerzett a köztársasági eszméknak újra tiszteletet és becsületet. S most, a francia választások előestéjén mindenkéfelett fontos Waldeck-Rousseau erős kezének kormányzása, lelkesítő szava, ideáljainak propagálása.

Igy is meglehetősen politikai baj a kormányelnök balesete. De csak időleges átmeneti. A baleset csak növelni fogja népszerűségét egy oly impresszionisztikus országban, mint a minő Franciaország. S ez némiképp kárpótolni fogja a miniszterelnököt a kiállott szenvedésekről.

Páris, március 1.

Waldeck-Rousseau tegnap este résztvett a republikánus külvárosi sajtó banketjében, amelyen nagy lelkesedéssel fogadott beszédet mondott. A lakoma után az Opéra Comiqueba hajtattott, ahol felesége a premiéret nézte. A miniszterelnök fogta a szokott sebességgel haladt, amidőn egyszerre egy meglehetősen szűk ponton, a Rue Palestro és a Rue St.-Martin sarkán a közúti gőzvasút éles füttye hallatszott. Már most nem tudják, vajjon a kocsis nem hallotta-e ezt a füttyöt, vagy pedig azt hitte-e, hogy még elkerülheti a gőzkocsit; a fogat a közúti kocsival borászott erővel összeütközött. A miniszterelnök kocsijának ablakai csőrrömpölve összetörttek s a kocsis leröppült a bakról. Néhány pillanat múlva kinyílt a kocsi ajtaja s Waldeck-Rousseau kilépett véres arccal és kézzel: unokáccsere, Waldeck-Rousseau René, aki a miniszterelnököt kísérte, csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett. Az összeütközés következtében Waldeck-Rousseau nekilökött a kocsi falának, ami által több nagy vágott sebet, bal vállán pedig zúdodást kapott.

A kocsi körül csakhamar roppant néptömeg gyűlt össze. René győgszertárába akarta vinni nagybátyját, de a miniszterelnök kijelentette, hogy a belügyminiszteri palotába akar menni. Erre bérkocsit hoztattak, amelyen a miniszterelnök hivatalába hajtattott. Ott csakhamar megjelentek a telefonon hívott orvosok, akik a sérültet az első gondozásban részesítették.

Néhány pillanat múlva megjelent Waldeck-Rousseau is, akiért a színháza küldtek. Az orvosok az első vizsgálat után konstatálták, hogy a miniszterelnök több vágott sebet kapott balcarán, hét centiméter hosszú tépelt sebet fejbőrében, nagy ütött sebet balkezére fölött és nagyon erős zúzott sebet a bal vállán. Az orvosok néhány napi főtétlen nyugalmat ajánlottak a miniszterelnöknek.

A baleset mindenütt a legmelegebb részvétet keltette. Louvet köztársasági elnököt még az éjjel értesítették róla s ugy ő, valamint az összes miniszterek azonnal tudakozódtak a miniszterelnök állapotáról. Hir szerint Waldeck-Rousseau legalább két hétig nem láthatja el hivatalos dolgait. A baleset következtében elhalasztották a mára kitűzött parlamenti ebédet és a miniszterelnök mai bálját.

A kocsis, aki már évtizedek óta van Waldeck-Rousseau szolgálatában, csak könnyű sérülést szenvedett, de attól félnek, hogy veszedelmes belső sérülés érte. Az egyik lovat, amely mindkét első lábán megsérült, agyon kellett löni. A miniszterelnököt egy pillanatra sem hagyta el szokott nyugalma s mindennel törődött, csak a maga bajával nem; nagyon örült, amikor megtudta, hogy öccsének semmi baja sem lett s aztán melegen tudakozódott a kocsis állapotáról.

Páris, március 1.

Waldeck-Rousseau a sajtó lakomájáról jövet, megparancsolta kocsisának, hogy gyorsan hajtson. A kocsis engedelmességet, s különösen azon a ponton, ahol a szerencsétlenség történt, a lovak közé vágott, hogy gyorsabban jusson előre. A gőzkocsi vezetője látta a veszedelmet s fűtlyel és csöngetéssel figyelmeztette a kocsist, de ez sem hallott, sem nem látott semmit s így történt meg a szerencsétlenség. A két kocsi óriás erővel ütközött össze.

Waldeck-Rousseau-né arra a hirre, hogy a férjét baleset érte, rendkívül megijedt s néhány percig tartott, amíg annyira össze tudta magát szedni, hogy férjéhez hajtsasson. Az orvosok éjjel egy óraker adták ki első jelentésüket. Addig mindenki azt hitte, hogy a miniszterelnök ellen merényletet követtek el.

Páris, március 1.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök balesete, amit utóbb kitűnt, komolyabb, mint eredetileg hitték. A kezén és arcán szenvedett vágásokon kívül a miniszterelnök fejbőrén hét centiméter hosszú tépet és zuzott sebet kapott és vállán súlyos sérülést szenvedett. A sebek nagyon fájdalmasak. Éjjel a miniszterelnököt nem lehetett pontosan megvizsgálni. Az orvosok nézete szerint a gyógyulás két hétig tart.

Páris, március 1.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök az éjszakát nyugtalanul töltötte, de a bulletinek kielégítőnek mondják állapotát. Az orvosok vagy ma, vagy holnap Röntgen-sugarakkal meg fogják vizsgálni a vállát, hogy vajjon nem szenvedett-e csonttörést.

Loubet elnök ma megakarta látogatni a miniszterelnököt, azonban az orvosok teljes nyugalma! ajánlották a betegnek.

A vizsgálat kiderítette, hogy a kocsis volt a baleset okozója, mert ki akart kerülni egy közúti vasúti kocsit s egyenesen nekijáratott egy másik robogó vagonnak. Mikor a miniszterelnök a bankétről menni készült, az egyik rendező marasztalta, hogy hallgassa meg a művészek előadásait, de Waldeck-Rousseau elisietett az operába, hogy feleségét hazakisérje.

Páris, március 1.

Waldeck-Rousseau miniszterelnöknek az éjjel gyöngö láza volt és csak 5 óra tájban szunnyadt el. A bal szem alatt lévő seb nagy fájdalmat okoz. A sérült vállnak Röntgen-sugarakkal való átvilágításával azt akarják konstatálni, hogy megsérült-e az izom. Az orvosok azt hiszik, hogy a miniszterelnöknek két hétig teljes nyugalomra van szüksége.

Páris, március 1.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök az éjszakát kissé nyugtalanul töltötte. Kezelő orvosai, Poirrier és Babinaki ma délelőtt kilenc óraker a következő jelentést adták ki:

A beteg állapota kielégítő. Vállát ma Röntgen-sugarakkal megvizsgálták.

A mai délelőtt folyamán a diplomáciai testület tagjai és számos képviselő tudakozódott a miniszterelnök állapotáról.

Páris, március 1.

A Waldeck-Rousseau miniszterelnök állapotáról esti fél 6 óraker kiadott orvosi jelentés ezt mondja: Az állapot kielégítő. A beteg lázmentes. A vállsérülések nagy fájdalmat okoznak. Már megvizsgálták Röntgen-sugarakkal. Ennek eredményét holnap teszik közzé. A külföldről számosan táviratilag kérdezősködtek. A miniszterelnök állapota felől. Radolin herceg német nagykövét levélben értesítette a belügyminisztériumot, hogy Vilmos császár megbizta őt, hogy a miniszterelnök állapota felől tudakozódjék.

Páris, március 1.

A tegnapi lakomán Waldeck-Rousseau miniszterelnök beszédét mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy a választási campagne küszöbén az ország számíthat a kormány éberségére, gondoskodására és szabadelvű republikánus szemléletére. O viszont arra számít, hogy a republikánusok mind egyesülni fognak a köztársaság elérése érdekében. Az utóbbiak alatt azokat is érti a miniszter, akik a köztársaság leple alatt konzervatív vagy nacionalista irányzatokat akarnak követni. Lesznek nemcsak monarchista republikánusok is, de az ország mindnyájukról le fogja tépni az ilarcot, mert az általános szavazati jogot nem lehet hű ábrándképekkel félrevezetni. Ennek a szótét szövetségnek, így fejezte beszédét a miniszterelnök, ellőkölt egységünknek fogjuk ellene szegezni. A védelemre mindenkor kész, tetterős köztársaság jelszava egyesítse erős egyetértésben az összes republikánusokat azok ellen, akik a jövőtől ellordulva, a mult szolgálataéhoz akarnak visszatérni.

HIREK.

Sembrich Marcella.

Dolgom akadt egyszer Kossak Kossuth Lajos-utcai műtermében. Egyszerre csak nyílik az ajtó s kipirult ábrázattal szinte beesik rajta egy sovány arcú, gyér hajú ur. Arcsontjai kiállottak, szeme szokatlan lelkesedésben égett s lázas hangon beszélni kezd valami szláv nyelven.

— Nem értem! — adta tudtára az üzletvezető.

— Hát hol van az ur? Ó bizonyára megért, folytatta az idegen tört németiséggel, mert a nevével itélve lengyel.

— Nem az! hangzott a felelet.

— Lehetetlen... Nem lengyel? Mert én lengyel vagyok, harsogta büszkén az idegen és az ő neve minálunk nagy név! Hires festő, maguk is ismerik talán!

— Igen! bólogtunk.

— Hát amint lent megyek az utcán, szól a kipirult lengyel, meglátom a címtáblán ezt a nevet. Nem tudtam ellentálni, hogy fel ne jöjjenek, hogy a szívemre ne szorítsam. Mert ha az országunk föl is van darabolva, ha három hatalom is tart fogva és bebéklyözva bennünket, azért: Nincs még veszte Lengyelország!

Nyílt az ajtó és eltűnt.

Engem pedig megkapott és bámulatra készített az a hév és az a lelkesedés, amelylyel az a lengyel ahhoz a röghöz tapad, amely valószínűleg soha sem fogja egy egységes Lengyelország részét alkotni.

Es járjunk akármerre is a világon, a lengyelek hazaszeretete és lelkesedése mindenütt megdobogtatja a szívünket és bámullattal kell adóznunk az ilyen fanatikus, szinte vad honszeretetnek.

Egy lélek tüze lobog az én hirtelen felbukkant lengyel ösmerősömben és Sembrich Marcellában, aki most New-Yorkban tagadta meg, hogy az operai diszeloadásán énekeljen a német Henrik hercegnek, a kinek családjá adáz ellensége a lengyeleknek és aki maga is a legnagyobb erőszakkal törekszik arra, hogy Német-Lengyelországban a nyelv, a szellem, az érzés német legyen.

Sembrich Marcella pedig lengyel nő. Nevét az egész világ ösmeri, hire, neve tenegerekre szól és bizonyára ő is szereti a tapsot, a dicsőséget, a reklámot, mint minden művésznő. Az amerikai diszeloadásán pedig bőven része lett volna mindebben. A világ szeme éber figyelemmel kíséri Henrik herceg utját s az egyenlítőn innen és tul minden kulturállam sietett közzéadni a híres és nagy művészek nevét, akik a diszeloadásán résztvettek. Ennél nagyobb reklámot színésznő ma nem kívánhat. De Sembrich Marcella ebben a pillanatban lezondott a tapsról, a szinpad dicsőségről és császári kitüntetéséről.

— Lengyel művésznő nem állhat Hohenzollern szolgálatába! szóltott igazgatójának és nem lépett föl.

Es hangja, a világgraszoló énekművésznőnek ez a kis mondása általrepült az egész világon. Es minden reménykedő, vágyódó és elnyomott lengyel lelkesedve tapsol neki. Es ez a taps nagyszerűbb, fenségesebb és dicsőségesebb, mint minden szinpad sikere!

Budapest, március 1.

— BUDAPESTI NAPLO. Február 28-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelent meg.

— Személyi hírek. Gróf Apponyi Albert ma délben Bécsbe érkezett. — Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as párt elnöke, mint értesülünk, március 4-ikén érkezik vissza Olaszországból s átveszi a párt ügyeinek vezetését.

— A király itthon. A király ma délben háromnegyed egykor ellátogatott Benczur Gyula műtermébe, ahol ezuttal ötödösör ült a művésznek. — Lukács György főispán és gróf Almásy Dénes elnökségével Gyulán alakult József főherceg szanatórium-egyesületnek tízezer koronát adományozott a király az Alföldön szegénysorsú tudóbelegeknek szánt szanatórium alapja javára.

Ma délután 6 óraker a budai királyi várakban 37 terítékes udvari ebéd volt, amelyen ő felségén kívül résztvettek: gróf Szápáry Gyula zászlósúr, gróf Zichy József, báró Majthényi László, Hieronymi Károly, Berzeviczy Albert, örgrói Pallavicini Ede, báró Piret Béla titkos tanácsosok, Hetey Sámuel püspök, Oberschall Adolf kir. ítélőtáblai elnök, Ivánka Oszkár, gróf Zichy Aladár, gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Andrassy Sándor, gróf Szápáry Pál és gróf Cziráky László, kamarások, Molnár Viktor főispán, Fwger Károly, Kubik Béla. Pivkovich József és gróf Serényi Béla országgyűlési képviselők, Benczur Gyula tanár; továbbá Liechtenstein herceg első főudvarmester, gróf Paar lovassági tábornok és Bolfras tábornagy főhadsegédek, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, König osztályfőnök, dr. Kerzl főorvos, Höhnél lovag korvetkapitány, báró Apor őrnagy és Gozani mári őrnagy szárnysegédek, Tamásy alezredes, Margulit százados, Holasek és Köszeg századosok, testőrpapancsnokok báró Bánffy testőrhadnagy és az őrpapancsnok.

— A belga király állapota. Lipót király, mint Brüsszelből jelentik, néhány nap óta gyengélkedik és panaszkodik, hogy a jobboldalán nyilalást érez. Allapota semmiképp sem aggasztó.

— A hálás beszercebányaiak. Beszercebány város közönsége szépen ünnepelte meg ma Stadler Toior kir. tanácsos nyolcvanadik születésnapját. A közpályán, kivát az ipar és a kereskedelem, valamint a közjótékonyosság terén kiváló érdemeket szerzett férfinak a kormány nevében Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter által küldött üdvözlőlet Kúthy Lajos főispán nyújtotta át. Beszercebánya város nyomban ezután tartott rendkívüli közgyűlésén, amelyen Schmidt József ortz. képviselő is jejuvölt, diszpolgarává választotta az ünnepeket, akinek közéletnek számos kitűnősége távirati uton fejezte ki szerencsekívánatait; egyháza és a különböző társulatok testületleg tisztelgették.

— Csávossy Béla ünneplése. A képviselőház tisztikara ma délelőtti 3 óraker a Drechsler-étterem külön helyiségében sikerült lakomával ünnepelte Csávossy Béla tíz éves háznyi jubileumát. A feleköszöntők sorát Dessenffy Arisztid háznyi titkár nyitotta meg, a ki szép szavakkban méltatta a jubiláló háznyi érdemeit. Beszéltek még Andor Gyula elnöki tanácsos, Fenyessy Adol gyorsírodai főnök, Endrődi Sándor nap őszkeresztő, Szabó Ignác, Kiszely Géza, Szűcs Gyula, Farkas János stb. Csávossy Béla háznyi felköszöntőjében Apponyi Albert grót, a képviselőház elnökét éitette, akibe a beszéd hatása alatt a következő táviratot intézték:

„A Csávossy Béla háznyi ör tiszteletére rendezett lakomán egybegyűit képviselőház hivatalnokai kar azon emelkedett, lenköit pohárköszöntő hatása alatt, melyet Excelenciára Csávossy Béla háznyi ur mondott, mely tisztelettel, lelkesedéssel és ragaszkodással üdvözli Nagyméltóságodat es Isten legjobbold adását kéri Excellenciára es családjára.

Megbizásból: Dessenffy Arisztid.

— A Societé d'Assistance Française nemrégiben a Home Français helyiségeiben ötödik rendes közgyűlést tartotta Rifault francia főkonzul és Schloesser budapesti francia nagy iparos elnöklésével. A Home Français, amely egy év óta működik Budapesten, céljául tűzte azoknak a francia tanítónőknek támogatását, akik ideiglenesen hiány vannak a foglalkozásnak, azonelül pedig a magyar családoknak francia tanítónőket es guvernántokat közevit. Mindenki, aki tudja minő nehéz olykor megteleit francia tanítónőt szerződtetni, méltányolni fogja a Societé d'Assistance Française működését. A magyar családok bizalommal fordulhatnak ehhez az intézményhez (Váci-körút 78.) ahol Madame Régnier igazgatónő szivesen szolgál utbaigazítással. Ajánljuk az érdeklődőknek, hogy tagjává legyenek a Societé-nak, ami évi 12 koronába kerül. A társaság tagjai minden hónap második szombatján a Royal-szálló egy külön termében vacsorával egybekötött estélyre gyűlnek össze.

— Kitüntetés. Mint értesülünk, az Osztrák-Magyar Magyar három magyar főknjának főnökét: Sluk Sándort (Temesvár), Kernhoffer Józsefet (Debreczen) es Moess Jánost (Sopron) ő felsége a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

— Alföldi küldöttség a kereskedelemügyi miniszternél: Az alföldi törvényhatóságok nagyobb küldöttséget jelentettek be Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternél a szeged-nagyvárad vasutközlekedési ügyében. E vonalon ugyanis olyan menetrend-összeállítás van, mely az érdekeltek véleménye szerint — tarthatatlan. Az alföldi törvényhatóságok a dologban értekezletet tartottak, melyen el-

határozták, hogy megkérlik a kereskedelemügyi kormányt, hogy a visszás állapotokot segítsen. Hegedűs miniszter a fogadás idejét március hó 3-án délelőtt 10 órára tűzte ki. A küldöttséget, melyben az összes alöldi megyék képviselve lesznek, Lukács György főispán fogja vezetni.

— **Incidens a parlamentben.** A parlament mai ülésén gróf Tisza István és Rakovszky István között heves incidens merült föl, amelyről részletesen országgyűlésünkben van szó. Az ülés után az incidens elintézéséért érdekeltek mind a ketten megneveztek megbízottakat. Tisza István Gajdri Odont és gróf Andrássy Gyulát, Rakovszky István gróf Wilczek Frigyesét és Kubik Bélát. Kihívás esti kilenc óráig nem történt s remélhető, hogy az incidenst még a holnapi nap folyamán elintézik.

— **A banket és a herceggasszony.** A herceg, a hatalmas és híres császár öcsöse, elment messze tengerentútra nagy, fontos, állami ügyekben. A hatalmas császár küldte, akinek minden napra akad valami szép, messzire ható politikai terve, de a herceggasszony itthon maradt. Hosszu, fáradságos az út, messzi Amerikában még annál is fáradságosabb lehet a sok ünnepeztetés, meg egészen különös fajta is ez a kirándulás, szóval, úgy kellett lenni mindenképpen, hogy a herceggasszony már csak otthon maradjon. S a jó, a hü asszony, ha az ura hosszú, viszontagságos utra kel, mit tehet egyebet, imádkozik érte, áhítva várja vissza, s busulva kíséri gondolatban minden léptét. A német herceggasszony sok más szegény asszony fölött éppen csak abban az előnyben van, hogy nem kell szivrepesve egy-egy árva levélkére lesnie, mert jön a sok telegram magacéllra egyenesen a kastélyba, meg még annál is több távirat a sok mindenféle újságlapban. Mind ennél fogva nagy figyelem fordul jó ideje már innen át Európából, de a világ más tájékról is az oecánituli Unió felé, ahol a fővárosban, New-Yorkban, de más helyeken is kitünően fogadják a yankee jó Henrik herceget, akit pompás, leereszkedő és feszetlen viselkedése miatt roppant megkedveltek. Az Unio örül neki, mint kedves embernek, örül neki ama fontos és nagy következményű közeledés, barátkozás miatt, amelyet császár bátyja nevében a két erős állam között manifeszta. A politikusok lesik a hivatalos személyiségek pohárköszöntőit, nyilatkozatait, magát a betűt egyrészt, majd még ékebb gondossággal azt, ami a sorok között megsejthető. Ellenben minden ilyes állami érdekű találkozások során előfordulnak egynemű kis epizódok, novellába való éleven, vagy naiv, érdekes és kedves apróságok. Itt is megváltozik a világra szóló jelenetek között egy kis hír. Igaz-e, nem-e, még az is kérdéses... A herceggasszony, aki otthonról kíséri figyelemmel az ura viselt dolgait, egy nap, a minap megakadt egy ponton, valahol a telegram-mok között. Hogy a pénzkirályok az ő ura, hercegi ura tiszteletére olyan pazar lakomát rendeznek ami vagy háromszázezer forintba fog kerülni. És a herceggasszony ennek nem örült, szemeezen a tételem nem siklott el felületesen. A hír szöveget üttő a fejébe. Jaj, meg is dobbant a szive. Nosza melegeben telegrafáltatott az urának, hogy az istenért ne legyen meg ez a banket, hanem az áráért csináljanak valami menedékházat az örvendetes találkozás öröme, az is nagy megtiszteltetés lesz a hercegre. Ezt mondja a kis hír, amely — ha igazat mond — azt jelenti, hogy az asszonyok, akik sokszor gyöngye szívüket, csak ritkán alkalmasak a nagypolitikára. A hatalmas császár jobban tudja, mi való a népek üdvére. Elsőbben is a pazar találkozás és fényes lakomások kelnek, sok nevezetes tosztal, s aztán következik az aratás. Ami rendjén is van, mivelhogy befektetés és kockázat nélküli bajos szép hasznokat tudni. Alakom érdekszövetségei, barátkozásai mind költségekkel járnak előbb, s ha érhető is, hogy a mai herceggasszonyok, akik nincsenek már egy elzárva az eleven élet lüktetésétől, a szegényekre és ügyefogyottakra gondolnak a százezeres banketek hallatára, az is nyilvánvaló, hogy a politikát a császárok és hercegurak csinálják.

— **Szigeti József emléke.** A magyar művészet nagy halottjának, Szigeti Józsefnek jelki-üdvéért ma reggel 9 órakor tartották meg a gyász-misést az erzsébetvárosi plebánia-templomban. A misét Novák István lelkész szolgáltatta és ott voltak a rokonság részéről: Vizvári Gyula, Tapolczai Dezso a feleségével, Vizvári Mariskával és a Nemzeti Színház művésztárgjai nagy számban. — Veszprém város jeles

szülöttjének, Szigeti Józsefnek emlékét fog emelni. Az erre irányuló mozgalmait a *Veszprémvármegye* című lap szerkesztője már meg is indította és remény van rá, hogy igen rövid időn belül meglesz a szükséges összeg a nagy művész emlékének megörökítésére.

— **Tolsztoj állapota.** A Yaltából érkező hírek napról-napra kedvezőbbek s most már sok remény kecséget, hogy Tolsztoj Leo nemsokára elhagyja kórját. A legújabb orvosi jelentések szerint a beteg bal tüdőszármányának gyulladása teljesen elmúlt s bár a jobb tüdő még mindig meg van támadva, a beteg közérzése kielégítő.

A Tolsztoj állapotáról érkező hírekkel együtt, hirt adnak egy érdekes levélről is, melyet Tolsztoj irt néhány északi írónak. Ezek az írók, névszerint Heidenstam Verner, Gejerstam Gusztáv, Hedenstjerna, Strindberg s még számosan levelet irtak Tolsztojnak, melyben kifejezték azt a fölött való indignációjuknak, hogy a Nobel-díjat nem neki, hanem Sully Prudhomme-nak adták. Tolsztoj most felel északi barátainak s érdekes levele így hangzik:

Kedves és tisztelt kollégák!
Nagyon meg vagyok elégedve, hogy a Nobel-díj kegyesen elkerült engemet. Első sorban megszüadulattam attól a nagy gondtól, hogy hogyan használtam föl ezt az összeget célszerűen. A pénz, tehát még ez a pénz is, könnyen okoz kárthatat. Másodsorban ez a mellőztetés szerezt meg nekem azt a különös örömet, hogy ennyi kiváló személyiség rokonszenvének megnyilatkozását élvezhetem. Fogadják, tisztelt kollégák, őszinte halálnak és legjobb kívánságaimnak kifejezését.

Tolsztoj Leo.

— **Fuad basa letartóztatása.** Fuad basát, aki Ozmán basával, a plevai orozslánal együtt szerepelt az orosz-török háboruban s aki azóta a szultán kegyence volt, tegnap letartóztaták s egy kaszárnyába internálták. A szenziós letartóztatás története az, hogy Ozmán basa fia levelet irt a szultánnak, melyben az öreg tábornagyot arval vádolta, hogy része van a szultán elleni összeesküvésben. A plevai hős és Fuad basa több mindig torzalkodások voltak. A két vezér féltékenykedett egymásra s most Ozmán fia folytatja atya tradíciót. Ozmán fia, aki török ezredes volt, az ifjú-török mozgalomba keveredett, külföldre szökött s most így áll bosszút atya riválisán.

— **A hazai földben.** Fiuméből táviratozzák: Fapp Lajos haditengerészeti tiszthelyetű holttestét atya, Fapp Adolf tábornok kivánságára exhumálták és Kihinából hazahozták. A koporsót szállító Mária Valéria Lloyd-gőzös holnap érkezik ide. A temetés Kolozsvárcot lesz. Fapp Lajos tudvalevőleg 1901. szeptember 20-án Taku ostrománál elesett.

— **A római nép s a trieszti savargások.** A római Valle-színházban ünnepi előadást tartottak Hugo Viktor születésnapjának századi évfordulóján. A Ruy-Blas negyedik elővonása közben már észrevehető volt, hogy a közönség az ünnepi előadást a franciák iránt érzett rokonszenvének kifejezésére a sarja fölhasználja. Mikor Gabriele d'Annunzio a színpadra lépett, hogy Hugo Viktorhoz irt ódáját elszavalja, percekig tartó taps hangzott föl, amely utóbb még viharosabb tüntetéssé fajult, mikor a költő az óda befejező szavait mondta el.

— **Ebredj a rettenetes barbárök típrása ellen!** Ebredj anyánk! Yérben félrengő lányod kéri segítségedet!

Ezek a szavak, melyek a trieszti vérontásra vonatkoznak, váltották ki az o'aszokból a legdühösebb szitkokat.

— **A nőlétszámok gyökörrel tanfolyama.** Most fejeződik be a Nőtisztviselők Országos Egyesületének első tanfolyama, melyeknek 74 látogatója volt és pedig tulajdonképp már kereskedelmi szakintézményt végzett növendékek, akik gyakorlati ismereteik bővítésére törekedtek. Az egyesület március első napjaiban nyitja meg második tanfolyamát a német és francia nyelvből, a könyvtárból, külön a Gábe-sberger-tele és külön a Stolzelele gyorsírásból, a gépirásból — különféle szerkesztési gépeken — és a szépírásból. A tandíj az egyesület tagjai részére a legmérsékletesebb és különös méltánylást érdemlő esetben a választmány ezt is mérsékelheti, vagy egészen elengedheti. A beiratások már megkezdődtek az egyesület helyiségében (V., Nádor-utca 17.) délelőtt 9—12-ig, délután 3—5 óráig.

— **Letartóztatott szédelfő.** Bécsben ma letartóztatott egy szédelfő aki Ferres orosz császár udvari tanácsosnak hazudta magát. A rendőrség rájött, hogy az állítólagos udvari tanácsos Ausztriában és Németországban a boerok javára gyűjtéseket rendezett és a belőlyt pénzt eliskaszta.

— **Primadonna leszek.** Van-e valami a világon, ami több ábrándot, több hiu tervet, több vakmerő reményt produkál, mint éppen — a színpad? Aligha! A festett világ váltja ki mind a két nemből fiataliság lelkéből a legtöbb merész vágyat, a színpad dobogóján adnak lejáratott egymásnak az ambíciók álomképei, itt rajzolják meg legtöbb esetben messze vetítő perspektíváját az egyéni hiúság és innen glorifikálja örökös változatokban az örökké változatlan lényeket: az ént.

Néhány nap előtt Nagyváradon az irodájában ült Somogyi Károly színgazgató s mialatt a repertoár és a szereposztás gondjaival foglalkozott, megnyílik az ajtó s belép azon egy vén hajdu meg egy rendkívül szép fiatal parasztlány.

— **Instálom alásan tekintetes ur —** szólott a hajdu — kegyes engedelmevel elhoztam volna a lányomat ide, mert már nem birunk vele otthon.

— **És hát mi bántja a leányt, amiért nem birnak vele? —** kérdi a színházdirektor.

— **Az a baja kérem, hogy hát primadonna akar lenni. Mindéig azt hánytorgatja, hogy primadonna leszek s örökké a teátrumon jár az esze.**

A színgazgató ránézett a szép parasztlányra s gyakorlott szemmel annyit olvasott le róla, hogy itt is árván maradt a vágy s nem társult hozzá a géniusz. Azért mégis megkérdezte Somogyi Károly a szemrevaló leányzótl, hogy betanult-e valamit, tud-e énekelni, táncolni, szavalni? Mindezekre nemmel válaszolt a parasztlány s a beszéd során azt is beismerte, hogy a betűvetés meg az olvasás tudományában is — ha nem is tudatlan, de nagyon járatan.

A merészröptü tervvel megáldott egyszerű leányka tűnni látta a reményeit s kezdett lefelé leitatni.

— **Beállanék én kérem —** szólott behelzolg hangon — akár kóristánának is...

— **De ha nem tud énekelni, csak nem állíthatom be az énekesnők közé?**

— **Tessék, kérem szépen, megtanítani az énekre és játszásra s én halálból szívesen szolgálak a tekintetes ur házában egy esztendeig ingyen, mint — szobalány.**

Erre a naiv fordulatra az igazgató nem volt elkészülve s csakis egy pillanatnyi zavar után találta föl magát:

— **Nem lehet az lelkem, —** szólott szelid jóindulattal, — **hogy a feleséggel szobalánya ké-sőbbben a feleséggel együtt lépjen a színpadra. Mert megtörténhetnék ám azután az is, hogy maga volna a nagyságos asszony a színpadon, a feleségem pedig magának a szobalánya. Az meg csak nem járja, hogy a színpad egészen mást mutasson, mint a valóságos élet. Ugy-e ezt belátja?**

A szép parasztlány primitív lelkét ez a magyarázat meggyőzte. A társadalmi rangkülönbségben ismert föl a legözöhlötlenn akadályt és nem a tehetség hiányában.

— **Az óda.** Armand Xiller párisi lakost, akinek immár negyvenöt esztendő terhe nyomja a vállát, a Victor Hugo nagy ünneplése egy kis hideg fürdőhöz juttatta. A nagy francia költő szelleme annyira megihlette, hogy valamiképpen könnyítene kellett lelkének izalmán. Elhatározta, hogy ódát ír, amelyet egy irodalmi pályázatra szánt. Epp a Szajna partján sétált, amikor a muza homlokon csókolta. A lelke hevílni kezdett, a költéshez szükséges mámoros izgalom beállott nála, s ilyen állapotban tévelygett a par-ton. A verssorok alakultak, egészen beleélté magát a költemény hangulatába... amikor megbotlott vala-miben. Egy vaskarika volt és pedig olyan gonosz vaskarika, hogy mikor megbotlott benne, már be is loocsan a vízbe. Szerencsére a közelben matrózok voltak, akik meghallották a loocsanás zaját, a „költő“ segítségére siettek és kimentették még idején, hogy semmi baja sem történt a nagy ijedelmen kívül.

— **Egyetemű élet.** Az ifjusági reformpárt március 3-án esti 7 órakor a Vigadó Kioszkban (Hangli) közgyűlést tart.

— **Gázrobbanás.** A Vörösmarty-utca 57-ik számú házban ma este gázrobbanás volt, amely négy lakót súlyosan megsebesített. Egy gázcső nyitva maradt napközben és este, mikor özvegy Gyurkovics Istvánné házimesterné meg akarta gyújtani a lámpákat, a ki-ömlött gáz óriási robbanással lángra gyúlt. Az ajtók és ablakok megrepedeztek az egész házban. Özvegy Galambos Mártonné és Emma leánya, Seffer Anna és a viceházmesternő súlyosan megsérült, valamennyiüket a mentők beszállították a Rökusba.

LEGUJABB TALÁLMA NY

a cs. és kir. szabálmazott

FÉRFI NG

Vértes és Sebestyén

Budapest, IV., Múzeum-körút 15. a kir. műegyetemmel szemben.

melynek nyaklécé a redgombelendő gallér bőségéhez sumagatótt pontosan szabályozó-díj, ráncok képzését kizárja és szükséghez képest, szűkebb vagy bővebb gallér használatát teszi lehetővé! Rendkívül célszerű és használatban olyan egyszerű, hogy külön tisztítás nem igényel. Ezen ingek egyedül nálunk a fölirtaknál kaphatók minden bőségben a következő kivételben:

Legjobb minőségű sifonból, sima vagy redés mellél 2.25 és . . . 2.75 frt
Puha batist- vagy pikémellél . . . . . 2.75 frt
azonban mérték után, tetőzés szerinti kivételben is készíthetők.

Vidéki megrendeléseknél elegendő a gallér száma megírni.
Részletes leírásul szívesen szolgáltatunk. Utánunk a szabalmati törvénybe ütköznet, továbbá ajánljuk a rakitronkon nagy francia és angol uridivat különlegességeit, valamint bel- és külföldi kálapok.

— **Pusztító lavina.** New-Yorkból jelentik, hogy Telluride Colorado mellett egy lavina egy hegyszikadéka fémte a Liberty-Bell-bányák vágóhidját és és több más épületet. *Eddig harminckilenc holttestet hoztak föl. A mentés alatt még egy lavina zubant le, amely negyven embert temetett maga alá.*

— **Házasság.** Redlich J. Lipót március 9-én délután esküszik örök hűséget a dohány-utcai izraelita templomban Schuller Szerén kisasszonynak.

Lányi Henrik, az osztrájsorszájké igazgatóságának főhivatalnok Budapest, eljegyezte *Bihály József* nevelt lányát Jennykét, Mezőberényből.

Propper Klárikát Kiskun-Bajszáról eljegyezte Spitzer Géza Bajáról.

— **Sikkasztó pénztáros.** Makó város közpénztáránál nagyobb mérvű sikkasztásnak jöttek a nyomára. Simon Abel volt közpénztáros a város földjeirt járó bérösszegeket felvette, nyugtázta, de nem számolta el. A vármegyei főszámvéve most megvizsgálja a városi könyveket 1893-ig visszamenőleg. Eddig 20.000 korona hiányt konstátál.

— **Halálozás.** Noszlopy Viktor, Veszprém megye deveseri főszolgabírája hosszabb szenvedés után elhunyt. Ő volt Veszprém vármegye legrégebb tisztviselője; 1667 óta állott a vármegye szolgálatában.

— **Elfogott pénzhamisítók.** A rendőrség — mint már jelentettük — egy pénzhamisító bandát fedezett föl és tartóztatott le. Erre vonatkozólag a rendőrségi sajtóiroda a következőket közli:

Hosszabb idő óta feljelentések érkeztek a rendőrséghez, hogy az Angyal földön és környékén feltűnően sok hamis koronást, ezüst forintot és 20 fillérest hoznak forgalomba. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek során kiderítette, hogy a hamis pénz egy az urától elváltan élő varrónő hozta forgalomba. A detektívek lekeresték *Novák Pálné* szüleit *Gát Etel* varrónőt és a lakásán és éppen akkor léptek be, amikor a varrónő kedvese, *Schuder Zsigmond* 11. ezredbeli tüzér, puskaműves sósavval hamis koronásokat lényesített. A detektívek láttára *Schuder* el akarta rejtteni a hamis pénzt, ebben azonban megakadályozták őt. *Gát Etel* bevallotta, hogy a lakásán talált hét darab koronást és tizenkilenc darab húszfillérest kedvesétől, *Schuder Zsigmond* őt kapta. Erre házkutatást tartottak és nagymennyiségű ólmot cinket, ennek az olvasztáshoz szükséges edényeket és eszközöket találtak, amelyeket leoltáltak. *Schuder* kihallgatásakor azt vallotta, hogy a hamis pénzt *Ohndorfer Tamás* puskaművestől kapta, aki a pénzeket *Parragh Katalin* nevű kedvesénél készítette. *Novák Pálné* és *Parragh Katalin* a rendőrség letartóztatása az esetéről értesítette a katonai hatóságot. — Egy másik pénzhamisító bandát is szétgrasztott a rendőrség. A vidék különböző városában ugyanis a fővárosban készült hamis koronásokat hozták forgalomba. Ezért *Miskolczon Hochmann Lajost* és *Bakos Józsefet*, *Székeskésztérvárott Simon Mártont*, *Esztérgomban pedig Kúthy Erzsébet* letartóztatták le. A nyomozás folyamán kiderült, hogy a hamis pénzt a Budapest, Szvetenay-utca 8. szám alatt lakó *Papp József* vasuti szolga feleségétől *Kiss Mária*tól kapták, akinél azelőtt albérletben voltak. Pappnét a fővárosi rendőrség letartóztatta, aki azonban nem vallja be, ki készítette a hamis koronásokat.

— **Utonálló özgányok.** *Sátoraly-Ujhelyi* írják: *Bogyay Béla* s.-a.-ujhelyi városi tanácsosa ma este Sáros-patakról jövet, utközben rablóözgányok megtámadták és kocsiját meg akarták állítani. A özgányok közben többször löttek. *Bogyay* viszonzta a lövéseket és gyorsan hajtva a lovait, szerencsésen megmenekült. A rendőrség nyomozza az utonállókat.

— **Összetűközött vonatok.** *Rómából* jelentik, hogy a tegnapi római villámvonatot *Arguata* mellett összetűközött egy tehervonatnal. Hat ember megsebesült.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A hivatalos lap mai száma a kereskedelmi miniszternek egy rendeletet közli, amely némely irányban korlátozza a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó intézkedéseket. Így elrendeli a miniszter, hogy a szeszipar és szeszfinomítás akadálytalan folytonosságának biztosítására mellőzhetően és el nem halasztható javított munkálatok vasárnap és Szent-István napján is végezhetők. Meghagyja továbbá, hogy addig is, míg a baromvásárokat vasárnap tartják, ezeken a baromvásárokon a bognárok árúikat eladás céljából kirakhatják.

— **A pályaudvarok szarkája.** Az utóbbi időkben feltűnően sok szemet és egyéb árut loptak a pályaudvarokon. Tegnap végre kézrekerült a pályaudvarok szarkája. A rendőrség tegnap a keleti pályaudvaron razzizást tartott és tizenegy embert elfogott. Ezek között egy *Balla Géza* nevű napszámost is, aki előtte való éjszaka a pályaudvaron szemet akart lopni. Az ő azonban észrevette és rálőtt. A golyó a karján találta. Ballát a rendőrség letartóztatta. A razzizán eljogott többi tíz csavargót eleresztették.

— **Szent Lukács-fürdő** február havi vendégnévsorából felemlítjük a következőket: *Ervin Edler* v. *Trounelt*s Barmenből, *Emilio Manzoni* és neje *Nápolyból*, *Manolesco F.* *Ghito* Calarasiából, *Herma v. Brandeis* Hamburgból, *Alessiu Anastase* Brailából, *Jovan Pegrow* Galatzból, *Lichtenstein Ignó* és neje *Craiovából*, *dr. Négel Vasile* tanár *Jassyból*, *gróf Széchenyi Bertalan* Felső-Segerdről, *báró Pöllnitz Károly* Deésből, *Kohner Milly* ölbirtokos, Budapestről és még számosan a külföldről és belsőldről, akik a kiváló budai gyógyfürdőben a téli kúrát használják.

(x) **A Zoltán-féle csukamájolaj** és szagtalan s tápereje igen nagy. Ára 2 korona. Zoltán gyógytárában, Budapest, Szabadság-tér.

Az esküdt ur.

Földváry Jakob bigiénikus és a természetes gyógymód tudora körlevélben értesíti pácienseit, hogy e hó 14—27-ig esküdtnek van beosztva. Akik orvosi segítséget igénybe akarnak venni, azok jelentkezzenek nála a törvényszéki palotában II. em. 28-ik szám alatt reggeli 9 órakor.

Az esküdt (ki egészen beleléte magát a judikatura nyelvélbe): Mi a neve? Hol született? Vallása? Kora? Volt-e már büntetve, azaz beteg?

A páciens: Egyszer leit a hideg, de egyéb bajom nem volt.

Az esküdt: Figyelmeztetem, hogy az igazát mondja, mert vallomására esetleg esküt kell tennie. Bünsnek érzi-e magát? Mutassa a nyelvét.

A páciens: A nyelvemet? Hisz az olda am nyilal.

Az esküdt: Ne feleseljen a bírósággal, hanem feleljen a kérdésre: mióta fáj a dereka?

A páciens: Mióta zsákok emeltem.

Az esküdt: Emelt? Talán emelt? Ahá, lopás büntette. Csak folytassa, barátom.

A páciens: Mit folytassak? Mondtam már, hogy a derekam fáj. Irjon valami receptet.

Az esküdt: Ohó, a bizonyítási eljárás még nincs befejezve. Tud-e aludni?

A páciens: Tud a fene, mikor ugy nyilal.

Az esküdt: Nem tud aludni? Ez ismét gyanus momentum. Majd ki fogjuk erre nézve a tanukat hallgatni.

A páciens: Nem érek én rá itt rostokolni, mondja meg, mit tegyek.

Az esküdt: Jól van. Ki fogom hirdetni az ítéletet: tiznap i árestom, huszonnyolc pióca és politikai jogainak felülegesztése.

A páciens: Ohó!

Az esküdt: Micsoda, nincs megelégedve az ítélettel? A tegnapi vádlottat tizennégy évi legházra ítéltük és egy szót sem szólt.

A páciens: Már engedjen meg...

Az esküdt: Esküdtzéki ítélet ellen nincs felebezésnek helye. Fizessen harminc forintot és menjen lsten hírelve!

A határon.

A francia-német határon 40 svéd zenész rostokol. Hogy miért, elmondja e rövid operett.

Határőrök dala.

Iten állunk a határon,
Hóban, tagyban, télen, nyáron.
Mi zöld a föld,
Mi kék az ég,
Ez itt a határörvidék.

Zenészek dala.

Mi szépen zeng a kis madár,
Ez francia-német határ.
A klarinét, kürt és fagott,
Kezdjen egy vidám dalt legott,
Es azután ki merre lát.
Vonuljunk a határon át.

Francia határörök:

A *Marseillais*! Hej, rajta hát zenészek.

Német határörök:

A *Wacht am Rheint*!... Ez oszt a büszke ének!...

Zenészek:

Urak! Ha két dálnak kell szólnia,
Ez hangzavar, vagy disharmonia.

Francia határörök:

A mi nótánkat fujd, az angyalát!

Német határörök:

Akkor lesd, hogy jössz a határon át!
A *Wacht am Rheint*!...

Francia határörök:

A *Marseillais*re fel!...

Zenészek (kétségbeesve):

Nagy ég... Nagy ég... Mit kezdünk vajjon el?
(Egy pár taktust fujnak a *Marseillais*éből.)

Német határörök:

Puskát a válhoz... Célozz!... És vigyázz!...

Zenészek (elhallgatnak):

Ne löjjenek... Elhallgatunk... Mi gyász?
(A *Wacht am Rheint* kezdik el.)

Francia határörök:

Puskát a válhoz... Célozz és vigyázz!

Zenészek (megrémülve):

Ne löjjenek!... Elhallgatunk... Mi gyász!
(A franciák a német, a németek a francia határ félszortiják a zenészeket.)

Zenészek (miközben felütik a hold, elkezdik

San Toból):

Hold, hold, égi utas

Ringani, bolgani,

Cétalan forgani.

Jaj! ez csöppet sem uras,

Hold, hold, égi utas.

—1

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Nemzeti Színház.** A *Nemzeti Színházban* ma este *Sudermann Morituri* című darabját játszották. A második felvonásban *Helén* szerepét, amelyet *Prielle Kornélia* kreált annak idején, ma *Rákosi Szidi* játszotta. Alakításának finom tonusával és melegségével a kitűnő művésznő mélyen megindította a közönséget. A többi szereplő a régi volt. A harmas darab ma sem keltett különösebb érdeklődést.

— **Vigszínház.** A *Balaton* regé második előadása iránt az a rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozott, amelyet *Herzeg Ferenc* új darabjának tegnapi sikere után méltán várhattak. A telt ház közönsége feszült figyelemmel követte a szelők és tündérek pajzán játékát, amely kültői kerete *Hollós Mátyas* és *Benigna* vidám történetének. A második előadás közönsége is derült hangulatban fogadta a vigjáték elmés dialógusát és kitűnően mulatott a darab jóízű tréfáin. A szerzőt a felvonások végén a szereplőkkel együtt ma is sokszor tapsolták.

— **Az aranyos sikerének híre** a mai második előadásra is szűnültig megtelt a Népszínház nézőtere, amely esthosszat hangos volt a kacagástól. A Népszínház nagyon előkelő mértékűtárral ezideig az angol operettek sorából is csak a legenyhébbeket válogatta ki, de ezzel a darabbal beleugrott e kedves divat legesegközepébe. Es nincs miért megbánania. Igaz, hogy nagy diszszel tette, roppant scenikai pompával, lármás színházi apparátussal, a kosztümök dolgában ritka fényvel. De a közönség hálás az ilyen bőkezűségért és mire mindenki megnézte a darab, a színház és művészeinek bravurját, a színlapra rákerül a jubiléris szám. Nagy szerencseje persze a sok mókának, hogy akik a publikumnak közvetítik őket, fényeshírű és nagykedvű művészek. Legelsőben is a címszerep ábrázolója, *Kéry Klára* kisasszony megint új árnyalatokat szedett erejének, humorának, derűjének színpompás palettájáról. Meg kellett csodálni ötleiteinek, pajkos tréfáinak változatosságát, énekelőadásának meleg tartalmasságát és általában azt a déceens tónust, amelyben legpajkosabb tempóit is megürröztü. Ami túléles, letompítja, ami fakó, kiszínesíti, hol elvesz a tréfa szeretelesgéből, hol tódítja a saját invenciójával: — egészen a színpadnak valóságos szerencseje. *Jákócs-társ.* *Hegyi Aranka* asszony maga a diskrétóid, a biztonság és a játékbeli finomság. Minden szava, mozdulása nagyszerűen érvényesül. Frissességét, bezsédben, éneken, táncban egyaránt gazdag és nemes jormáit ma is bő és széles tapsok jutalmazták. Az urak ma mintha bágyadtabbak lettek volna. Kérem, ezt ne tegyék. Nem is illik, hogy komikusoknak ne legyen jókedvük és az az ambiciójuk teremjen, hogy megjelenvén a színen, cáfolják saját eredendő hivatásukat. Két helyen játszsa a férfi ma már a főszereseket: az életben és — az angol operetben. Az élet néha irgalmatlan végig gázol a férfiakon. Ha az urak az angol operetben is ernyedten engednek, aztán nekünk ne sirjanak, hogy az asszonyok feljűk kerekedtek. Holtbizonyos: minden férfimulasztás helyén jön egy pozitív asszonyi cselekedet. Es most már abba kell hagyni az urak szapulását. Mert ezt a temérédek morált az angol operett igazán ki nem állja.

— **Hírek a Nemzeti Színházból.** A *rejtély* és *A betörő* a *Nemzeti Színház* udonságai, amelyek minden eddigi előadását telt ház nézte végig a jövő héten kétszer van a műsoron, holnap vasárnap és szerdán. — Hétfőn *Shakespeare* tragédiáját, az *Othellót*, adják s ennek címszerepében lép föl először a színház új tagja: *Molnár László*. — Csütörtökön *Berezik* *Árpád* vigjátékát, a *Himfy dalt* adják, pénteken *Endre és Johanna*, szombatban pedig *Folt amely tiszt* a fő női szerepben *P. Márkus* Emilával kerül színpadra. Vasárnap este éri meg *Gárdonyi* falusi története, *A vor*, a 47-ik előadás. A délutáni előadások során holnap a *Szerencse* kerül színpadra, a fő női szerepekben *Lánczy* *Ilkával* és *Liget* *Juliskával*, a jövő vasárnap pedig *Tingenyev* drámája, *A kegyelemkenyér* s vele együtt *Labiche* egyfelvonásos vigjátéka: *A betörő*.

A Vígyszínház udjónsága. A Vígyszínház magyar ciklusának legközelebbi darabja *Hegedűs Gyula*, a színház kitűnő művészeinek, *A háziúr* című kétfelvonásos színműve lesz, melynek főszerepét maga a szerző fogja játszani. *Hegedűs* darabjával együtt fog színekerülni *Géczy István*nak *Az erősebb* című egyfelvonásos drámája.

A Nemzeti Színház bemutatója. A Nemzeti Színház legközelebbi udjónsága *Ferenzy Ferenc* 5 felvonásos drámájának, a *Pogány Gábornak* bemutatója lesz. A darab előkészületeit foglalkoztatják most a színházi művész-személyzetét, s miután a dráma egyes szerepei szokatlanul nehéz feladatot rónak az egyes szereplőkre, az igazgatóság az e hétre tervezett bemutató előadást a jövő hétre halasztotta, s a premiér napját véglegesen március 12-ére, szerdára tűzte ki.

A Katalin ötvenedik előadása. A Népszínház ez ideig nagyszerű magyar operetteje, *Béldi IZOR* és *Fejér Jenő Katalin*ja szerdán, e hónap 5-án éri ötvenedik előadását. A jubiláló eredeti mű október 4-ikén került először színpadra és azóta állandó sikerrel domonlítja a Népszínház műsorát. Az ötvenedik előadást teljesen a bemutató előadás személyzetével tartják meg: a női szerepekben: *Küry Klára*, *Hegyi Aranka*, *Bojár Tereska*, *Kápolnai Irén*; a férfiszerepekben: *Németh Szirmai*, *Tollagi*, *Szabó* és *Ujvári* lépnek fel.

A filharmonikusok nyolcadik hangversenye. A Filharmoniai Társaság ezidei nyolcadik hangversenyét március 5-ikén rendezi a Vigadó nagytermében *Kerner István* karnagy vezénylete alatt. E hangverseny vendégei *Wedekind Erika* urölygi, Németország legjobb koloratur-énekese és hazánkfa *Benáner Nándor* zongoraművész, aki Beethoven Es-dúr zongoraversenyt játszza. A hatodik hangverseny műsorából kimaradt udjónság Glazounov Rhapsodie orientálja e hangversenyen kerül bemutatásra. A bevezető számot Mozart 35-k szimóniája (D-dúr), a középső számot Bach, Brandenburgi versenye képezi. Jegyek *Méry Béla* zeneműkereskedésében (Andrássy-ut 12.) váltathatók.

A Mészáros-féle drámai pályázat. A Nemzeti Színház által hirdett Mészáros-féle drámai pályázat sorsa március 3-án, hétfőn dől el. *Beóthy László* igazgató elnöklésével a bíráló-bizottság tagjai: *Alexander Bernát*, *Abrányi Emil*, *Ivánfi Jenő* és *Náday Ferenc* ekkor ülnek össze, hogy a beérkezett nyolcvan pályamű közül a legjobbnak odaítéljék a kétezre koronás pályadíjat.

Szegedi színtársulat a Várszínházban. A jeles művészi erőkből álló szegedi színtársulatnak Várszínházi idényére szóló bértétérhirdménye ma jelent meg, amely szerint a tervezett *husz különböző darabokból* álló estére a következő leszállított árakon lehet bérelni: Földszinti és elsőemeleti páholy 10.-korona, II. emeleti páholy 125 korona, földszint I.-III. sor 48 korona, IV.-VII. sor 40 korona, VIII.-IX. sor 32 korona, többi sor 26 korona; első erkély I. s. 40 korona, II. s. 26 korona. A bérelni szándékozók a Várszínház pénztáránál (telefon sz. 41-07) várthatják meg bérleteiket egész napon át. Dr. Janovics igazgató a többek közt a következő darabokat szándékozik előadni: *Bala*, *Cigánybáró*, *Denevér*, *Kék asszony*, *Koldusdiák*, *Kékszakállu herceg*, *Orieusz az alvilágban*, *Szép Galathea*, *Pajkos diákok*, *Tiszt urak a zárdában*, *Sulamith*, *Fajnicza*, *Bocaccio*, *Csikós*, *Czigány*, *Igmándi kispap*, *Gyimesi vadivirág*, *Felhő Klári*, *Durand és Durand*, *Niobe*, *Hálókocsi* ellenőre stb. Ezenkívül a következő eddigéle sehoism adott udjónságokat fogják bemutatni: *Párbeszéd a hütlenségről* írta *Bródy Sándor*, *A mese írta Pásztor Árpád*, *As én szabóm írta Capus Álfred*; továbbá színpadra kerül *Molière Don Juan*-ja is, melyet magyar színpadon még nem mutattak be. Egyik-másik darab keretében érdekes vendég szereplések is lesznek. A Várszínház közönségének tehát néhány kiválóan élvezetes estében lesz része.

Hírek a Népszínházról. A Népszínház új angol operetteje a jövőhéten ötször kerül színpadra, vasárnap este, hétfőn, csütörtökön, pénteken s vasárnap este. — *Csicséri Bors* és *Tsa* eredeti bohózata, melynek eddigi tizenhárom előadása telt házak előtt ment végbe, kétszer kerül színpadra: kedden és szombaton, *Blaha Lujza* asszonyval.

Lotti ezredesei. A Magyar Színházban hétfőn éri meg a *Lotti ezredesei* című énekes bohózat ötvenedik előadását, a szokatlan sikernek azzal a jelével, hogy a jubiláris alkalom megszakítás nélkül követi a *főöltébb szerencsés darab negyvenkilenc estéjét. Két előadást kivéve a darab fő női szerepét állandóan *Fedák Sári* kisasszony játszotta, egyezsersmind az előadásnak legfőbb erőssége is. Tekintettel a nagy mohóságra, amelylyel a Magyar Színház *Fedák* kisasszony sikerét és vonzerejét kibánsálla, természetesen, hogy a kitűnő művész a jubiláris est lezajlása után pihenőre siet Abbáziába, ahol tíz napot fog tölteni. Maga a színház ezután is folytatja a *Lotti ezredesei* előadásait és egy Budapesten már járt táncosnőnek, *Miss Saharetnak* vendég szerepeltetésével óhajta

a további sorozat érdekességét fokozni. Saharet kedden este kezd meg főlépéseit, kétségtelen öröme az excentrikus tánc barátainak.

Hangversenyek. *Arányi Dezső* a berlini Westenszínház hírneves tenorsztája önálló daletélyt rendez a Royalban szerdán március 12-én. A kitűnő művész élvezetes műsort készít elő, amelyben Beethoven, Mozart, Schubert, Goldmark, Erkel, Hubay, Kern, Noseda, és Tarnay válogatott művei fognak szerepelni. Mult héten *Arányi* hosszabb szerződést írt alá a prágai színházhoz, amely 60 000 korona évi fizetéssel biztosította magának. *Arányi* hangversenyén *Bürger* Zsigmond gondokaművész is közreműködik.

Az Országos Magyar Kir. Zenekadémiája ugyan csak kitesz magáért az utolsó években. Hubay tanár egyik legzsemeisabb volt növendéke ki legutóbb *Joachim* mester iskoláját is befejezte — *Schultz Erna* hegedűművész — már is nagyon szép hírnevet szerzett magának Berlinben. Nagvszámú régi itteni tisztelői meghívásának engedve a fiatal nagytenetségű művész hétfőn, március 24-én a Royalban önálló hangversenyt rendez. — Jegyek mindkét estélyre 6, 4 és 2 koronáért már kaphatók *Méry Béla* zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12.

A Népszínház eredeti udjónsága. A Népszínház legközelebbi eredeti udjónsága *Faragó Jenő* és *Barna Izó Cassanova* című háromfelvonásos eredeti operetteje lesz, a két főszerepben *Küry Klárával* és *Hegyi Arankával*. Az operett betanulásához már hozzáfogtak.

Gyermekszínház. Vasárnap a gyermekszínházban *Höfeherke* és a *hét törpe* kerül ismét színpadra. A kedvelt tündérrégének nagy a vonzóereje. Az előadás fél 5 órakor kezdődik. Jegyek már délelőtt kaphatók.

Verdi-színház. *Genuában* a napokban volt a megnyitó előadása az új, díszes *Verdi-színház*nak. A megnyitó előadásán *Duse Eleonora* lépett fel *d'Annunzio* hasonló című darabjában.

Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Károly-kört 26. Az árak koronában értendők. *Operettek és operák*: Major, Erzsike 8.—, Carmen 12.—, Mártha 3,60, Sába királynője 7,20, Zsidó nő 3,60, Bajazzo 8,40, Parasztbeesület 6.—, Hoffmann meséi 10.—, Mignon 10.—, Aida 9,60, Troubadour 3,60, Postású, Cirkusz-élet, Kis szökevény egyenkint 7.—, Szerencse csillaga, Geisha, New-York szépe, Görög rabszolga, darabja 6.—, San Toy 5,40. — *Magyar szövegek*: Katalin, Rip-Rip, Kis szökevény, New-York szépe, Hoffmann meséi, A modell, Az asszonyregement, 2—2 füzet, füzetekint 3.—. Továbbá Ocskay brigádörök bővített kiadás 3.—, Der lustige Ehemann 2,40, Die Haselnuss 2,40, Drahma um und drah'n ma auf 1,80, Das kommt nur in Romanen vor 1,50, Zsuzsi kuplé 2.—, Julcsa kuplé a Postásfútból 3.—, Du mein Girl, német 1,80, magyar szöveggel 2.—, Girl walzer 2,40, Über den Wellen, walzer 2,40, Valse bleue 3.—, Mikadó walzer 2.—, San Toyból a walzer polka és induló darabja 2,40, Fregoli-induló 1,50, Cadettenmarsch 1,44, Washington-Postmarsch 1,44, Burenmarsch 1,50, 101 magyar népdal II. (új sorozat) füzet 3.—. Udjónságokkal a raktár folyton kiegészítődik. — Könyv- és zeneműjegyzők kívánatra ingyen és bérmentve. Állandó vevők kedvezményben részesülnek.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A Magyar Kir. Operaházban ma este harmadszor kerül előadásra *Denevér*, *Strausz János* operetteje, melyben *Kramer Teréz* és *Szojyer Ilonka* oly nagy sikert arattak. A mai előadásra, a színpad tanúsága szerint, minden jegy elkel, de akik jégyhez nem juthattak, mégis meghálalhatják az előadást, mert a Telefon Hírmondó az előadást teljes egészében közvetíteni fogja. Az Opera előadásának közvetítése után még *Cigányzene* lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Elite- és az Emke-kávéházból közvetít egészen 11 óráig előzőtűzőnek szorakoztatására a Telefon Hírmondó.

Az operaházi zenekar sztrájkja.

Budapest, március 1.

Az Operaháznak ismét megvan a maga szenációja: ismét fenyeget az operaházi zenekar sztrájkja.

Ismeretes, hogy az Operaház zenekarának még újv előtűt határozottan megígérték, hogy a belügyminisztériumhoz intézett memorandumának alapján a kérelmezett gázi-szabályozást és szolgálati pragmatikát meg fogja kapni. Tegnap a gazdasági hivatal a zenekari tagok bizottságának tudtára adta, hogy a memorandumban foglalt óhajaik tulmennek a lehetősegg határán és hogy új számitási alapot kell keresni.

A bizottság ma délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az ügy további halogatását nem tűri, annál kevésbé, minthogy már két hónap előtt véglegesen elfogadták memorandumukat és pedig az illetékes fórumon: a belügyminisztériumban.

Erre egyhangulag elhatározták, hogy a zenekar már holnap (vasárnap) beszünteti működését, ha délután két óráig kedvező választ nem kap.

Ezután a zenekar küldöttségileg tudtára adta ezt a határozatot *Máder* helyettes igazgatónak, aki kijelentette, hogy az intédásnak referálni fog.

(Az igazgatóság nyilatkozata.)

A Magyar Királyi Operaház igazgatósága a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk:

Kérjük a t. szerkesztőséget, hogy alábbi sorainkat becses lapjuk holnap számában teljes egészében közölni sziveskedjenek.

A mai estilapok egyrésztében az a hír közölték, hogy az operaházi zenekar fizetésének szabályozása ügyében, az intendanturától tegnap arról értesült, hogy kívánságaik tulzoltak, nem teljesíthetők és hogy ók ennek folytán a holnap napon megkezdődő sztrájkot határozták el. Ezen hír első része most telet meg a valóság; az intendás semmiféle üzenetet vagy értesítést nem küldött a zenekarnak és egyáltalán hónapok óta csak annyiban foglalkozik ügyükkel, hogy az általuk évek óta követelt fizetésrendezés módozatai felett a belügyminiszter azon elhatározását tudatta velők, hogy az óhajásaik részben való teljesítése elől nem zárkózik el. Az intendás megbizta továbbá az Operaház illetékes közegeit, az igazgatóhelyettes és a gazdasági főnököt azzal, hogy a rendezésről tervezet készítsenek. Ez a munkálat, amely miatt az Operaház napimunkáját elhalasztani nem lehetett, és amelyet megelőzőleg az énekarnak engedélyezett és már életbe is léptetett új rendszert kellett kidolgozni, mint a mai napig nem készült el; könnyelműség is lett volna az ilyen hosszú évekre kiható rendszer kidolgozását elhamarkodtatni. Remélhető azonban, hogy e tervezet egy hét lefolyása alatt elkészülvén, végleges határozathozatal céljából az intendás által a belügyminiszterhez fel fog terjesztetni. A zenekari tagok azonban, ugy látszik, türelmetlenkednek és turbulensebb elemek erőszakoskodás által vélik gyorsítani óhajásaik teljesülését; nem gondolják meg, hogy amidőn olyan dolgot követelnek, ami a szerződéseikben nem foglaltatik és azt a szerződés megszegése által akarják elérni, a jogos tér ekként való elhagyásával egyrészt majdnem lehetetlennek teszik fennhatóságunknak azon óhajásaik teljesítését is, amelyekkel szemben előzőleg hajlandóságot tapasztalhattak, másrészt kockáztatnak teszik ki az eddigi hosszú működésük által szerzett jogait. Biztosra vehető, hogy a nyugodtabb elemek ezt belátva, nem fognak jogtalan eljárást követni, hanem nyugodtan bevárják az amugy is rövid idő alatt remélhető elintézés.

Erre a nyilatkozatra nekünk csak az a megjegyzésünk, hogy állami műintézetből ilyen gyatra, magyartalan, nyakatekert és hibákból hemzsegő fogalmazványynak nem lenne szabad kikerülni. A nyilatkozat meríturára a zenekari tagok körében a következő megjegyzések tetek szí:

— A belügyminiszter elfogadta a zenekar 1896-iki memorandumát, ezen az alapon 9000 forintot engedélyezett fizetésbályozásul az egész zenekar számára, — jóváhagyta tehát a memorandumban foglalt sémát is. Arra tehát, hogy a gazdasági főnökség új sémát dolgozzon ki, semmi szükség sincsen, — sőt bizonyos, hogy az intendásnak ez a rendelkezése felettes hatóságának, a belügyminiszteriumnak intenciója ellen való. Mert ha maga a belügyminiszter a kellemetlen huzavonával szemben, amelylyel a helyzet elmérgesítették, szükségét látta annak, hogy strikte intézkedjék, mirevaló az operaházi hivataloskák lázas munkássága, amelylyel az ügyet ismét csak elmérgesítik? A belügyminiszter decemberben intézkedett, — mit terveznek, sémáznak, számolnak két hónapon át, pozitív renitencióval függőben tartván a belügyminiszter akaratának megvalósulását, a helyett, hogy az Operaház vezetősége kötelességének ismerte volna a belügyminiszter parancsának végrehajtását oly gyorsan, amilyen gyors volt az intézkedés maga? A zenekari tagok nézete szerint ez az egész újabb tervezetöss csupán kellemetlen huzavonát óloz, amelylyel az intendás a zenekart büntetni akarja, amért az ó akaratá ellenére, sőt határozottan feje fölött a belügyminisztériummal igazait kivitta.

Ma este az Operaházban *Lakmés* első felvonása után az intendás magához hivatta a zenekari tagok bizottságát, amelynek körülbelül a következőket mondotta:

— Hallom, hogy a zenekar valami meggondolatlanságra készül és hogy sztrájkjal fenyeget. Figyelmeztetem önöket lépésük komoly következményeire, továbbá arra is, hogy ügyük egy hét múlva ugys elintézésre kerül azon a módon, amelyet a belügyminisztérium aggrályaim ellenére elfogadott.

Mirtuscrème

törv. védelem szélit, bőrfélmító, zúrtalan és ártalmatlan arán-fészkészere, elővált minden bőrhírt, szélit, bőrhírt, májfélt, pattanást, főt, tőcsé, f. k., nagy töredék 2 k., hozza Mirtuscrème der 1 k., Pulcheradinszappan 80 Biter.

Raditz Róbert
„Apostol gyógyszerár”
— BUDAPEST, —
József-kört 64. n.
Háros-utca közelében.

CASCARADIN
évtized óta bevált, orvosi tekintélyek által rendelt szer gyomeres májba, székrekedés, sárgáság, epeök, aranyér, elhízás ellen kitűnő vértisztító 1/2 doboz 1 k. 20 f., 1/1 doboz 2 k. 20 f.

A bizottság ezután *Máder* helyettes igazgatónál tisztelgett, akinek tudtára adta, hogy a zenekar ragaszkodik óhajához és ha hónap délután két óráig kedvező válaszi nem kapnak, este nem fogadják el helyüket a zenekarban.

Reméljük, hogy idáig nem fájul el a helyzet. Az egész közvélemény állást foglal a zenekari tagok jogos, méltányos és szerény óhajai mellett. — (vagy nyolcven művészről és kilenczere forintról van szó!), — de alighanem elveszítik az általános rokonszenvet, ha a törvényesség útjáról szemben az érthetetlen, szándékos és méltánytalan hazovonással is, lelépnek. Ugyük egy-két nap múlva ismét a belügyminisztériumba kerül, ahol jóakarát és méltányosság dönti el sorsát. Amint ezt már tapasztalhatták.

A megleveneredett Terpsichore.

— Miss Duncan matinéja. —

Budapest, március 1.

A Hungária-szálló nagytermében ma egy nagyon illusztris, meghívott társaság előtt egy fiatal amerikai leány mutatkozott be egy egészen sajátos táncművészetben, melynek szinte korszakos jelentőséget kell tulajdonítani.

Sajnos tudni már maga a terem külső képe. Az amfiteátrális alakban felállított kettős széksor előtt, melyen több társadalmi előkelőségen kívül az író- és művészvilág kitünőségei foglaltak helyet, egy nagy szőnyeg volt a parkettre leritve s mikor a *m. kir. Opera* zenekarának néhány tagjából összeállított kis orkeszter hangszereiről valami klasszikusan tiszta zene szállt le, a terem sarkában álló kis zöld spanyolai mögött minden dísz nélkül való, egyszerű fehér peplonban, egészen meztelen lábakkal, kishugant egy ifjú leány, *Miss Duncan*, a bíról rövid percek alatt kitudt, hogy senki más, mint a klasszikus görög kor táncos istennője, maga a megleveneredett *Terpsichore*!

Nem mult el tíz perc, hogy *Miss Isidora Duncan* a leritett szőnyegen elkezdte táncát és a kis társaság, amely eleinte inkább kíváncsi, mint igazi érdeklődést mutató arccal ült a helyén, az elragadtatásnak azon fokán volt, mely már-már az extázist érinti s olyan művésznagyyságot, mint *Jászai Mari*, így kiáltottak fel:

— Ez csodás, korszakos dolog!

S festők és szobrászok, akik a klasszikus szépnak közvetlen művelői, a művészettiszta gyönyörűről ragyogó szemekkel nézték az amerikai leány táncát s helyagoszra tapsolták tenyereiket, mikor visszahant a kis zöld spanyolai mögé...

Miss Duncan táncát előtt *Márvus József* kollégánk tartott magyarázó előadást. Ebből az érdekes előadásból adjuk közre az alábbi részt, amely tiszta képet ad *Miss Duncan*ról és művészetéről:

... Néhány fűtő impressziót fogok csak elmondani *Miss Isidora Duncan*ról, arról a fiatal hölgyről, aki az ő egészen sajátos művészetében be fogja mutatni magát önök előtt.

Sajnos, csak fűtő impressziók, mert a klasszikus szépnak ez az eleven megnyilatkozása, mely *Miss Duncan* 6-kori táncában szemünk elébe tárul, az örökszép eszméjét kutató esztétikus komoly, alapos tanulmányát érdemelne meg.

Ugy adom ezeket az impressziókat, mint ahogy azok tegnap óta mőta *Miss Duncan*-t, egy rövid próban látni szerencsém volt. Leikemben keletkeztek, egész valómban élnek s ahogy ennek az ifjú hölgynek művésze — bizony tudom, — az önök lelkét is el fogja ragadni.

Miss Duncan művészele — mert amit produkál, kétségtelenül az, — a klasszikus óskorba varázsol vissza bennünket s aminet ledetlen lábai valahánni kezd, csodálatos megtévesztője annak a tiszta gyögyörűségnek, melytől két ezredév előtt az emberek megittasultak.

Miss Duncan, az amerikai kaliforniai születésű leány a klasszikus, görög táncokat rekonstruálta és hozta vissza a több ezredéves mult messze homályából, ahogy azokat Hellasz tökéletes testű leányai pogány isteneik tiszteletére lejtették.

Önkénytelenül felmerül a kérdés: hogyan jutott ez a fiatal amerikai leány az antik, görög táncművészet feltámasztásának a gondolatára?

O maga azt adja magyarázatul, hogy az antik vázákban, vagy egy-egy porány templom parkányzat-disz-itményén fennmaradt bas-relief-alakozatok ihlették meg s mintegy beleámodva magát abba a klasszikus korba, amely ezeket a lejtő-lebegő alakokat megteremtette, eltűnődött azon, hogy miképpen keise életre azokat a *hőbeeső mozdulatokat*, amelyek ezeknek az antik vázákban és homlokzat-parkányzatokon egymásután sorakozó alakoknak attitude-jait *összekapcsolják*, kiegészítik, jobban mondva, valósággal életre keltek. *Miss Duncan*, valómassa szerint, utánozta a tőállást és megtalálta az átmeneteket az egyikről a másikra s ezen a módon új életet lehel a klasszikus mult halott világába.

Ez *Miss Duncan* magyarázata a maga művészetéről: tehát olyasvalami, ami egyéni vallomás magamagáról.

Ehhez az egyéni vallomáshoz azonban egy

impressziómat kívánom hozzáfűzni, amely talán egy objektív adattal járul ennek a fiatal hölgynek sajátos művészetéhez. Szerintem nem véletlen, vagy éppen csak belső egyéni diszpozíció az, mely *Miss Duncan* az antik vázák és homlokzat-parkányok fennmaradt figuráiról a régi görög táncok rekonstrukciójára vezette. Az ő belső egyéni diszpozícióján felül, amely lelkét a több ezredéves multba visszaterelte, meg egy épp oly fontos körülmény játszhatott nála közre, amelyről ő maga talán tud is, meg nem is.

Ez a körülmény az, hogy a kegyes természet *Miss Duncan* magát természetén minden vonalában klasszikus tökéletességgel akotta meg. Azt hiszem hogy *Miss Duncan* hiába inspirálták volna az antik vázák és parkányzatok, ha — ő maga is nem lett volna természetén tökéletes vonalában egészen hasonlatos azokhoz az alakokhoz, amelyek ezeken a vázákban és parkányzatokon láthatók.

Ne vegyék túlzásnak, ha azt merem állítani, hogy *Miss Duncan* maga egy ilyen klasszikus, élőelevenen mozgó szobor, aki minden mozdulatában, minden attitűdjében, amelybe teste, habár önkénytelenül beleilleszkedik, az antik szobrászat legúszabb szépségvonalát mutatja. Mikor nem táncol, hanem, hogy úgy mondjam, a modern élel prózájában mozog, akkor sem képes levetni magát a klasszikusan harmonikus mozgást vagy attitűdöt, ha egy-egy pillanatra mozdulatlanul megáll.

Azt mondhatnám, hogy ez a fiatal hölgy maga egy megleveneredett figurája az évezredek mult sírjában pihenő klasszikus kornak!

*Miss Duncan*ban tehát a belső diszpozíció szerencsésen találkozott ezzel a külső diszpozícióval és csak így vált lehetségessé, hogy rekonstruálna sikerült azokat a táncokat, amelyeket ezredévek előtt élt — testvérei *Hollasz* berkeiben lejtettek.

A tepsőkkel fogadtat előadás után, melyben kollégáink behatóan is ismertette az ő-kori tánc művészi értékét, *Miss Duncan* három antik görög táncot mutatott be: az *Pan* és *Echó*, a második a *Halottat sírató leány*, (*Gluck*: *Orfeusz* című dalművének a zenéjére) a harmadik *Bacchus* és *Aphrodité*.

Miss Duncan minden táncra nőtűn-nőt a jelenlők lelkesedése s a mikor a harmadikban a mámoros görög Isten és a szépség Istenasszonya pajkosan szilaj s erelmi játéka elevenedett meg, az illusztris kis közönség rajongó lelkesedése az extázis fokát érte el. A terem egyik sarkában egy ismert nevű lelkész egy valóságos könnyeseppet morzsolt szét a pilláin, s mikor valaki csodákozva tett neki erre megjegyzést, ezt felelte!

— On ezt nem érli! Ez a legszebb és a legelőkeltebb dolog volt, amit életemben láttam!

Azt hisszük magunk is, hogy *Miss Duncan* neve eppagy, mint két esztendővel ezelőtt az ifjú cseh csodabegédsé, *Jan Kubelik*-é, Budapestről fog világhírére indúlni.

Mert *Miss Duncan* csakugyan senki más, mint a klasszikus antik tánc megleveneredett, ifjú Istennője: *Terpsichore*! S ami az ifjú amerikai leány táncművészetének a klasszicitását legjobban bizonyítja az, hogy lábainak teljes meztelensége csakugyan az antik szobroknak az a klasszikus rubátlansága, mely minden érzéki vágyódásól menten, a legtisztább művészi gyönyörűségbe ringatja bele a leiket.

*Miss Duncan*nak a matiné végeztével a társaság legillusztrisabb művésztagejai, mint *Jászai Mari*, *Lánczy* Ika, *Hegyesi* Mari, *Feszty* Árpád s több festső és szobrász, valósággal kőn-örögtek, hogy művészetét mutassa be nagyobb körnek is.

MŰVÉSZET.

□ **A Kossuth-mauzóleum terve.** A főváros Kossuth-pályázata, melyben a *Kossuth* Lajos hamvai elhelyezésére szolgáló mauzóleum tervét kívánta, ma déli tizenkét órakor jart le. *Heufel* Adólf középítési igazgató és gróf *Festetics* Géza, székesi-óvárosi tanácsjegyző ma dében kimentek a fővárosi muzeum *Stefánia*-uti palotájába s átveették a beérkezett pályaművek miniat. Összesen tizenhárom gipsz pályamű érkezett be a következő jellegűk alatt:

1. Mindyárványok el kell menni. 2. Apánk. 3. Magyar szellem. 4. Pusztaszer. 5. Patria. 6. Patria (vörös körben). 7. Az eszme halhatatlan. 8. 1848. 9. Non e morte. 10. Mekka. 11. Tumulus. 12. Saxa loquuntur. 13. Ars longa.

A zsűri első ülését kedden délelőtt fél 11 órakor tartja, amikor első sorban azt fogják megállapítani, hogy a pályaműveket hol állítsák fel. A felállítás terhei a pályázatra hárulnak. A zsűri elnöke *Matuska* Alajos alpolgármester, jegyzője gróf *Festetics* Géza tanácsjegyző. Maga a zsűri a következőkből áll: a fővárosi képzőművészeti bizottság, a középítési bizottság, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, a Képzőművészek Egyesülete s a képzőművészeti tanács két-két tagjából, továbbá a közmunkák tanácsának és a fővárosi mőrnök- és építészeti egyesület egy-egy tagjából.

A pályaművek ma még becsomagolva hevernek a fővárosi muzeumban, művészkörökben kiszárgított azonban, hogy a tervek legtöbbje igen figyelemreméltó módon oldja meg a szép művészi feladatot, sőt egyik-másik minden tekintetben méltó emléket szánt *Kossuth* sírja fölé. Mint halljuk, többen pályáztak azok közül az építészek közül is, akik az Erzsébet-émlékmű architektúrájával új sikert csatoltak művészi pályájukhoz és akik osztozkodtak a szobrászsal a jury által odatélt díjban. A Kossuth-mauzóleum pályázata tudvalevőleg a plasztikai művészetet is felhívta az építészetre munkatársául és ennek megfelelően oldja meg valamennyi pályaterv a feladatot. *Kallós*, *Füredi*, *Telcs*, *Tóth* István, *Beszédy* is pályáztak az építészekkel társulva. A pályázat eredménye tehát igen érdekes lehet, bár mennyiségre nézve nagyon elszomorító. Az építkezés mai stagnációjában, amikor építőművészeink jogosan panaszkodnak azon, hogy alkotó vágyuknak nem kínálkozik tere, kétszeresen megdöbbentő, hogy mindössze tizenhárom építész akadt, aki a gyönyörű feladat megoldására kedvet és hivatást érzett magában.

□ **A turini iparművészeti kiállítás magyar csoportja.** Olaszország, amely eddigéig nem igen feketett sulyt a modern iparművészetre, végre is szintén megnyitotta kapuit és *Turin*ban április hónapban nemzetközi iparművészeti kiállítást rendez. A meghívott nemzetek között szerepel a magyar is, amely külön magyar csoportban mutatja be ezen a világszereplőn fejlett iparművészeti termékeit. Az előkészületek a kereskedelmi és közoktatásügyi miniszterek támogatásával tavaly nyár óta folynak és a jelentkezők közül felteve szereplésünk *Turin*ban elsőrendűnek ígérkezik. Az előkészítést végző bizottság ezen az uton hívja meg a kiállítókat, hogy e hónap negyedekéig, kedden délután öt órakor az iparművészeti palotában, az Iparművészeti Társulat helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Ezen az ülésen számol be a bizottság eddig való munkálkodásával és nyújt tájékoztatást a még teendőkre nézve.

□ **A Nemzeti Szalon tavaszi tálrata.** A Nemzeti Szalon tavaszi tálratára a művek beküldési határideje a mai nappal lejárt volna. Tekintve azonban, hogy a Szalon igazgatósága a *Zichy* Mihály kiállítás határidejét meghosszabbította, a tavaszi tálratra szánt művek beküldési terminusa is változik. E szerint a műtári hivatal még a jövő hét egész folyamán is elfogadja a kiállításra szánt műveket; a műtárgyak beküldésének utolsó napja március 8-ika. Az igazgatóság ezen az uton is kéri a kiállító művészeket, hogy ugyanezen időn belül küldjék be a fumei tálratra szánt munkáikat is. A *Zichy* Mihály-kiállítás szintén még csak ezen a héten látható, mert a március 9-től 15-ig terjedő időre a Szalon termei az új tálrat rendezésének előkészületei miatt zárva maradnak.

□ **Feszty Árpád kiállítása.** *Feszty* Árpád Krisztusképének kiállítása egyre nagy közönséget vonz. Hétfőn a képviselőház tagjai nézik meg a festményt testileg gróf *Apponyi* Albert házelnök vezetésével. A *Feszty*-kiállítás március nyolcadikán zárul s a nagy képet nyomban *Drezdába* viszik, ahol még e hó folyamán közszemlére fogják állítani.

Nagy Kálmán hagyatéka.

Budapest, március 1.

A budai szökőkút elkészítésével megbízott nagytehetségű művésznek, *Nagy Kálmán*nak a tragikus halála nyomán a kérdés merül fel, hogy mi lesz a szökőkút további sorsa? A művész halála alkalmából ugyanis az a hír terjedt el, hogy a szobor közel áll a befejezéshez és hogy ilyenformán nem volna a leghelyesebb, ha a majdnem kész munka végleges elkészítésével az elhunyt művész valamelyik szobrásztársa bizátnok meg.

Ismeretes a szökőkút története. *Milacher* Lajos budai gyáros 20.000 forintot hagyott arra a célra, hogy Budán, a Vigadó előtt levő téren szökőkút állítsanak fel, amelynek *Lajos-kútja* legyen a neve. *Milacher* végrendeletében azt kötötte ki, hogy a szökőkút elkészítésére pályázatot irjanak ki, amelyen csak magyar művész vehessen részt és amelyen csak abszolút becsű munkát jutalmazhat a zsűri. A pályázaton, amelyen huszonegy szobrász vett részt, *Nagy Kálmán* terve két szavazatot és *Donáth* Gyula terve szintén két szavazatot kapott. *Rónay* Károly, *Milacher* végrendeletének végrehajtója, aki szintén tagja volt a zsűrinek, döntő szavazatával *Nagy Kálmán*nak juttatta az első díjat. Őt bizták meg a kivittel is és a fiatal művész nagy ambícióval fogott munkájához, amelynek befejezését megakadályozta tragikus halála.

Egy munkatársunk ma felkereste *Rónay* Károly közjegyzőt, aki a szökőkút ügyének ez idő szerint va ő állásáról a következőképp nyilatkozott:

Amikor *Nagy Kálmán* megnyerte a pályázatot, megkötöttük a kivitel módoszataira nézve vele a szerződést. E szerint a művésznek a felállítandó szobrot egyharmad nagyságban kellett volna elkészítenie. Ha

a zsűri est a kis mintát a kivitelre elfogadja, akkor elkészítheti a nagy mintát, amelyet aztán éröbe öntenek. Nagy Kálmán, akinek a munkájára természetesen illetéget adtam, szorgalmasan dolgozott az egyharmad mintán és azt az év januárjának vége felé be is mutatta nekünk a zsűri tagjainak. Ezt a mintát azonban a zsűri nem találta elfogadhatónak és megbízta Nagy Kálmánt, hogy az egyharmad mintát — a zsűritagok megjegyzéseinek a figyelembe vételével — újra készítse el. Hozzá is fogott ehhez a munkához, amelyet azonban félbeszakított a művész szomorú vége.

Hogy most mi fog történni a szoborral, azt nem tudom. A zsűri ebben az ügyben a jövő héten ülést tart és valószínű, hogy akkor el is dől ez a kérdés. Ha új pályázat kiírását határozzuk el, akkor megint 20.000 forint lesz a szökőkút elkészítésének a díja, mert a művésznek egészen ki nem adott összeget természetesen gyümölcsözően helyeztem el. Lehetséges azonban, hogy talán Donáthot bízzuk meg a saját pályatervének a kivitelével. O is két szavazatot kapott annak idején a pályázaton, mint Nagy Kálmán, akinek a tervére azért adtam döntő szavazatomat, mert a magyar stílus erőteljesebben domborodott ki a munkájában, mint a Donáthéban. Mondom, hogy mi lesz a szökőkút jövőd sorsa, az legközelebb eldől. De arról szerintem szó sem lehet, hogy valakit Nagy Kálmán pályatervének a kivitelével bízzunk meg, mert annak még az egyharmad-mintája sem készült el. Ha ez megvolna, akkor talán lehetne arról beszélni, hogy valaki vállalkozzék a kis minta nagyban való kopizására, de így csak az előbb említett két eset között lehet választásunk.

Ebben a dologban különben már holnap írok Nagy Kálmán bátyjának, mert a pályázaton résztvevő terv a főváros tulajdona. Reklamálja is magának a főváros a muzeuma részére, ahol maradó időközön át tesz majd tanúságot a szerencsétlen ifjú művész szerialitására.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Az Akadémia ülésel. A Magyar Tudományos Akadémia első nyelv- és széptudományi osztálya 3-án, hétfőn délután öt órakor ülést tart. E hónapban a legközelebbi ülés 10-én lesz, mikor a második osztály ülészik. A harmadik osztály 17-én tart ülést és 19-én összes ülés lesz, amelyen jelentést tesznek a gróf Teleki-pályázatról. A 24-iki összes ülésen a gróf Kardosnyei- és a Farikas-Raskó-pályázatról tesznek jelentést és a báró Wodianer-jutalom odaítéléséről.

○ Mirjam. Most jelent meg dr. Kiss Arnold budai főbbi ilyen című imádságs könyvének negyedik bővített kiadása. Az újabb kiadás csak annak a bizonyos, hogy ez a szép magyar nyelven megírt, formásan kiállított imádságs könyv nagy népszerűsége talált a nők között, akiknek száma volt.

○ Eötvös-pályázat. Az Eötvös-bizottság pályázatot hirdetett báró Eötvös József életrajzára, amelyeknek beadási határideje ma járt le. A Tudományos Akadémia ítéletkére hivatalába mindössze három pályázatot érkezett be a következő jelleggel: I. „És szövege a sir körül marad” stb. II. „Minden irodalmi műnek nemcsak hatáskörök” stb. III. „Atqui perpendit philosophiae cultur” stb. A pályamunkákat az eső osztálynak adják ki bírálat végett és a döntést a májusi nagygyűlésen fogják kihirdetni.

○ Az Új Idők legújabb száma érdekes tartalmával, szép illusztrációival ismét tanulókat adta annak, mennyire rászólgál a közönség bizalmára és szeretetére. Szikra folytatásos elbeszélést kezd ebben a számban. Lovász János novellát, Virter Ferenc, Kéve, Tallós hosszabb cikkeket írtak, azok közül próbó croquik szórakoztatják az olvasót. A tóli halászból öt képet, Debrecen környékéről négy képet mutat be. Neogradytól rajzolt, Tepey Károlytól festményt közöl, Kapás szobrász művét, Szigeti József, Csávossy Lajos és az Erzsébet emlékmű építészének arcképet is bemutatja, a párisi divatról is hoz három képet. Az Új Idők borítékápolján, úgy mint a múlt számban kérdést intéz a közönséghez az Erzsébet-szobrokról vonatkozólag.

○ A dinamikai repülés. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben ma Markóti Jenő érdekes felolvasást tartott a dinamikai repülés problémájáról. Az előadást tetszéssel fogadták.

MULATSÁGOK.

)(A Magyar Vasúti és Helyi Klub ma este rendezte III. hangversenyét, mely méltóan sorakozott az eddigiekhez. A műsor különös érdekessége Schubert Forellen-Quintette volt, mely Bartók-Goldmark Kornélia (hegedű), Kovács Sándor (zongora), Goldmark Sándor (viola), Sou Henrik (csello) és Siklós Albert (kontrabass) jól összeválogatott előadásában kitűnően érvényesült. Alóldi Flatt Gastonné Tannhäuserből és Mignonból, Römer Karola pedig néhány csinos dalt énekelt nagy tetszéssel. Sou Henrik hollandiai fiatal gondorkaművész fényes technikájával valóssággal el-

ragadta a hallgatóságot. Fábán Kornélia a Kewlari bnosut érzéssel szavalta, Kovács Mihály folytonos rendesség közt adta elő kuplét. A hangverseny Hercegh Jenő közvetlen hangu, formás költeményeinek elszavalásával vezetett be. A zongorakíséretet Siklós Albert és Fon Béla látták el. Az estén Luáivigh Gyula elnök-igazgató, Neugebauer Győző miniszteri tanácsos, Pellét, Hauser, Bekker főfelügyelők is megjelentek. A hangverseny ténnyesszóra és tánc követte. Az első négyest 80 pár táncolta.

)(A Péntéztéti Tiszviselő Országos Egyesületének művelődési és könyvtári alapja javára folyó hó 6-án a Royal összes termeiben megtartandó táncestélyre iránt rendkívül érdeklődés mutatkozik. Háziaszanyokul csaknem az összes fővárosi pénzintézetek igazgatóinak nejeit sikerült a rendezőségnek megnyernie, akik buzgalommal fáradoznak az estély sikerének érdekében. A belépti-jegyeket, bár azok kiadatlása csak folyó hó 1-én vette kezdetét, már is igen sokan váltották meg s minden jól arra mutat, hogy ez a táncest a bőjti mulatság egyik legsikerültebbjei közé fog tartozni.

)(Művészet. A Sátorkör ma este sikerült művésztét rendezett az Ügyvédi Kör termeiben. Hailer Imre, Erdődi Antal, Szadai Ferenc és Bokros Margit sikerült számai után Bolgár Nelli, a Magyar Színház tehetséges szubretje énekelt. A fiatal művésznő finom színésszel és kedves temperamentummal énekelt néhány operett-melódit, majd a viharos tapsokra magyar dalokat adott elő. A hangverseny után táncmulatság következett.

)(A VII. kerületi Erzsébetvárosi Kör a kerületi Közjótékonyági Egyesület javára március 3-án a Royal-szálló nagytermében hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. A hangversenyen közreműködnek: Frensd Etelek, Kéry Klára, Márkus Emilia, Hellai Jenő, Raskó Géza és Rózsashegyi Kálmán. A hangverseny tánc követi, melyhez a zenét a honvédeknek és Pongrácz Lajos, a híres kolozsvári cigányprimás fogják szolgáltatni. Személyiágy ára 5 (öt) korona, családágyé 10 (tíz) korona. Meghívók és jegyek kaphatók az Erzsébetvárosi Kör helyiségében, Royal-szálló (A. kapu).

)(Humoros est. Rendkívül sikerült humoros estélyt rendezett ma saját helyiségében a magy. kir. államvasutak gépgyára tisztviselői karának olvasó- és dalkör. A táncot hangverseny előzte meg, melyet Szojanovits Jenő tanár, az ismert zeneköltő a dalkörrel — a cs. és kir. 82. sz. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett — rendezett. A műsor egyik érdekessége egy komikus opera, a dalokverseny előadása volt, melyet a kör tagjai kedves temperamentummal adtak elő.

SPORT.

.. Egyetemi atletiká disztornája. Ma tartotta az Egyetemi Athletikai Klub disztornáját. A sport ünnepén megjelent a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium részéről. Zsilinszky Mihály államtitkár, Boncz Odón min. tanácsos, az egyetem részéről B. Eötvös Loránd a klub elnöke, dr. Klupathy Jenő alelnök és kivülköt nagy számban előkelő közönség nézte végig tesztül figyelemmel a bemutatott szövegnél-szebb gyakorlatokat. A műsort hatvan tornász által bemutatott labot-gyakorlat nyitotta meg. Ezt követte a csapatorna, mely után a klub jobb tornászai a nyújtón ügyesen összeállított fokozatos gyakorlatokat mutattak be. Iskolavivást vezetett ezután lovag Arlov Gusztáv a közönség nagy érdeklődése mellett. A korlátverseny győztesei lettek: I. Ordódy Zsigmond, II. Lefler András, III. Széll Lajos, IV. Ordódy Vilmos. Magasugrásban: I. Gőnczy Lajos 186¼ cm. II. Kasztner Árpád 162 cm. Birkózásban könnyűsúlyuk közül: I. Szeghő László, II. Tibanyi Béla; a nehézsúlyuk közül Radó A., Hricziák János küzdelmé eldöntetlen. A verseny befejeztével Zsilinszky Mihály államtitkár méltatta az egyesület hivatalának jelentőségét és dicsegrő szavakkal kiosztván a győzteseknek az érmeket, ezután különlet mondott a klub elnökének báró Eötvös Lorándnak s a közönségnek szíves érdeklődéséért.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A hisztérikus gyilkos asszony. Még csak két nap választja el Schéssl Mártonnét attól, hogy bírni, a pestvidéki esküdtök elé álljon beszámolni a szörnyű tettről. A férjgyilkos asszony azonban teljes erkölcsi érzékelenséget mutat a szörnyű váddal szemben. Ugy látszik, a hisztéria egészen hatalmába kerítette a lelkét. Most is egyre változtatja vallomását s főleg arra ügyel, hogy külső előnyei szöbe jöjjenek. Erről beszél a szakértőknek, a fogházőröknek s ügyvédjének Lugmayer Józsefnek. Dicsekszik, hogy büntetésre, Engler most is szereti és kész meghalni érte. Mikor tudatták vele, hogy hétfőn lesz a tárgyalás, csak arra kérte ügyvédjét, hogy a tárgyalás napján rendeljen neki borlevest és palacsintát — Mért éppen ezeket az ételeket? kérdi az ügyvéd.

— Tetszik tudni, hamis fogsorom van, kemény, ételt nem tudok vele rágni. A börtönben azt hallottam,

hogy a tárgyalás napján együtt ebédelek Englerrel. Nem szeretném előtte kivenni a fogsoromat.

A büntetéstől nem fél. Nem hiszi, hogy a törvény komolyan vegye az ő íérje megületesét, aki olyan rossz ember volt. Azt a fontos körülményt, mit tanuk is igazolnak, hogy férje röviddel a gyilkosság előtt revolvért fogott rá, csak véletlenül hozta szöbe. Mindenesetre sok dolgot fog adni a hivatalos pszikiáterekeknek, hogy pontosan megállapítsák a bűnös asszony beszámíthatóságának a mértékét.

§§ Loie Fuller és Sada Yacoo. A fővárosi orfeumban szereplő Loie Fuller szerpentin táncosnő egy Párisban kelt szerződéssel mint impresszárió európai körntra szerződtette Sada Yacoot, Kavarkámit és a tokiói császári színház 30 tagját. A szerződés értelmében a japán művészek hat estén és két délutáni matinén voltak kötelesek fellépni. Ezért heti 1500 dollár tiszteletdíjat Tartozott Loie Fuller nekik feladni. A szerződés szerint vasárnap napon a japánok nem voltak kötelesek játszani, de ha az impresszáriójuk mégis szerepeltetni akarná őket ezen a napon is, a napi fellépő tiszteletdíj kétszeres összegét köteles nekik megfizetni. Loie Fuller azonban időközben, a japánok panasza szerint, nemcsak a szerződésnek ezt az utóbbi pontját szögte meg, hanem még egy szóbeli utólagos megjegyzésre hivatkozva a heti 1500 dollár tiszteletdíjat leszállította 700 dollárra. Az urániában vendégzereplő japánok most itt Budapestestlen sörölmis ügyüket egy választott bíróság ítéletének vetették alá. Ez a választott bíróság Samuel Lázár ügyvéd elnöklete alatt ma déli 12 órakor tartotta első tárgyalását. A bíróságba Loie Fuller ügyvédje dr. Neumann Armin Bajor Armin ügyvédet és Vidor Dezsőt az operaház titkárát, Sada Yacooék pedig dr. Wolf Vilmost, és dr. Kadosa Marcell ügyvédek neveztek meg bírálók. A választott bíróság ma kihallgatta Loie Fullert és Sada Yacoot és Kavarkámit, ez utóbbiakat tolmács segítségével. Azután megvitatták alá vették a kérdést: köteles-e kétszeres fellépési díjat fizetni Loie Fuller a vasárnap előadásokért vagy sem? A tanácskozasok ma délután ¼ 4 órakor értek véget. Holnap délután 4 órakor a választott bíróság újból összegyűl s valószínűleg ítéletet is fog mondani.

Nyiltér.

Az új szabadalom szerint készülő

"DURABLE" gázizzótestek (Charisnyák), melyek fényereje és tartóssága hasonlíthatatlanul nagyobb minden eddigi gyártmánynál igen olcsó áron kaphatók. A gyár és elárulási főtélep:

VII. Kazinczy-utca 63. szám alatt van.

NAR MESSZIRÓL

drócsul az izadit testre, lábak, kezek. A mellét viszkot a test, vagy szövegnél, vagy bőrszövegnél, vagy kípórtól és kibövegnél. Mind e baj teljes meggyógyítására elég egy kétegy

Erényi-féle „lichtiol-Salicyl“

Ára 8 korona utatállás. Széküldi: Erényi gyógyszerész, Szabadzsálla. Főraktár: Török József, Király-utca 12. Egger győgytár, Váci-körút 17.

Üzletmegnyitás!

Van szövegnél a t. közönség és ösmereiseinknek tudomására hozni, hogy

uridivat, fehérnemű és kalap különlegességi

üzletünket mai napon megnyitottuk. Tisztelettel

BALOGH és LENGYEL, Múzeum-körút 9. sz.

TÉLI FÜRDŐIDÉNY

A SZT.-MARGITSZIGETI

Gyógyfürdőhelyen és Szanatoriumban

BUDAPESTEN.

43.3° C. kőnes hévíz, iszap, villamosfény-, mesterséges szövegnél, mindennemű gyógy- és fűtő (Kneip) fürdők.

Ideggyöngöcsög szívbal, esz, közevény, vesébej stb. ellen. Állandó orvosi felügyelet.

Prospektust küld a főhercegi Szt.-Margitszigeti Gyógyfürdő felügyelője.

Svéd gyógytorna-terem. Az új fürdőház a szállóval társalgó és áttáremmel van összekötve.

Szt.-Lukácsfürdő

gyógyfürdő Budapest, Buda. Természetes meleg kőnes forrás és iszapfürdő. Vizgyógyászat, villan-ágyfürdők, masszázsok, külön női és férfi osztályok. Olcsó és pontos ellátás. Csend, közevény, kőngyök stb. és a téli fürdőnkre felől tájkoztató prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatóság.

Fővárosi takarékpénztár mint szövetkezet

Budapest, VII., Kerepesi-út 40. szám.

Kölcsönt nyújt 3-4 havi 10%-os fökötölésztéssel, továbbá heti ültetéses kölcsönök alapján. Kereskedők és iparosoknak társasít, azonkivül hitelképes egyéneknek személyileg.

UJ ÉVTÁRSULATOT

március 1-én kezd. Takarékpénztár 5% mellett. Bővebb felvilágosítást nyújt délután 2-12 óráig és délután 2-5.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.
A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága

Tiszán a kölcsönösség elvén alapszik.
Utánzatási kötelezettség nélkül.
Részvényesek nincsenek.

Összes vagyon 1901. december 31-én

1,828,181,200·36 frank.

Biztosítási állomány 1901. december 31-én

6,443,021,249·27 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, IV., Károly-körút 26.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK.

(Bácsmegeye törvényhatósági bizottsága)
tegnap *Latinovits* Pál főispán elnökle a hatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek napirendjére 140 pontból álló tárgysorozat volt kitűzve. Elnöklő főispán meleg szavakban emlékezett meg a közelmúltban elhunyt *Fernbach* Antal képviselőről. Majd hivatalosan jelentette be *Várossy* Gyulának, Bácsmegeye szülöttjének székesfehérvári püspökké történt kinevezését s indítványozta, hogy a vármegye a beiktatási ünnepön képviseltesse magát. A közgyűlés az indítványt nagy lelkesedéssel fogadta és a főispán elnökle alatti küldöttségbe *Latinovits* Géza országgyűlési képviselőt, *Várossy* Károlyt, *Várossy* László megyebizottsági tagokat és *Popovits* Sebő főlevéltárnokot választotta meg. Figyelemmel hallgatták *Karácson* Gyula alispánnak a halas-rygicizai vasút ügyében tett előterjesztését, mely szerint, tekintve e vasút fontos közgazdasági céljait, a vármegye 500.000 koronával járul a megépítéshez. A közgyűlés az előterjesztést egyhangulag elfogadta. Elhatározták továbbá, hogy báró *Vojnich* István főrendiházi tag, Bácsmegeye volt főispánja arcképét a megyéhez részére megfestetik. A községek ezidei költségvetését — *Gardinovce* kivételével — jóváhagyták. *Latinovits* Pál főispánt úgy megjelensékor, mint az ülés után zajos óvációnban részesítették s a bizottsági tagok melegen üdvözölték az agilis főispánt rövid hivatali működése alatt, különösen az árvalgy rendezése körül elért nagy sikereiért.

TÁVIRATOK.

Henrik herceg Amerikában.

New-York, március 1.

Az a családi ebéd, melyet tegnap *Roosevelt* elnök *Henrik* herceg tiszteletére adott, mint mondják, politikai fontosságú. Ezt abból következtetik, hogy az ebéd után a hölgyek visszavonultak és hosszabban egyedül maradt *Roosevelt* elnök, *Henrik* herceg, a német nagykövét és *Lodge* szenátort, az elnök legbefolyásosabb tanácsadóját.

Washington, március 1.

Tegnap este *Henrik* herceg tiszteletére fáklyamenetet és szerenádót rendeztek. A herceg a washingtoni honosított németek küldöttségét is fogadta. A küldöttség szóknak beszédre válaszolva, azt kívánta, hogy a németek mindazokat a jó tulajdonságokat, amelyeket magukkal hoztak, az *Egyesült Államok szolgálatába állítsák* s legyenek hasznos és jó polgárai ennek a nagy és dicső országnak. Féltenegy óraker a herceg Pittsburgba utazott.

Washington, március 1.

Henrik herceget tegnapelőtti megérkezésekor a közönség nem üdvözölte, mert a herceg Holleben a nagykövet által azt az óhaját fejezte ki, hogy második látogatása az elnöknel magánjellegű lévén, ne ünnepeljük.

Washington, március 1.

Henrik herceg tegnap Anapoliszban szemlélet tartott a tengerészek előtt. Egész nap erős zápor volt, úgy, hogy a vizár elöntötte a város utcáit. Anapoliszról a herceg visszautazott Washingtonba, a hol buscot vet *Roosevelt* elnöktől. Este elutazott a Niagara vizesés megtekintésére.

Ottava, március 1.

Henrik herceg megtekintette a Niagara zuhatagot. Amint Kanada földjére ért, egy angol diszszázad üdvözölte.

Washington, március 1.

Henrik herceg látogatásának utolsó program-pontjátul a német nagykövetségen tegnap ebéd volt. Ott voltak a hercegen és kíséretén kívül Ausztria-Magyarország, Anglia, Franciaország, Oroszország, Olaszország képviselői, a képviselőház elnöke, a kabinet tagjai, *Hill* belügyi államtitkár, a szenátus és a képviselőház tagjai, több tábornok és tengerésziszta. Az ebéd alatt a tengerész-zenekar játszott.

New-York, március 1.

A *Henrik* herceget vivő vonat Pittsburgba menet 10 percre megállott *Allson*ban (Pennsylvania). Nagy néptömeg ünnepelte a herceget, aki a mozdonyon tartózkodott. *Portage*ban hosszabb ideig állott a vonat, mert egy tehervonat kisiklott.

Berlin, március 1.

A *Berliner Tagblatt* newyorki tudósítója beszélt *Roosevelt* elnökkel, aki benső örömmel beszélt *Henrik* herceg eddigi utazásának zavartalan lefolyásáról. Azután megelégedéssel fejezte ki a főt, hogy a német-amerikai viszony szívélyessé alakult és azt a reményét fejezte ki, hogy ez a barátság messze túl fogja élni az ünnepélyeket és hogy mindkét nemzet békés érzelmeit, valamint az egymás iránti szívélyességet öröndetes módon meg fogja szilárdítani.

Bécs, március 1. A börze mai lanyhaságának az volt az oka, hogy berlini hírek szerint gróf *Bülow* német birodalmi kancellár beadta lemondását.

Bécs, március 1. A nagynémet pártnak Schönerer irakioja külön klubot alapított.

A pápa jubileuma.

Róma, március 1. A pápa ma a bécsi szuverén máltai lovagrend követét fogadta, aki a pápa jubileuma alkalmából szerencsekívánatait fejezte ki.

A német vámtarifa.

München, március 1. A képviselőházban az államadosság előírásának tárgyalásánál nagyobb vita keletkezett a vámtarifáról. *Heim* (centrum) szeméretti a bajor kormányt, hogy a magasabb árpavám ellen való állásiglabálással megkárosította a bajor földművelés legvitálisabb érdekeit és azután az ő bajor országgyűlési irakioja nevében és a birodalmi gyűlés centrumának bajor tagjai nevében kijelenti, hogy a vámtarifa-javaslat mostani alakjában rájuk néve elfogadhatatlan. Ha a vámtarifa megbukik, úgy ennek a bajor kormány lesz az oka, mert visszautasította a magasabb árpavámat.

Báró *Riedel* pénzügyminiszter azt válaszolja, hogy a kormány mindig igyekezett mindent megtenni, ami a mezőgazdaságnak hasznára van. De a határti megzabja a tekintet a fogyasztókra, a kereskedelemre és az iparra. A szövetséges kormányok az árpa minimális és maximális vámjá tekintetében egyetértenek, éppen mert mindnyájan segíteni akarnak a mezőgazdaságon. A miniszter a leghatározottabban visszautasítja *Heim* támadásait és óva int attól, hogy az egész vámtarifa esetleges elvetésének hatását kicsinyeljék. Ez esetben a mezőgazdaság semmit sem érne el és csak együtt szenvedne az iparral, mely megbúlna.

A vita további folyamán a paraszt-szövettség tagjai ugyanazokból az okokból, amelyeket *Heim* felhozott, t. i. az alacsony árpavám miatt, az egész vámtarifát elfogadhatatlannak jelentették ki, míg *Casselmann* a liberálisok nevében ugyanoly értelemben nyilatkozott, mint a pénzügyminiszter és azt a reményét fejezte ki, hogy a vámtarifa mégis létre fog jönni.

Cseh-francia barátkozás.

Páris, március 1. A város közönségének a cseh küldöttség tiszteletére adott dejeunerjén a községtanács elnöke, *Dausset* köszöntőt mondott, amelyben kifejezte a párisi községtanács nagy rokonszenvét Prága polgármestere és küldöttsége iránt, amely Csehország lakosságát képviseli és megemlékezett arról a lelkes fogadásról, amelyben a párisiak Prágában részesültek. Végül Franciaországnak a cseh néppel való barátságára üritette poharát. A prágai polgármester válaszában a jelenlevő hölgyeket és a szép Franciaországot köszöntötte föl, annak a reménynek adva kifejezést, hogy a jövő közelebb fogja hozni egymáshoz a két országot.

Kínai dolgok.

London, március 1. A *Times*nak jelentik Sanghából tegnapi kelettel: Ma volt esedékes a hártériési összességnek második havi részlete. A taotáj ki is akarja fizetni, de a nemzetközi bankár-bizottság tagjai nem

tudtak megegyezésre jutni az összeg felosztására nézve és táviratilag részletesebb utasítást kértek pénzügyminisztereiktől.

London, március 1. A *Times*nak jelentik pekingi tudósítója tegnapi kelettel: Alapos okom van arra a föltevére, hogy *Li-Hung-Csang* a császár jóváhagyásával mindjárt az aláírás után ratifikált egy szerződést, amelyet 1901. március 15-én a kirini orosz rezidens és a tatár tábornokok aláírtak s amely az oroszoknak kiadólagos bányászati jogokat ad a szénben és aranyban gazdag, nagy kirini tartományban.

Azok a jelentések, hogy *Juansikkai* japán instruktorokat szerződöttet az északi tartomány csapatainak kiképzésére, helytelenek. Az egyetlen japáni, akit szerződöttet, *Tasileau* őrnagy, aki ezelőtt *Waldersee* tőrskarához tartozott.

Amerikai viharok.

New-York, március 1. A *Misszissipp* folyótól keletre eső egész terület el van árasztva. A viharok nagy károkat okoztak. Több emberélet is odaveszett. A New-Yorkkal való távirati összeköttetések meg vannak szakítva.

New-York, március 1. A *Telluride* (Colorado) mellett történt lavinaomlás alkalmával 75 ember vesztette életét.

Az olasz parlamentből.

Róma, március 1. A kamarát március 13-án nyitják meg. Az elnökválasztás nem fog küzdelemmel járni, mert a kormánypárt és az ellenzék *Bianchirre* főg szavazni. Heves küzdelem várható azonban az alelnökválasztásnál.

A bulgáriai választások.

Szófia, március 1. A holnapi szkupstina-választások alkalmából messzemenő katonai intézkedéseket tettek. A szófia helyőrséget megerősítették és az összes választói helyiségeket katonailag megszállták. A rendőrség elrendelte, hogy ma és holnap minden kávéházat és kocsmát este 10 óraker bezárjanak. A Cankovisták választási kiáltványa a nemzeti pártnak a radoszlavov-pártiakkal való szövetkezését gyaláztatnak mondja.

A spanyol munkásmozgalmak.

Madrid, március 1. A cartagenai munkások elhatározták, hogy ölhagynak a sztrájkkal.

A belga szocialisták.

Brüsszel, március 1. Holnapra Flandria sok városában és falujában szocialista tüntetéseket jeleztek. A genti, ostendei és brüggei helyőrségek a kaszárnyákban konsignálva vannak. Külön vonatokat tartanak készen, hogy a katonákat azonnal a tüntetések színhelyére szállíthassák. Több helyen a hatóságok minden tüntetést betiltottak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 1. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ma a bécsi Bankverein utján kérvényt nyújtott be 4%-os 60 évre szóló községi kötvényeinek hivatalos jegyzése iránt.

Bécs, március 1. A Bécsi községi sorjegyek mai huzásán a 400.000 koronás tőnyeremény a 780 sorszám 29 számra, a 40.000 koronás második nyeremény a 2628 sorszám 68 számra, a 10.000 koronás harmadik nyeremény 384 sorszám 15 számra esett. 2-2000 nyert: a 2332 sorszám 38 szám, 2595 sorszám 48-45 szám és a 2724 sorszám 82 szám, végül a 2826 sorszám 5 szám.

New-York, március 1. (Terményfősség.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/2), márciusra 8,77. (—). — Juniusra 8,60 (8,54). New-Orleansban helyben 8 1/2 (8 1/2). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7,20 (7,20). Stand white Philadelphában 7,15 (7,15). Refined in Cases 8,80 (8,80). Credit Balances at Oil City 1,15 (1,15). — Zsír: Western steam 9,70 (9,70). Rohe és Brothers 9,85 (9,75). — Tengeri iránzata engedő. — Májusra 67 1/2 (67 1/2). Juliusra 66 1/2 (66 1/2). — Szept-re 65 1/2 (65 1/2). Baza iránzata engedő. — Páros Gszl helyben 87.— (87 1/2). Májusra 82 1/2 (82 1/2). Májusra 81 1/2 (81 1/2). Juliusra 82 1/2 (82 1/2). Szept-re 81 1/2 (81 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Kávé: fair Rio 7, sz. 5 1/2 (5 1/2). Májusra 5,85 (5 1/2). Juniusra 5,80 (5,80). — Lászl: Spring Wheat clear 2,85 (2,85). — Kukor: 3 1/2 (3 1/2). — On: 25,12 (25,12). — Béz: 12 1/4-12 1/2 (12 1/4-12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 1. (Terményfősség.) (Zárlat.) Baza

iránzata engedő. — Májusra 76 1/2 (76 1/2). Juliusra 76 1/2 (77 1/2). — Tengeri iránzata gyengo. — Máj-ra 61 1/2 (61 1/2). — Zsír: Májusra 9,17 (9,17). — Májusra 9,37 (9,37). — Szaconna short clear 8,70 (8,70). — Sertéshús: Februárra 15,25 (14,25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

M E S E.

Mariska és a kis cica.

Mikor Mariskának meghalt az édesanyja és ezzel olyan árva lett, mint a szikla a fűszál, észeszedte a kis cókókját, batyuba kötötte és elment a világra szolgálatot keresni.

Ment, mendégelt szegény Mariska, ág megtépte haját, galy elszakította ruháját, csalán megsipte lábát, de azért csak ment előre. Ha faluba ért, minden házhoz bekopogtatott s megkérdezte:

— Nincsen szükségük kegyelmeknek szolgálóra?

Dehogy volt szükségük, örültek, ha maguk megélhettek, nem hogy még kenyérvél szaporítsák a házuk népét s így bizony csak nem tudott a mi leányunk szolgálata szertenni. Hiába ajánlatta magát, hogy: ő ilyen szorgalmas, olyan szorgalmas, keveset is eszik, keveset is alszik, fizetés se kell neki, csak minden esztendőben egy pár csizma, meg két öltözet ruha, még sem fogadták fel sehoh.

Mariska bátor leány volt, nem egyhamar szomorodott el, de most már mégis csak elbuslakodott a során. Már a pogácsája is elfogyott, amit az utra stótt magának, éhes is volt s egyszer, amint nagy szomorúan üldögélt az erdőben, imígy szólt az élében doromboló kis cicájához (mert azt el is felejtettem mondani, hogy a kis fehér cicáját is elhozta hazulról magával):

— Cicám-micám, most mondd meg, hogy mit csináljak?

— Hej, ha én azt tudnám! — sóhajtott a kis cica. — De azt hiszem, legjobb lesz, ha megédes engem, megsütsz itt az erdőben és megesz, édes kis gazdám, mert már két nap óta nem etél s legalább annyi hasznomat veszed, hogy egyszer jóllaksz belőlem.

— De bolond vagy, cicám-micám — mosolygott a leány — hát azt hiszed, hogy én vadember vagyok, aki a legkedvesebb barátját is megessi, ha éhes? Gyerünk, cicám, menjünk tovább az Isten segítségével!

Már este lett s még mindig a nagy erdőben haladtak, míg egyszer egy kis házra bukkantak s bekopogtatott Mariska az ablakon.

— Ki van ott? — szólt belülről egy hang.

— Egy árva leány — felelte Mariska — szolgálatot keresek, nem fogadnának fel ebben a házban?

— Kerülj a kapura — szólt az előbbi hang, mire Mariska benyitott a kapun s azután a ház ajtaján.

Benn a házban egy százesztendő, nagy-orrú, reszkető fejű öregasszony a rokkája mellett ült, szorgalmasan fonogatott s így szólt a kis jövevényhez:

— Jó helyen jársz, leányom, mert nekem éppen szükségem van szolgálóra. Nálam jó dolgod lesz és ha jól viseled magadat, három év

mulva, ha a fiam hazakerül a katonaságtól, feleségül vesz s rátok marad a házam, a tehénkém, a báránykám, a rokkám és egy zsák aranyam.

— Az bizony jó lesz egy ilyen szegény árva leánynak, mint én vagyok, — gondolta Mariska s hálát adott az Istennek, hogy végre talált szolgálatot.

Teltek, multak aztán a napok, a hetek, az évek, Mariskából ugyancsak szép leány lett s nem lehetne mondani, hogy az öregasszony rosszul bánt volna vele, ámbar a kis fehér cica mindig mondta a leánynak:

— Menjünk el mi innen, Mariska, mert a te asszonyod boszorkány és ennek nem jó vége lesz.

De a leány félt megint nekiindulni a világnak, meg kíváncsi is volt már a vőlegényére, akit az öreg asszony egyre dicsért, hogy milyen szép legény, s gondolta magában, majd elmehet akkor is, ha nem fog neki tetszeni a vőlegény.

A harmadik esztendőnek utolsó napján süttetett-főzetett az öreg asszony Mariskával, hogy jó vacsora legyen a fia jöttére, aki csakugyan megérkezett estére.

Nem tőditott sokat a fia szépségéhez az öregasszony, mert az csakugyan szép legény volt, meg is tetszett Mariskának, de a kis fehér cicának sehogy sem tetszett s titokban egyre ott settenkedett a legény lába körül.

Estére aztán, mikor Mariska lefeküdt, a kis cica, aki mindig vele aludt, így szólt hozzá nagy suttogva:

— Mariska, mondd neked valamit, de ne ijedj meg és jól vigyázz, el ne visítsd magadat. Mariska ígérte, hogy nem ijed meg, amire a kis cica így szólt;

— Hallgass ide, Mariska, mert nagy veszedelemben vagy. A te vőlegényed senki más, mint maga az ördög. A tulajdon szememmel láttam, hogy lólabá van.

— Jézus Mária, — suttogta Mariska fogva-cogva — hát mit tegyek?

A kis cica aztán kioktatta a leányt, hogy mit tegyen s másnap, mikor az öregasszony azt mondta Mariskának:

— No, lányom, ma megtartjuk a lakodalmat, — Mariska így felelt:

— Csak úgy megyek a fiához, öreg anyám, ha a fia egy gyémántruhát hoz nekem ajándékba. Egy ördög nagyon könnyen kerithet egy gyémántruhát s másnap megkapta Mariska a ruhát, hanem ekkor meg így szólt:

— Nagyon szép ez a gyémántruha, hanem hogy kímélhessem, még egy aranyruhára volna szükségem.

Másnap ezt is megkapta.

— Most még egy hétköznapi, ezüstruhára volna szükségem — szólt ismét Mariska s ezt is megkapta.

— Most már van ruhám — mondta — hanem még szükségem volna egy bundára is.

Az ördög erre elment az erdőbe, agyon-

ütött egy farkast, a bőrét lenyuzta s hazavitte a bundát.

— Most már felöltözöm — mondta Mariska — s aztán megülhetjük a lakodalmat.

Erre bezárkózt a szobájába s ezalatt a kis cica belöpozt a boszorkány szobájába, a guzsalról levágta a fonalat s az ablakon keresztül beugrott a fonállal Mariskához, aki már várt rá.

— Itt a fonál — mondta a kis cica — most már vége a boszorkány hatalmának.

Mariska a bundája alá fogta a fonalat és a kis cicát s azzal hess, kirepült az ablakon, vitte, repítette a boszorkány fonala s csak egy nagy város határára szállt le, ahol a király lakott és egyenesen a királyi palotának tartott s itt beállt libapásztornak.

Még aznap este nagy bál volt az udvarnál s a királyfinak egy ismeretlen, csodásép leány tetszett meg legjobban, aki ezüst ruhát viselt. Ezzel táncolt legőbbit, de hiába kérdezte tőle a királyfi, hogy kicsoda és hol lakik, a leány nem mondta meg.

Hanem mikor haza készült a bálból, így szólt a királyfihoz:

— Ha egy tincs haját nekem adja a királyfi, megmondom a nevemet.

A királyfi levágott a hajából egy tincset, de a leány amint érte nyúlt, úgy eltűnt egyszerre, mintha a föld nyelte volna el.

Megint rendeztek egy bált a palotában s akkor ismét eljött az ismeretlen leány, még szebb ruhában, mint először: szinaranyban.

A királyfi majd megbolondult a kíváncsiságtól, hogy ki lehet, de a leány ismét így szólt:

— Ha a királyfi egy gombot ad a kabátjáról, megmondom, hogy ki vagyok.

A királyfi leszakította a gombot, odaadta a leánynak, de az ismét eltűnt, úgy mint először.

A királyfinak nem volt nyugta s ismét rendeztek egy bált és ismét eljött a leány és még szebb volt, mint azelőtt, mert gyémántruha volt rajta.

A királyfi azt mondta neki, hogy feleségül veszi, ha megmondja, mi a neve és hol lakik, mire a leány így szólt:

— Jól van, hanem előbb adja nekem a királyfi a kisuájáról a gyűrűjét.

Megőrtött, mire a leány ismét eltűnt.

Történt aztán egyszer, hogy a palotában éppen kenyérdagasztás közben beteg lett a szakácsné s mivel éppen vasárnap volt és a többi cselédeleány nem volt otthon, nem volt más mit tenni, mint hogy a kis farkasbundás libapásztorleányt hívta fel a szakácsné.

Bedagasztotta Mariska a kenyeret, ki is süttötte s másnap, amint a királyfi ebédel és beleharap a lágy kenyérbe, hát csak megroppan a foga valamibe.

Nézi, hogy mi lehet az, hát bizony az nem volt egyéb, mint az ő aranygyűrűje, amit a gyémántruhás leánynak adott.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

(188)

Mi fog történni? — gondolta Wolodyjovskij és aggodalmasan vert a szíve, talán először életében, de most sem maga miatt, hanem Helena sorsa miatt, akit a hosszú uton úgy megszeretett, mintha csak a nővére volt volna. Tudta jól, hogy a tatárok, ha egyszer üldözni kezdik őket, nem egyhamar tájékoznak megjelölés.

— Csak jöjjenek, Helenát nem fogják meg! — mormogta magában, a fogait csikorgatva.

— A lovam botlik — kiáltotta újra Sagloba.

— Nem baj! — ismételte Wolodyjovskij.

Beérték az erdőbe. Sötétség vette őket körül — néhány tatár már csak száz lépésnyire érte be őket.

A kis lovas azonban tudta, hogy miként tartóztathatja fel őket.

— Rzendzian! — kiáltotta — kanyarodj be a kisasszonyval az első jó erdei uton.

— Jól van, uram! — felelt a legény.

A kis lovas Saglobához fordult:

— A kézbe a pisztolyt! — parancsolta.

Ugyanakkor megkapta a Sagloba lovanak a zabláját, hogy a futását meglassítsa.

— Mit akarsz? — ordította a nemes.

— Semmit! Állj meg.

Rzendzian és Helena mind messzebbre jutottak. Végre elérték arra a helyre, ahol az országot erős könyökben fordult Sbaras felé, az ut előbbi rész folytatásában pedig egy keskeny erdei út vezetett, amelynek bejárását az ágak félig elfodták. Ide fordult be Rzendzian és egy kis idő múlva eltűnt Helenával együtt a sűrűségben és sötétségben.

Ezalatt Wolodyjovskij megállította a maga és Sagloba lovát.

— Az Isten irtalmára! Mit csinálsz? — bömbölte a nemes.

— Fel kell tartanunk az üldözőket. Más mentsége nincs a hercegönöknek.

— Elvesztünk!

— Hát elvesztünk! Maradj itt az ut szélén állva! — Itt! Itt!

Mindketten elrejtöztek a fák árnyékában. A tatár lovak dobogása közelgett s úgy visszhangzott tőle az erdő, mintha vihar zúgott volna.

— Végünk van! — szólt Sagloba.

A szájához emelte a kulacsát és nagyot huzzott belőle. Aztán megtántorodott.

— Az atya, fiu és szentlelkű nevében! — kiáltotta — elkészültem a halálra!

— Rögtön! rögtön! — kiáltotta Wolodyjovskij. Három lovas jön elől, csak ezt akartam.

Az uton megjelent a három lovas, akik, ugylátszik, a legjobb lovakon, a farkaskergetőkön — mint Ukrajnában nevezik az e fajta állatokat — ültek. Két-háromszáz lépésnyire mögöttük ismét jöttek néhányan s még hátrább a tatárok sűrű tömege.

Mikor a három első lovas a két vitéz buvóhelyéhez ért, két lövés dördült el és Wolodyjovskij mint a prédára rontó hiúz ugrott az ut közepére. A következő pillanatban, mielőtt Sagloba megértette volna, hogy mi történt, a harmadik tatár is fejfel előre bukott le a lováról, mintha csak a villám sújtotta volna.

— Előre! — kiáltotta harsány hangon a kis lovas.

Sagloba nem mondatta magának ezt kétszer. Ugy törték előre az országon, mint két farkas, amelyet a kutyák csaholó falkája kerget. Egy-két tatár ezalatt elért a társai hulláihoz s megsejtte, hogy a menekülő farkasokban veszedelmes ellonfelekre akadtak, megállították a lovaikat és bevárták a hátrább jövőket.

— Látod? — szólt Wolodyjovskij, — tudtam, hogy meg fognak állni.

De bár a menekülők néhány száz lépés előnyt nyertek, az üldözés nem sokáig szünetelt, — és csakhamar ismét a nyomukba eredtek a csapatba összeverődött tatárok.

A menekülők lovai azonban a hosszú uttól már kimerültek s meglassult a futásuk. Különösen a Sagloba lova, amely nagy terhet cipelt, folyton botlott s az öreg nem esnek a néhány szál haja valósággal az égnek állt arra a gondolatra, hogy hátha felbukik lovostól együtt.

— Mihály! Drága Miskám! ne hagyj el! — kiáltotta kétségbeesetten.

— Nyugodt lehetsz! — felelt a kis lovas.

— Ezt a gebét a farkasok...

Nem felejtette be a szavait, mert egy nyíl repült közvetlenül a füle mellett, követték mások is, süvitve, bugva, mint a méhraj. Egy aztán már olyan közel járt hozzá, hogy majd a fület furta át. Wolodyjovskij visszafordult a nyergében és pisztolyát rásütötte az üldözőkre.

E percben Sagloba lova oly erőset botlott, hogy a szügyével érintette a földet.

— Az élő Istenre, a lovam kidül! kiáltotta Sagloba szivrepezést hangon.

— Le a lóról! Az erdőbe! — parancsolta Wolodyjovskij.

Igy kiáltott és egy rántással megállította a lovát. Leugrott róla és a következő pillanatban Saglobával együtt eltűnt az erdő sűrűjében.

A tatárok azonban észrevették a cselőfogást. Közülük is leugrott néhány a lováról és nyomon követte a menekülőket.

A galyak lehuzták Saglobának a fejéről a sapkát, de az arcát összekarcolták, a kabátját megtépték, de ő a nyakába szedte a lábait és úgy szaladt, mint valami fiatal legényke. Néha-néha elvágódott, de talpra ugrott azonnal és még eszevesztetebben futott, szuszogva, fuja, akárcsak a dudu. Végül belebukott valami verembe és érezte, hogy nem tud onnan kikászálódni, mert már minden ereje elfogyott.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, március 1.

Gabonaüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az időjárás a hét elején még száraz és hideg volt, később azonban enyhébb jellegű lett és némi csapadék, hó és eső bekövetkezése mellett állandóan boros és nedves maradt. A vetések fejlődése továbbra is kielégítő. A vizállás emelkedett; a hajózás az egész vonalon megnyílt anélkül azonban, hogy ezzel a hozatalok is gyarapodtak volna. Egyébként ezt a teljesen átnevezett és járhatatlan utakkal magyarázzák, melynél a fuvarozás lehetetlenné vált.

A külföldi piacok üzletmenetében a viszonyok nem fordultak jobbra. A fogyasztás sehol sem rendelkezik ugyan nagyobb készletek fölött, a kereslet azonban szintén korlátozott maradt, a spekuláció is tétlen és így a forgalom, úgy mint előbb is, a legszűkebb korlátok közt mozog. Amerikában a látható készletek ugyan nagybörművű apadást tüntetnek fel (a Bradstreets becslése szerint 1,641.000 bushel), ezt azonban a gyengébb kivitelű üzlet, kedvező időjárás és az uszó-készletek tetemes gyarapodása ellensúlyozta. Eladások az árfolyamokra tehát nyomásztó hatással voltak és az árak 1½ c.-ig terjedő visszaesést eredményeztek. Angliában a hangulat kedvetlen maradt, a forgalom is mérsékelte és az árak alig tartottak. Épp úgy csökkenők voltak a német piacok is. annál inkább, mert ott nagybörműre a tengerentúli impulzus mértékadó. Ennek ellenében kellemesebb irányzatok a francia tőzsdék, ahol az árak, bár gyenge forgalom mellett, de inkább tartottak magukat. A többi kontinentális tőzsdéken az irányzat nagybörműre csendes és az üzlet korlátozott.

Nálunk az üzlet ugyancsak szűk keretben mozog. A gyenge kínálattal még gyengébb kereslet áll szemben és kenyérmagvak csökkenő irányzatok voltak. Takarmánycikknek nem változtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza tartósan csak gyengén van kínálva. A vidéki piacokon a kínálat rendkívül gyenge és vagyonarban hozatali jórformán nincs; a helybeli raktárkészleteket azonban inkább hozzák a piacra és az árúbiratók itt inkább tanúsítanak eladási hajlamot is. A malmok ennek ellenében, tekintettel a kedvezőtlen lisztüzletre, teljesen tartózkodnak és csak elvéve vásárol egyike vagy másika kisebb tételeket, ha készleteinek minőségét kiegészítése ezt éppen szükséges teszi. A napi forgalom így egészen minimális maradt és az árak a 10 fillérről vesztettek. Ez mindenesetre élelket ellentétben áll az általános várakozással, de úgy látszik, a malmok ilyen tartózkodása nem számítotak. Az őrsgyörgalom e héten 40.000 métermáza. A hozatal 13.000 métermáza, melyből 4000 métermázást vittek tovább.

Rozs e hét folyamán szintén el volt hanyagolva. A gyenge kínálattal szemben a fogyasztás — exportról már buzamosabb ideje szó sincs — sem tanúsított érdeklődést. A forgalom e cikkben egyes napokon szűnőket és jóformán üzlet nélkül az árak 20 fillérről vesztettek. Minőség szerint 7.50 koronáig jegyzünk budapesti paritásra és 7.60 koronáig 3 óra helyben. Egy rakomány pótlócs szerb rozs 7.12½ korona elvámolva 3 óra helyben adható el. Nyíri származékok üzletelének. Kínálat nincs, de érdeklődés sem mutatkozik.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) nem változott. A vételben, habár csekély mérvben, kizárólag hántolók vettek részt, hízalók nem vásároltak. Az árak minőség szerint 5.90—6.25 korona között váltakoznak helyben. Sőr- és malátárpák állomásokon átvéve a kínálat csak szórványos és megfelelő áru kevés kerül a piacra. Az előforduló tételek malátagyárosknál változatlan teljes áron adnak el. Zab továbbra is csak gyengén érkezik. A fogyasztás ugyan jelenleg sem tanúsít a rendesnél nagyobb keresletet; de jobb és finom áru, mely hiányzik, jobb érdeklődéssel találkozik és 15 fillérről magasabb árakat ért el. Az eladott ca. 3000 métermázásért szín- és tisztaság szerint 7.45—7.75 koronát, finom árúért 7.95 koronát fizettek helyben átvéve. Bősébe való szállításra egy rakomány sziváczi zab kelt el.

Tengeri (ó-áruban) csak csekély mennyiségben kerül piacra és Kóbánya részére 5.35 cassa a Budapesti adatot el. Uj tengeriben a kínálat gyengébb, a kereslet azonban szintén csak mérsékelt maradt. Részben a belöldi fogyasztás céljaira, részben cseh- és németországi számlára a Tiszavidék fővonaláról 5.25 koronáig, az egyéb relációkban 5.17½ koronát fizettek budapesti paritásra készpénzárban, az árak tehát a múlt héthez viszonyítva nem változtak.

Vetőmagvak. (Mauthner Odún tudósítójától.) Budapesti Napló részére.) Az elmúlt héten a télies időjárás következtében a rendelkezés győrebben érkeztek, de remélhető, hogy az enyhébb idő beálltával a forgalom ismét a régebbi arányokat fogja iltetni. Vöröshere mag. Néhány tétel gyengébb minőségű áru alaso-

nyabb áron jorgalmaztatott, míg finom, szépszíni, őregszíni magból csak igen kevés kínálattal, minék következtében a tulajdonosok magasabb árkövetelési hamar meg is adták. Lucernamag. Az érdeklődés rendkívül élénk, a kínálat ezzel szemben igen gyér. Rőpamag. Impregnált mag folyton erősen keresett, míg közönséges kereskedelmi áru iránt kevesebb érdeklődés mutatkozik, mely folyton az árak csökkennek. Muharmag a múlt heti áron jorgalmaztatott. Egy tétel kiváló minőségű áru a napiáron felül vásárolattott meg. Búkköny. Nagyon erősen kelt, de ezzel szemben nagy készletek is állnak rendelkezésre. Fűmagvak. Angol és olasz perje árjegyzései némileg csökkenek, a többi fajok változatlanul maradtak.

Jegyzések 50 kilónként Budapestre érve: Vöröshere mag 60.—60.—K. Lucernamag 60.—62.—K., muharmag 12.—12.50 K., tavasi búkköny 8.50—9.—K., baltacim 14.50—15.—K.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A buzapiac tartós lanyhasága mellett a lisztüzletben a lefolyt héten némi élénkség állott be; nem ugyan új vételek tekintetében, hanem a régi kőteések lebonyolításában. Ennek oka abban keresendő, hogy, hó vége lévén, a rendelkezések valamivel sürűbben érkeztek. Emellett a külföldről is jelenthetünk amár nem nagy üzletet, míg a takarmánycikkre irányzata változatlan.

Átlagos budapesti jegyzések 50 kilogrammonként zsákostól:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	15.80	15.10	14.60	14.80	14.—	13.40	13.80
		7	7½	8			
		11.90	11.10	6.40			
	Finom korpa:			Goromba korpa:			
Ar:	korona	5.05				5.15	
	Dara:			AB		C	
				16.10		15.80	

Petroleum. (Hess Izidor és Társa jelentése a Budapesti Napló részére.) Utolsó jelentésünk óta e cikkben nem állott be változás. Az árak szilárdak. — Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 45.—korona. Orosz 3 csillagos petroleum 37.—korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 35.—korona. Ipari 3 kereszt petroleum —korona. I. Standard petroleum 34.—korona. Amerikai császárolaj, ottani finomítás 60.—korona. Amerikai császárolaj belöldi finomítás 52.—korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20% göngysúly, az itteni vasut-hoz szállítva értendő. Kékalgálé I. vasmentes 55.—korona. Zöldalgálé 8.—korona. Carbolineum I.17.—korona. Carbolineum II. 15.—korona. Bacu gépolaj (orosz) 44.—korona. Oliva gépolaj I. 85.—korona. Oliva gépolaj II. 72.—korona. Tovothé gépkenőcs 60.—korona.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparegyesület ipari jogvédelmi szakosztálya tegnapi ülésén a védjegy törvény módosításának kérdésével foglalkozik. Az előadói javaslatot Kelemen Manó István terjesztette elő. Mielőtt üdvözlő a tervezetnek azt a módosítását, amely a védjegyügyet a kereskedelmi és iparkamarák jogköréből a szabadalmi hatóságok körébe utalja. A kollektív védjegyeket nem tartja ésszerűeknek, ugyszintén ellenzi a védjegyügynek felállítását, amelynek a tervezetben kontempntát működési körével a kereskedelmi és iparkamarák kívánja le ruházni. Az előadói javaslat megvitatásánál Bernauer Zsigmond előszóval tartaná a védjegy megállapítását kereset statuuálását, vagyis annak a kimutatását, hogy a bejegyeztetni kívánt védjegy nem ütközik-e valamely már fennálló védjegybe. Klein Gyula szerint lehelyesebb volna, ha a központi lajstromozó hivatal csak akkor adná ki a védjegyet, ha már tudomást szerezhetett a másutt előbb beajstromozott védjegyekről. Szilasi Jakab felhívta a szakosztály figyelmét arra, hogy a legelőbb érdeke a magyar iparnak az, hogy a védjegy éppúgy elválasztásé Ausztriától, mint a szabadalmi ügy. Miután az előadó reflektált a teltangzot észrevételekre. Gelléri Mór igazgató összehozta a tanácskozás eredményeit és konstataálta, hogy a szakosztály az előadói javaslatait nagyban és egészben elfogadta. Hozzájárult továbbá a megállapítás kereset, a védjegy kiadása és a védjegyügynek Ausztriától való szétválasztása tárgyában előterjesztett indítványokhoz. A védjegyügynek kérdésében az egyesülést végreható bizottsága fog dönteni. Az emők ezután köszönetet mondván a megjelenteknek, az ülést bezárta.

A Schlik-féle vasöntő és gépgyár részvényirtáság ma délután tartotta Köhner Agost előnktele alatt XXXIII. évi rendes közgyűlését. Felolvasták az igazgatósági jelentést, amely tölemlött, hogy az építkezés terén még mindig igen mostoha gazdasági viszonyok állanak fenn. A lefolyt évben az árutorgalm 4.792.965 korona 37 fillér volt az előző évinél 895.060 korona 62 fillérről kevesebb és esakis a legnagyobb takarékossgal lehetett elérni azt, hogy a mérleg ne záruljon veszteséggel. Az évi mérleg 52.225 korona 60 fillér nyereséggel zárul, amelyből 10.000 korona 10 fillért a kétes követelések között írtak, 40.000 koronát az épületek és gépekért leírtak és a fennmaradt 2125 korona 46 fillért új számlára írták elő. Bejelentették, hogy Láng Lajos orsz. képviselő leköszönt az igazgatósági tagságról, mivel az képviselői állásával összeérhetetlen. A lementvény megadása után megjelenték a választásokat; igazgatósági tagok lettek: Bujanovics

Sándor (uj) Radocza János (uj) Thaly Zsigmond, Németh Titusz és Neuschloss Marcel, a felügyelő-bizottságba Földi Vilmos választották be új tagnak.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az Orsova-Turn-Szeverin-Braila-Galac közti batenként háromszor közeledd postahajók a folyó évbe a következő kezdek meg járataikat: Első menet Galacról fölé Orsováig március 6-án, első menet Orsováról fölé Galaczig március 6-án. A hajók Orsováról letel minden héten, csütörtökön és szombaton délután 4 órakor, Galaczról fölé pedig minden vasárnap, kedden és csütörtökön 5 órakor délután indulnak.

Az Országos Iparegyesület munkásügyi szakosztálya kedden, március 4-én délután 5¼ órakor az egyesület helyiségében (VI. Uj-utca 4. szám I. emelet) ülést tart. A napirend tárgya: Eszmecsere a főváros millenárius alapítványának fölhasználásáról. Előadó: Neuschloss Marcel.

A Magyar Tanítók Országos Takarékos és Hiteluszóvetkezte fővárosi tanítók, tanárok és tisztviselők terhes tartozásai rendezésére vállalkozott legújabbán. E célból kezességi kölcsönöket leg nyújtani és kellő számú jelentkező esetében kölcsönös jóállól csoportokat leítesíteni. Tájékoztató megkeresésre az igazgatóság (VIII. Józsei-kört 8.) szolgál.

Az I. Leánykiszáso Egyetnél folyó évi február hóban 1074 jutalékrész irattott fel és nászjutalékok fejében 44.406 korona 12 fillért fizetett ki. 1902. évi január hó 1-6-ól február 28-áig beirt összes jutalékrész száma 2286 és a kifizetett nászjutalékok összege 72.420 korona 50 fillér.

A Schimmelpfeng-tudakozda jelentése. A kereskedővilág méltó érdeklődésére tarth számot az az érdekes jelentés, amelyet a Schimmelpfeng V. tudakozda most bocsát közre az 1901-iki üzleti évben teljesített működéséről. A beszámoló keretében érdekes megvilágításba kerül a kereskedelem ama tömörde jelentős kérdése, amely a hiteludósítás megbízhatóságával van kapcsolatban. Az elmuitt esztendő válságokkal telj gazdasági történetének kiemelkedő mozzanatait ismerteti a jelentés bevezetése; majd érdekes képt adja a beszámoló annak a széleskörű tevékenységnek, amelyet a cég minden országban működő üzletei felé kifejtettek. A kereskedővilág méltó érdeklődésére tarth számot a cég jövőbeli programja, amely megvalósításával régezeretho hiányt fog kielégíteni; a keletre irányuló tudakozda működésének fejlesztése. Konstantinápolyban ugyanis már ez évi március hó folyamán megnyitja a cég új telepét, Romániában és Oroszországban szintén egy-egy új telep létesítési tervezzi. A cég Európában 33 üzlettelep felett rendelkezik, alkalmazottainak száma 1157. Helyes kritikával méltatja a jelentés a hatóságí felügyelet kérdését s a hiteludósításnak engedélyhez való köttöségét ajánlja legjobb megoldásképpen. A jelentés érdekes adatokkal illusztrálja a tudakozda működésének egyéb részleteit. A statisztikai adatokból kitetszik, hogy ez a tudakozda a legnagyobb arányú munkát fejt ki; a cég megállapodott jó hírneve eléggé bizonyítja, hogy működése pontosság és megbízhatóság tekintetében is kiváló.

Concordia-malom. Arról értesítenek bennünket, hogy a múlt hónapban részben leegrett Concordia-malomnak a tüzölt megkímélt ama részében, amelyet csak tavaly szereltek föl újonnan, március elején újbol megkezdik az fizemet és hogy a malom igazgatósága elhatározta, hogy a leegrett szárnyat újra fölépítteti. A terveket már tanulmányozták és az építkezést a legkiválóbb hazai gépgyárak közreműködésével már március hónapjában megkezdik.

A Newyorki tőzsde. New-Yorkból jelentik február 28-iki kelettel: Az értéktőzsde ingadozó irányzatnál nyílt meg. A banktartalék jelentékeny csökkenésnek, reménye és további nagy aranykivitelre való kiállítás nyomottá tette a piacot. Különleges papírok eleinte szilárdak voltak, de ez nem tudta megzsilárdítani az irányzatot, úgy, hogy lazban irányzat kerekedett felül. A New-Yorkból San-Franciscoobe való nagy aranykivitel oka az hogy egy tőkepénzes csoport meggyezett a több san-franciscooi közuti vasutak megvásárlására néve, amibe 20 millió dollárnyi tőke szükséges. A tőzsde nehezkes forgalommal és nyomott árólyamokkal zárult. Részvényforgalom 410.000 darab.

Sorsolás. A Pesti Haazi Első Takarékpénztár-Egyesület 4% os zálogveleink tegnapi sorsolásán a következő számok húzták ki: 10.000 koronás: 107 314 432. 5000 koronás: 212 299 518 645 646 977 1008 1730 1745 2822 2842. 1000 koronás: 435 682 961 1419 1696 1712 2222 2716 2947 3147 3604 3851 3896 4023 4478 4563 4991 5291 5953 6190 6283 6324 6450 6573 7055 7225 7237 7418 7516 8415 8442 9505 9790 9995 10516 10581 10641 10674 10690 11028 11130 11716 11790 11796 11911 12003 12537 12596 12716 13773 13921 13995 14066 14164 14638 15142 15289 15387 15745 16515 16958 18186 18334 18469 16294 17141 17246 17258 17387 17427 17484 17767 17590 18994 19018 19131 19349 20103 20417 20835 20872 20952 21262 21284 21504 21525 22130 22326 22427 22609 22852 23018 23173 23307 23522 23810 23848 24238 24675 25144 25332 25384 26401 26884 27042 27044 27766 27971 28020 28145 28479 28521 28791 29206 29620 29689 30152 30470 30771 31545 31906 32125 32355 32873 32876 33197 33248 33735 34207 34396 34772 34509 34861 34930 34983 35120 35173 35333 35523 35524 35688 35641 35703 35730 35744 35745 35807 35899, 200 koronás: 1394 1480 2511 2614 2779 3434 3385 3616 3781 3788 3998 4533 4605 4705 4349 4873 5062 5236 5278 5676 5869 5913 6205 6517 6781 7053 7294 7636 7770 7819 8718 9262

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolój. Az első orvosi tekintélyek által megválasztott és könyvi emésztőközpontjánál fogva gyermekeknek is különösen ajánlott és rendelhető mindam betegségeknek, melyeknél az orvos az egész test szerveit, különösen a mell- és tüdő ereket, a test szűklyének gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára sárga 3 korona, fehér 3 korona és kapható a gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Heumarkt 3., és minden gyógyszerháznál és drogeriában.

Table with 2 columns: Price and Quantity. Lists various goods and their prices, such as flour and oil.

A Magyar Vöröskereszt-Egyesület ma délután tartotta gróf Csekonics Endre palotájában sorsjegyeknek ötvenedik sorsolását. A sorsolás eredménye ez volt:

Huzatok: a) Törlesztésre: 304 445 858 1249 1713 2042 3293 8619 4328 4351 5580 6442 6666 6846 7006 7506 7667 7787 7808 7895 számok.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 39.- korona, áruban 39.50 korona.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1902. évi március 1-én. Készlet 861 darab.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, március 1.

Kereslet biányában lanya volt ma az irányzat és csak 3000 métermáza buza került a forgalomba, alig tartott áron.

Rozs iránt osekély volt az érdeklődés. Az árak 5 fillérrel estek. Más gabonaneműekben nem történt árváltozás. Eladott: Búza, Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 9 K. 80 f., 700 mm. 78 k. 9 K. 70 f.

Készletfelvétel mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Búza', 'Fehérmag', 'Festővidéki', 'Bánági', 'Bánkai', 'Egyéb gabonaneműk'. Lists prices for different types of grain and other products.

Table with columns for 'Rozs', 'Arpa', 'Zab', 'Tengeri', 'Epeke', 'Köles'. Lists prices for rye, barley, oats, and other grains.

A határidősület folyamán a következő kötések történtek: Áprilisi buza 1902. 9.37-9.35-9.31-9.29 Októberi buza 1902. 8.80-8.27-8.25-8.23

Table with columns for 'Aprilisi rozs 1902.', 'Aprilisi zab 1902.', 'Májusi tengeri 1902.', 'Augusztusi repce 1902.'. Lists prices for different types of rye, barley, and rapeseed.

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén: Áprilisi buza 1902. 9.26 pénz 9.28 áru Októberi buza 1902. 8.25 " 8.26 " Áprilisi rozs 1902. 7.45 " 7.46 " Áprilisi zab 1902. 7.59 " 7.60 " Májusi tengeri 1902. 5.22 " 5.24 " Augusztusi repce 1902. 12.40 " 12.50 "

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde emelkedett áraknál nyílt meg, mivel azonban a cukorkérdés megoldása a spekulációt nem elégítette ki, az irányzat ellenyúlt és a kínálat sűrűsebb alakot öltött.

A déli tőzsde folyamán Berlin alacsonyabb árfolyamokat jelzett, úgy hogy az értékek ismét hanyatlottak. A helyi piacon alig volt forgalom, az árak lassan lemorzsolódtak.

Előtözsde. Osztrák hitelrészvény 701.75-705.-. Magyar hitelrészvény 719.60. Leszámitolóbank részvény 452.50-453.50. Rimamurányi részvény 509.-

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.30-97.45 5 százalék. — Fővárosi köcsön 94.10 százalék. — Magyar hitelbank részvény 718.-720.-. Jelzáloghitelbank részvény 482.60-484.-. Osztrák hitelintézeti részvény 700.-702.25. Rimamurányi vasműrészvény 508.60-509.-. Adria hajózási részvény 457.-. Közúti vaspálya részvény 661.60-663.-. Osztrák-magyar államvasúti részvény 677.-679.- korona.

Utőtözsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 700.60. Magyar hitelrészvény 720.-. Leszámitoló 452.-. Rimamurányi vasműrészvény 509.-. Osztrák-Magyar államvasúti részvény 678.-. Közúti vasút részvény 660.50. Villamos vasút 823.50 korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árulajományokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 45.-58.- korona, vörös aprószemű 42.-46.- korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánágsági — korona, középszemű 47.-49.- korona, nagy szemű 50.-58.- korona. Disznózsír: budapesti: 56.50-57.- korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 47.-48.- korona, 3 darabos 50.-51.- korona, füstölt — korona. Szalva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.25-14.50 korona 120 darabos — korona. 100 darabos 16.50-16.75 korona, 85 darabos 19.50-20.- korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.50-14.- korona, 100 darabos 16.50-16.75 korona, 85 darabos 19.25-19.50 korona. Szilvazsír: sláviai 19.-19.50 korona, szerbiai 17.50-17.75 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, március 1. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A gabonatözsde reformjáról szóló törvényjavaslat benyújtása teljesen megbénította a tevékenységi kedvet és erre vezethető vissza, hogy az emelkedő irányzat hívei éppen a tavaszi határidő kezdetén visszavonultak és a tulajdonosok mindenképpen iparkodtak tudni készleteiken. A kínálat tömegesebb és sűrűsebb lett, az irányzat pedig lanya vált. Hozzájárult mindehhez az enyhe időjárás és az is, hogy a málmok teljesen el vannak látva szükségletekkel. Az új határidő megnyitásakor a 6000 métermáza buza, 9000 métermáza rozs és 10.000 métermáza zab felmondás elhelyezését talált, de a Jogyasztásra nem jutott és valószínű, hogy ez a mennyiség a május-juniusi határidőre ismét piacra kerül. Buza 11, rozs 8 és tengeri 10 fillérrel maradt hátrányban. Buza tavaszra 9.36, május-juniusra 9.39, rozs tavaszra 7.65, május-juniusra 7.63, zab tavaszra 7.85, május-juniusra 7.92, tengeri május-juniusra 5.58, repce augusztus-szeptemberre 12.85-13.- korona. Készárúk piacán az üzleti pangás következőképpen az árulajományok hanyatlottak kas kivételével, amely cikk 5-10 fillérrel szállódult. A mai heti tőzsdén az irányzat hanyatlást mutatott és noha o'csöbbsak lettek az árak, mégis csak osekély volt az üzlet. Eladott buza 76.8 k. 955 K. 8 hónapra Bécsből (raktárú) 80 kg. 9.55 K. 8 hónapra Bécsből (raktárú) 80 kg. 9.55 kg. Osizerről 79 kg. 9.55 K. Wartburgból, 78.5 k. 940 K. Nagy-Szombatból egy Galántáról 77.5 kg. 9.17 K. Jánosházáról 76 kg. 9.20 koronán Szent-Jánosról. Rozs 5 fillérrel olcsóbb, 78-

74 kg. 7.85 K. Jánosházáról, pestmegyei 7.22 K., bécsi raktárból. Arpa szilárd. Tengeri 5.65-5.70, magyar zab minőség szerint 7.90-8.50 K. Lisztben nem volt kötés. Korpa üzletelen.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde általános üzleti csöndesség mellett indult.

A déli tőzsdén az általános kedvtelen hangulat tovább tartott. Később a vezető coulisse-papirokbán csöndes forgalom mellett kis változás állott be. Berlinre általános gyöngye volt az irányzat. 1 óra 30 perckor tartott, 2 óra 30 perckor csöndes Berlinre tartott, London jobb a bányarészvényekre.

Bécs, március 1. (Magyar értéktözsde) 4%os aranyjádék 120.15. Tiszai és szegedi köcsön sorsjegye 156.50. Magyar vasúti köcsön ezútszben 10.85. Magyar kőuti vasúti állami kötvény 120.-. Magyar leszámitoló-és pénzváltóbank 409.-. Rimamurányi vasműrészvény —. Magyar koronajáradék 97.30. 4%os Magyar földterem. kötvény 96.80. Magyar hitelbank részvény 718.-. Magyar nyeregmény köcsön sorsjegye 191.25. Kassa-oderbergi vasúti részvény —. Magyar keresk. bank —. Magyar cukoripar 14.90.

Bécs, március 1. (Osztrák értéktözsde) 4%os papírjádék 101.65. 4%os osztr. aranyjádék 120.85. 1860-os sorsjegye 155.25. Osztrák hitelrészvény 424.-. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyek 485.-. Osztrák-magyar bank 1633.-. Déli vasút 68.50. Dunagőzhajózási részvény 873.-. Dohányrészvény 298.-. Cászársz. és kirdyi arany 11.37. Német bankváltók 117.22. 4%os osztr. jádék 101.45. Osztrák koronajádék 99.05. 1864-iki sorsjegye 244.-. Osztrák hitelintézeti részvény 700.-. Unionbank 570.-. Osztrák Landerbank 432.25. Osztrák-magyar államvasút 677.50. Elhavölgyi vasút 471.-. Alpei bányarészvény 403.50. 20 frank arany 19.07. Londoni váltóár 239.95. Bécsi Tramway Lít B. 283.25. Bécsi Tramway Lít A. 287.25. Lipót kohó 393.-. Az irányzat kedvtelen.

Bécs, március 1. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 700.50. Magyar hitelrészvény 718.50. Angol-Osztrák bank 284.50. Bécsi bankjegyetlet 465.-. Union bank 571.-. Landerbank 433.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 678.-. Déli vasút 64.-. Elhavölgyi vasút 471.50. Eszacknyugati vasút részvény 461.-. Dohányrészvény 510.-. Rimamurányi vasmű 403.75. Alpei bányarészvény 299.-. Májusi jádék 101.65 Magyar korona jádék 97.30. Török sorsjegyek 111.25. Német birodalmi mária 17.28-30-33. Napoleon d'or 19.07.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, március 1. (Tözsdei tudósítás.) Csekély forgalom mellett a bányarérték realizációkra gyengült. Bankok részben magasabban indultak és később is tartották magukat. Hitelezésük Bécsre bágadtak. Járadékok nagyon csöndesek. Vasutak közül csak lübeckiek élénkebbek és magasabbak arra a hírre, hogy a vasút 6%os osztrákot fizet. A második órában bányarészvények részben javultak. Magánkamatláb 1%9/10.

Berlin, március 1. (Zárlat.) 4%os papírjádék —. 4%os osztrák aranyjádék 102.90. Elhavölgyi vasút —. Magyar koronajádék 98.25. Osztrák-magyar államvasút 145.75. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházások 101.30. Alpei bányarészvény —. Disconto-Commandit 196.50. Altalanos vilámmossági Édison 193.50. Gelsenkircheni 167.-. Laura-kohó 202.75. 4%os osztr. jádék 101.75. 4%os magyar aranyjádék 101.40. Osztrák hitelrészvény 221.-. Déli vasút 17.75. Károly Lajos vasút 101.10. Orosz bankjegyek 216.40. 4%os új orosz köcsön 96.25. Török dohányrészvény —. Olasz jádék 100.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 178.75. Harpeni 164.-. Az irányzat javult.

Berlin, március 1. (A Lupaeseti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 4%os magyar aranyjádék 101.40. Magyar koronajádék 98.25. Osztrák hitelrészvény 220.60. Osztrák-magyar államvasút 145.50. Déli vasút 17.75. Eszacknyugati vasút —. Elhavölgyi vasút —. Orosz bankjegy közpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy 216.40. (Uffimo) Lombard —.

Frankfurt, március 1. (Zárlat.) 4%os papírjádék 101.80. 4%os osztrák aranyjádék 103.10. Magyar koronajádék 98.35. Osztrák-magyar bank 117.-. Déli vasút 17.40. Elhavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.07. Bécsi bankjegyek 485.00. Villamos részvény 115.50. 3%os magyar aranyköcsön 86.50. 4%os osztr. jádék 101.60. 4%os magyar aranyjádék 101.25. Osztrák hitelrészvény 221.-. Osztrák-magyar államvasút 145.70. Eszacknyugati vasút 115.-. Bécsi váltóár 85.20. Párisi váltóár 813.75. Unio bank —. Alpei bányarészvény 200.-. Az irányzat gyenge.

Páris, március 1. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —. 4%os osztrák aranyjádék —. Osztrák Landerbank —. 3%os francia jádék 101.30. Ottomanbank 585.-. 3%os francia jádék 101.92. Alpei bányarészvény —. Déli vasút —. 4%os magyar aranyjádék —. Párisi bankrészvény 1010.-. Osztrák jádék 99.95. Francia törleszt. jádék —. Osztrák földhitelintézeti részvény 1315.-. Török dohányrészvény 323.-. Az irányzat gyenge.

Hamburg, március 1. (Zárlat.) 4%os osztr. jádék 101.40. 1860. sorsjegye —. Déli vasút 17.75. 4%os osztrák aranyjádék 102.90. Osztrák hitelrészvény 220.75. Osztrák-magyar államvasút 145.90. Olasz jádék 100.80. 4%os Magyar aranyjádék 101.20. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 1. A sertésüzlet irányzata csöndes. A Hivati sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg néhez (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 98-100 fillér. Oreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat néhez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 108-107 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 102-104 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. II. Magyar szedett: Néhez (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. III. Romániai: Néhez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Közép (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér.

ronkint 250—320 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Könyv (páronkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. Könyv (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 102—104 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 98—100 fillérig. Könyv (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 96—98 fillérig.

Sértésleltetés 1902. február 27. napján volt készlet 29.683 darab. — 1902. február 28. napján felhajtott 312 darab. 1902. február 28. napján elszállított 312 darab, 1902. március 1. napjára maradt készletben 29.683 darab.

Napirend.

Naptár: V. sárnap, március 2. — Római katolikus: E. 3. Oculi. — Protestáns: E. 3. Szir. — Görög-orosz: (február 17.) F. Hush. v. Zsidó. Adar 23. — Nap kél: 6 óra 24 perccor. — Nyugszik: 5 óra 23 perccor. — Hold kél: 12 órakor 51 perccor éjjel. — Nyugszik: 10 óra 12 perccor délelőtt.

A miniszterek nem fogadjak. Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Iparművészeti múzeum délelőtt 9 órától d. u. 1-g. Természettörténeti gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-g. Technológiai sparmúzeum délelőtt 9—1-g. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-g. Belépődij nincsen. Az Erzsébet-emlék pályamunkák kiállítása a városligeti Múcsarnokban délelőtt 9—4-g. Belépődij nincs.

Zichy-kiállítás a Nemzeti Szalonban (Ferenciek-tere 9.) d. e. 9 órától este 9-g. Belépődij 1 korona. Fesztivál-kiállítás a városligeti Múcsarnokban 1 korona belépődij mellett délelőtt 9-től 1 óráig és 40 fillér belépődij mellett délután 1-től 4 óráig.

Fényképkiállítás a Király-Bazárban (Ferenciek-tere 4. szám.) d. e. 10-től este 8-g. Belépődij 40 fillér. Múzeumi könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-gig és délután 3—8-g. Alkathert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árustársulat is eszközlő) a városligeti iparcsernyekben nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

UTMUTATO.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zala-kölcson Részvénytársaság. Beiktetett részvénylőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI., Andrássy-u. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték foelirásító helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4. (Irányi-utca sark); VII., Király-utca 57.; VIII., József-körút 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Elso Leánykiházasítási Egylet m. sz. Leány-és fiubiztosítótétel, Budapest, VI., Tere-körút 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1900. december 31-én 6,717,255,21 korona. Eddig kifizetett biztosított lőke több mint 6,000,000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosíthatók.

Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv hangszergyár központi főraktárában Kerepesi-ut 36. címbalmok, hegedűk, fuvalók s minden más hangszert utányos árban szereshetők be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utcaiban (a Károly-körút sarkán), hol zongorák és pianikok kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, március 1.

A magas légnyomás Oroszországra alacsony, pedig Anglia felett tartózkodik.

Európában az idő enyhe és nyugotok helyenkint erős volt. Nagyobb esők Felső-Olasz-és Délfranciaországban fordultak elő.

Hazánkban enyhe idő uralkodik. Esők jobbra az ország nyugati felében voltak.

Küldetés: Váltakozóan és enyhe idő várható Nyugaton elvélve esővel.

Vizállás.

	Márc. Febr. 1. 20. m. 4. 0. r		Márc. Febr. 1. 20. m. 4. 0. r
Ián Duna	Schärding 0.27 0.26	Tisza	M-Sziget 0.64 0.62
	Füzess 1.29 1.27		Takabánya 0.47 0.49
	Lina 1.30 1.31		V-Namény 0.11 1.18
	Bécs 1.18 1.13		Tokaj 3.30 3.78
	Posony 0.83 0.84		Tisza-Törd. 5.00 4.97
	Komárom 1.67 1.70		Szolnok 5.16 4.38
	Budapest 1.42 1.50		Csongrád 5.95 5.71
	Paks 0.85 1.03		Szeged 5.24 5.14
	Mohács 2.18 2.30		Török-Beosa 4.41 4.15
	Gombos 3.47 3.29		Tisza 4.18 4.26
	Újvidék 3.25 3.26		Ónódfa
	Pancsova 4.27 4.31		Bárfa 0.28 0.30
	Orsova 4.12 4.12		Topolya Hoor 0.74 0.83
Morva	Magyarfalva 1.64 1.62	Bodrog	Zemplén 4.24 4.03
Vág	Zselna 0.43 0.41	Sajó	Zselna 3.45 3.00
	Trencsén 0.64 0.69	Hernád	H-Nemeth 0.42 0.38
	Szered 0.78 0.79	Berettyó	Margita 0.08 0.12
Rába	Sz.-Góthárd 0.70 0.39		H-Ujfalva 0.14 0.14
	Sárvár 2.46 2.46	Középe	Csontos 0.12 0.12
	Dráva		N-Várud 0.3 0.65
	Pettan 1.05 0.87		Belenyos 0.60 0.63
	Zákány 1.64 1.62		Tenke 0.18 0.22
	Barna 0.40 0.41		Gurabánya 0.40 0.41
	Eszék 1.73 1.73		Borosjombó 0.19 0.19
Mura	M.-Szőrdah 0.71 0.69		Bócsa 1.42 1.44
Száva	Zágráb 1.24 1.06		Gyoma 3.38 3.42
	Szerok 1.82 1.90	Máros	Gy-Fehérvár 0.18 0.18
	Mitrovica 6.53 6.04		Bonytoka 0.23 0.24
Szamos	Dees 0.12 0.11		Soborla 0.11 0.11
	Esszmar 1.66 1.14		Arad 0.84 0.84
Kraszna	N.-Majlay 1.47 0.92		Makó 0.68 0.70
Latorca	Munkács 0.28 0.28		K.-Köszvény 0.18 0.18
Laborca	Homonna 0.30 0.26		Kisvárd 0.07 0.11
Ung	Ungvár 0.20 0.30		Temesvár 1.06 0.11
			Boskerék 1 0.31 0.65

A tümei KÁVEBEHOZATALI TÁRSASÁG, FIUMÉBŐL

postafiók 77.

elválomva és bérmentve, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küld

5 kg. Cuba-kávét	K. 16.50
5 „ Ceylon- „	„ 16.50
5 „ Mooca- „	„ 16.50
5 „ New-Coba „	„ 15.—
5 „ Manilla- „	„ 13.50

Híressé vált, remek kávékeverék:

2 kg. Socrabaja	Jobb nem létezik!
1 1/2 „ Modjokerto	
1 1/2 „ Erabatros	
5 kg. — 19 kor. 16 fill.	

A kávéhoz csomagolható: 1/4 kg. Imperial-tea 3 kor. 20 fill. Árlap ingyen.

Hydraulikus sajtók,

szőlő-bor és gyümölcs-bor szá-mára vagy üzemok részére. Legnagyobb munkakapesség, Legnagyobb mustkiakadás, Leggyorsabb munka, Egyszerű és leg-könnyebb kezelés.

Bor- és gyümölcs-sajtók kétféle számúra Szőlő- és gyümölcs-malmok, valamint teljes Mustkészítő-üzemek, ALU és mobilis.

hydraulikus sajtók és készlet-sajtók, széná- és szalmasajtók. Készítik és szállítják jólállással mint különlegességet a leg-ujabb, legmegfelelőbb, kitüntetett szerkesztésben

Ph. Mayfarth & Co.

cs. és kir. kizárólag. szabad. gazdasági gépgyára, vasöntődjé és vasművel Bécs, II/1. Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzékek és elismerőlevelek ingyen. Képviselek és viszontelárusítók keresztetnek.

KÖLTŐZKÖDÉSEKET

vasúton és hajón, az Átrakodás és csomagolás megtakarításá- val, elfogad az elárlásaid Szabadalmazott Bútorkecsével

Caro és Jellinek szállító, Budapest, V., Arany János-u. 24.

A mely gyártmányon a készítő Réthy Béla nem látható, az mint utánzat visszautasítandó.

Jégvermek megtöltését

helyben átlányl őszegben, vidéken wagonokba rakva, vagy kedvezményes áron hajóba rakva elvállalja a

a „Budapesti kristály-jégyár“

tulajdonos FINÁLY ZSIGMOND Budapest, III., Szt.-Endrei-ut 15. sz. TELEFON 43—38.

Eddig elvállalt jégvermek töltések: Holcz Erde udvaros, Goldscheider Károly szalmi gyáros, Sanitas fagyjalglyárgár Budapest, Beocsini cementgyár Beocsini stb.

Vizmentes

eső-köpenyek

eredeti angol gyapjú dupla szövetből gummi betéttel, valamint gummi-köpenyek minden nemben uraknak, nőknek és gyermekeknek. Minták, árak és mértékűveve postafordultával

Paget & Co. Bécs, I. Himmels-gasse 18.

Finom öreg erdélyi szilvóriumot

szállítok 50 literen felül á kor. 1.12.

Kívánatra 40 fillér postabélyeg beküldése ellenében mintát küldök.

Müller Ferenc

Temesvár, Zápolya-u. 6.

Sérvkötő rugó nélkül.

1900-ban 3 aranyérem és leg-nagyobb kitüntetés az érdem-kereszt.

Nincs többé sérv. 2000 korona

utalmat annak, ki az én rugó nélkül sérvkötőm használa mellett sérvbajából teljesen ki nem gyógyul. Tessék óvatodint értekelten utánzóktól! Kivántra leltár ingyen és bérmentve. Cim: Pharmaceutisches Bureau Valkenberg, Holland 171.

Mintán külföld. levelek és levelezőlapok 10 filléres bettyeggel küldendők.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos mul-és költözés

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos-szébszi és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle sérvkötő, gőrcsér elleni gummirárisnya, orthopaediai készölvények, mőldbak és kezok stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergerand fils, párisi gyarából.

Részletesképes árjegyzék ingyen és bérmentve.

GUMMI

és hálhólyag-különlegességek, valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan. Roule 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatsi, hálhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatsi, Capotes americus 2, 3, 4, 5 frt tucatsi, párisi szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatsi, Pessarium oclustum frt 1.50—2.50-ig. Diana-öv haribaj-kötőnek 2 frt 60, 3 frt 60 kr. darabja.

Magyar Orvosi Múszertárban Budapest, Kerepesi-ut 32. M., a Rékus-körházzal szemben. Árjegyzék ingyen, zárt borítékban.

10 ftrnyi megrendelésnél 20% engedmény.

Magvak, Növények, Fák

bőven ilusztrált, minden körülményesen leíró és tanulmányos 1902. évre szóló új katalógusát, mely meben egyetlen és némely kertészeti szak-könyvet pótol — komoly érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldi meg Mülle Vilmos cs. és kir. udvari mag-és növénykereskedése Temesvárról. Semmi csomagolás, semmi postaköltség. Valamennyi magvak és virághagymák minden megrendelőnek bérmentve szállítatnak.

STOMATIN

A ki jó, egészséges, tiszta és fehér fogakat akar, használjon: STOMATIN-POGPORPT, STOMATIN-POGPASZTÁT vagy STOMATIN-POGPÉPET. Ára 1 korona. Ára 1 korona. Ára 70 fillér.

A ki azt akarja, hogy szája tiszta, szagtalan és üde legyen, használjon: STOMATIN-SZÁJVIZET és STOMATIN-SZÁJZT (CACHOU) Ára 1 korona Ára 70 fillér.

Honi gyártmány. Kapható mindenütt. Budapest főraktár: Török J. és dr. Egger L. és J. urak gyógyszerháza. Sztéküldési főraktár: STOMATIN-GYÁR Zombor.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1902. március hó 2-án.

Szoyer Ilonka kiasszony vendégfelléptével.

A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vígjáték után írják Hafner és Genée. Fordította Erva Lajos. Zenéjét szerzőtte Strauss János.

Személyek:

Eisenstein	Gábor	Adél	Szoyer I.
Rosalinda	W. Krammer	Ida	Palócyne
Frank	Kornai	Melanie	Wlassak
Orlavszky	Semsey	Frosch	Hogedűs
Alfréd	Kertész	Blind	Dálnoki
Falko	Mihályi		

Kézleto 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. március hó 2-án.

Délután 2 1/2 órákor mérsékelt helyárakkal:

A szerencse.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta Capus Alfréd. Ford. Bálint Dezső.

Sélyekzemj:

Julien	Császár	Genovíve	V. Molnár
Charlotte	Lánczy	Chantereau	Gabányi
Joséphine	Liget	Simone	Maróthy
Clemence	Meszényi	Sigismond	Horváth
Louise	T. Vizvári	Lebrancard	Pálfi
Edmond	Dezső	Poussier	Náday

A rejtély.

Színház 2 felvonásban. Irta Paul Hervián. Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:

Raymond	Iványi	Marquis	Náday
Gisella	Hegyesi	Vivarco	Császár
Gerard	Mihályi	Laurent	Hetényi
Leonora	Márkus	Szolga	Faludi

Utána:

A betörő.

Vígjáték 1 felvonásban. Irta Labiche és Mólerville Fordította: Hevesi Sándor.

Személyek:

Valory	Dezső	Vaslin	Iványi
De Bréné	Lánczy	Coralie	Boros F.
Chabrias	Rózsahegyi		

Kézleto 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. március hó 2-án.

Délután 3 órákor mérsékelt helyárakkal.

Letti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudvard Stone. Fordította Faragó Odón. A dalok versszövegét írta Mérei Adolf.

Személyek:

Ton Dewentry	Sziklai	Barley	Szilágyi
Harriet	Sziklainé	Mister Morvay	Iványi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kalocsay
Kitty	Almásai	Miss Kate	Solló
Ramajanah	Ráthonyi	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Fedák	Elsie	Tomosányi

Este:

Fodák Sári felléptével

Ugyanaz.

Kézleto 7 1/2 órákor.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetőek: Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

Szerdán, március 12-én, a Royalteremben

ARÁNYI

Dezse, a berlini Westend-színház magánénekesének egyetlen dalostétele.

Közreműködő: Bürger Zsigmond tanár gondnokkamérsz.

Díszek 6, 4 és 2 koronáért MERY BÉLA zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vígyszínház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Nincs előadás	Othello	Balatonai regé	Az aranyos	Lotty ezredesei
Kedd	Aida	A vörös talár	Balatonai regé	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
Szerda	Nincs előadás	A rejtély A betörő	Balatonai regé	Katalin	Lotty ezredesei
Csütörtök	A denevér	Himfy dalai	d. u. Ocskay	Az aranyos	Lotty ezredesei
Péntek	Nincs előadás	Endre és Johanna	Balatonai regé	Az aranyos	Lotty ezredesei
Szombat	Onegin	Folt, a mely tisztit	Balatonai regé	Egy görbe nap	Lotty ezredesei
d. u. Vasárnap este		Kegyelemkenyér A betörő A bor	A Gyurkovics lányok	Flórika szerelme	Lotty ezredesei
	Hoffmann meséi		Balatonai regé	Az aranyos	Lotty ezredesei

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagyterem-útsza 17.

Ma vasárnap

két nagy előadás

az új márciusi műsorral.

Délután 4 és este 8 órákor.

Délután mérsékelt árak.

La Dante (francia kettős), Billie Burke (angol szanzenottó), The Solovos (élt-tornászok), Ariel és Leubé (kémikus kerékpárosok), The Thorns (excentrikusok), Fiktív lelkék (operett-jelenet), Tarka Sainpad (új műsor), Egy éjjel Versaillesben (ballad-egyfelvétel).

és még sok különlegesség.

A téli kertben délután 4 órától és az esti előadás után reggel 6 óráig Vörös Elek előzenekara hangversenyez.

Petánovits

METROPOLE-SZÁLLÓJA

A téli kertben ma

Pongrácz Lajos Kolozsvárról

kittünő zenekara játszik.

Földhitel! 4% Földhitel!

Csak uradalmakra vagy nagy földbirtokra 300.000 koronán felüli kölcsönösszegek 75 évi törlesztésre. Beküldendő teleknyvi kivonat, kataszteri birtokiv-másolat és adókönyvecské.

INTERNATIONALE VERKEHRSBANK

KÖSMEC S. G.

Direktor ARTHUR FRANKÉ

Hamburg, L. Grosse Theaterstrasse 23.

Kiszárolók kizárva!

Páratlan női KÉZIMUNKA

terén legújabb képes árjegyzékem, mely 264 oldalon 2066 kézimunka-rajzot tartalmaz és a női kézimunka-szakmát a maga tökéletességében felkarolja. A Budapesti Napló t. vidéki előfizetőinek ingyen és bérmentve küldöm.

Bérczi D. Sándor
női kézimunka-nagyiparos
Bpest, Király-utca 4.

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
írás- és árukereskedés
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Védjegy árjegyzék birtokosa.

1842. év óta fennálló Rumbold-gyárat

átvette a törvényesen bejegyzett

"VICTORIA"

zászló- és díszítő-vállalat

s úgy rendezkedett be egészen újonnan, hogy a díszítési és zászló iparon kívül, egyéb a díszítési vállalkozások körébe eső dolgok gyártását is megindította, különös tekintettel arra, hogy egyes tárgyak és kellékek, amelyek mindezeidig csak külföldről voltak beszerezhetők, a hazai termelés révén is beszerezhetőek legyenek. Gyártmányaink minden részletükben gyárunkban készülnek, az anyag is teljesen hazai gyártmány és így a külfölddel szemben megindított akciónkban számítunk a hatóságok, a kereskedő világ és a nagyközönség hazafias pártfogására.

Vállalatunk Rumbold B. társ-tulajdonos művezetése alatt áll, kinek szaktekinélyét hosszú éveken át egy a belföldön, mint a külföldön szinte kizárólagosan folytatott gyakorlata, számos hivatalos dícsérő okmány és kitüntetés igazolja.

Gyárunkban a következő osztályok vannak üzemben:

I. Zászlógyártási osztály.

- Állami, városi, megyei zászlók készletben tartatnak, kormányrendelet értelmében az összes hatóságok és hivatalok kötelezetvén arra, hogy országos ünnepnapok alkalmából a hivatalos lobogót kitűzzék.
- Gyászlobogók.
- Egyesületi díszlobogók és selyemzászlók. (Rajzok és skizsek rendelkezésre állanak és kívánatra színes rajzok készíttetnek.)
- Templomi zászlók.
- Tengerészeti és hajózási lobogók. Jelzőzászlók. Családi lobogók címerrel.
- Képviselőválasztási lobogók.

A zászlók honi szövetből egybeszőtten és nem varrottan készülnek, gyárunkban festetnek, szappannal kimoshatók s a díszesebb kivitelűek részletfűzésre is előváltatnak.

g) Szövetfestés. Fűggyönyök magyar ornamentikával színesen nyomtatva.

II. Díszítési osztály.

Vállalkozik országos, városi ünnepek, fogadások, különösen királyfogadások alkalmával díszítések, diadalkapok felállítására, sátorok, kiállítási épületek és pavilonok felállítására és díszítésére újonnan alkalmazott stílusú magyar ornamentikával. Teromdíszítések. Gyászdíszítések a legnagyobb gyászpompá kifejtésével. Katafalkok felállítása.

Díszítési alkatrészek kölcsönképen is kiadatnak. Rajzok, tervek kívánatra díjmentesen készíttetnek.

III. Heraldikai osztály.

Az összes magyar és osztrák címerrajzok (60.000 címer) rendelkezésünkre állván egyedül álló gyűjteményünkben: a leggyorsabban előállítunk mindenféle alkalmazásban családi címereket művészi kivitelben. Gyászcímerok. Csillagkeresztes hólgytáblázatok. Kamarási táblák, ősi címerek és családfák. Címerek zászlók családi színekben.

IV. Pyrolin- és papirmache-osztály.

Színházi kellékek, fegyverek, tanszerek, szobrok vázák, oltárok, plasztikus címerek s általában mindenféle kassirozási munkák.

V. Tükör- és üveg-osztály.

Műtűrközés, üvegfestészet, szontkópek és világi festmények nagyban előállítása és eladása. Tükörfestés. Reklamtáblák, cégtáblák üvegből színes rajzokkal.

VI. Műipari- és táncrend-osztály.

Különböző műipari kézimunka-árak, fa, bőr, emáll, érc alkatrészekkel. Reklamtáblák, táncrendek legművészebb kivitelben. Most megkezdett berendezkedésünk és felszerelésünk a külföldi leghíresebb szakiparral is versenyezhetni fog. Béli jelvények és egyéb farsangi kellékek. Lampionok, fáklyák.

Árjegyzékek minden osztályból rendelkezésre állanak. Vidéki képviselők elfogadtatnak, leginkább olyanok, kiknek a főútcákon nyílt helyiségük van.

Victoria

zászló- és díszítési-vállalat
Budapest.

Központi városi iroda: Gyár:
VI., Andrássy-ut 1. IX., Lillom-utca 52.
Telefon 29-52. Telefon 52-09.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. március hó 2-án.
Déltűn 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

A képviselő ur.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.
Személyek:
Bodollai Károly Góth Melinda Hegedűsné
Lili Gácsi Beke Antal Vendrei
Eszter Nikó L. Csopák Gyűző
Péntek Szerény Puppenheim Balassa
Fűzessy Tapolcai Horvát Kazaliczky
Bodollai Karesi Hegedűs Ágnes Fábrián

Este:

Balaton regé.

Regényes színijáték 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.
Zenéjét szerzte Kún László.

Személyek:

A király Fenyvesi A molnárné Haraszthy
Bonigna Csillag Sztrópkó Rónaszéki
Kinizi Pál Pethes Stózius Vendrei
Drágyi Kazaliczky Sió Vársányi
Palóczi Balassa Lenecse Fábrián
Pipacs Szerény Gyöngyös Pécsi
Kezdete 7 1/2 órakor.

NÉPSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. március hó 2-án.

Blaža Luža aszony mint vendég

Felhő Klári.

A Népszínház 1884. évi pályázatán 100 arannyal utolsóeredeti népszimmi dalokkal 3 felvonásban. Irta Rátkay László.

Személyek:

Aba Györgyné Siposné Bilit Raskó
Aba András Szirmai Csik Vendel Németh
Felhő Klári Blaha Istók Ujvári
Felhő Katica Kápolnai Viola Éva Arday J.
Pátoly Kiss M. Gergő Hortobágyi
Tenger Horváth Dezső

Este:

Az aranyos.

Operett 3 felvonásban. Irta Harry B. Smith. Zenéjét szerzte Engländer L. Fordította Heltai Jenő.

Személyek:

Pilsen pása Németh Laura Küry
Mrs. Rocks Siposné Fromage Szerdahelyi
Rox Rocks Bojár Potage Ujvári
Lota Rocks Harmath Dolly Kápolnai
F. Offenbach Kovács M. Spencer Hortobágyi
Percy Hegyi Fredri Dezső

URANIA SZINHAZ.

Vasárnap, 1902. március hó 2-án.

Déltűn 4 órakor mérsékelt helyárakkal:

A hadsereg.

Este:

A tánc.

Irta és felolvasza Pekár Gyula.
Kezdete 7 1/2 órakor.

VÁRSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. március hó 2-án.

Az orsz. m. kir. színművészeti akadémia növendékeinek bemutató előadása. Tanár: Császár Imre.

A vasyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irta Ohnet György. Fordította Fáy J. Béla.
Kezdete 7 órakor.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

Ma vasárnap 2 előadás

Déltűn fél 4-kor és este 8-kor. Déltűn mérsékelt helyárakkal.

Az új márciusi műsor hallatlan sikere!

Waldemar Richard

A jelenkor legjobb humoristája.

Szociáció: Fenomenális!

PIPER ERNŐ Banjó-művész

Zaza és Margarete Mizi Gizi
Daun svérek

ugymint fellépte mindkét előadásban az összes különlegességeknél.

Jegyek elővetelben kaphatók a következőkben: Andrássy-ut 35 és 38., Teréz-körút 2., Erzsébet-körút 51. és Király-n. 78.

Az emelti kávéházban Dajka Balog Rudó cigányzenekara játszik.

A REMINGTON STANDARD

gépírás és ezen gépeiről tanfolyamokra jelentkezéseket korlátolt számban felvesz

Glogowski és Társa
Erzsébet-tér 16. sz.

Kiselejtezünk

1902. március 25-ig tetemesen lezártított áron nász és alkalmi

Ajándék

a legfinomabb és művészi kivitel

Ortner Rezső és Tsa Porcellán fest. gyár

raktára:

Teréz-körút 32.

!!Vigyázat Sarok-üzlet!!

Legfinomabb minőségű porcellán, rendkívül szép festésű dús arannyal, legerősebb tűzállóságú 6 személyes teljes készletek.

Étkező finom frt 8.35
Étkező modern „ 6.75
Étkező rococo „ 8.75
Étkező renaissance „ 9.75

Étkező 12 személyre 15 frt, 20, 25 és 35 frt. Majolika függőlámpák potom olcsó 5 frt 50.

Vidéki megrendelésnél kérjük a vasutállomás megnevezését.

KÁVÉS modern frt 8.35
KÁVÉS eleg.rococo „ 4.25
Tea finom szép festésű „ 6.50
Tea rococo dúsarany „ 4.50
Mocca szép illátával „ 4.25
Uvegkészl. fin. vésett „ 8.50

KÖRÜTI FURDÓ GOZMOSO

Göz- és porcellán-kádfürdők, fedeti teliuszoda hidogviz-gyógyintézet, villamos fürdők, izasztó és soványító-kurák.

Erzsébet-körút 51. A gómosdánya gyorsan és pontosan teljesít megbízásait.

Kitüntetve Párisban 1900. évben.

Dehmal Károly zongora-gyára.

Ellenért legjobb magyar gyártmány. Budapest. IV., Károly-körút 20. sz.

Kizárólag szolid kül-földi gyártmányok, u. m. zongorák, pianó- és harmonium raktára.
Javítások és hangolások lelkismeretes szakemberek kivételben eszközöltö- nek.

Ne legyen senki haugazort mig

Reményi Mihály

műhanzseres legújabb képes Argyezkedet át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld.

Budapestül Király-utca 44/d.

Általános érdekű művek.

Készletünkben gyermek-kek részére. Irta Bécsi Jó-zsef. Költe 1.90 kor. Budapest térképe. A főváros tiz kerületével 60 Ugyanaz nagyob alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. Budapesti kirándulási térkép. A főváros környékének képeivel 1 kor. Budapest és környéke. Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállította Kálmán J. Költe 1.20 kor. Magyar és német beszé-geinek kézikönyve. Irta Csanygy József. 2.40 kor. Költe 3.00 kor. Gyermek-nyelv. A kátyulazás és kárya-nyelv kézikönyve 1 kor. A fele-nyelvisálatlan ismer-ter. Irta Kálmán J. Költe 1.20 kor. Vilmos. Tudnivalók a háztartás, egészségügy, s a mindennapi élet dolgaihoz. 2.40 kor. Költe 3.00 kor. Képes budapesti szakkönyv. Irta Szil. Hiltalro Jozsef és mások. Költe 4 kor. díszkötésben 8.00 kor. Ugyanaz német nyelven 2.80 kor. Költe 3.60 kor. Kárya-nyelv kézikönyve. Irta Paragyl Kálmán. 2.40 kor. Költe 3.00 kor. Legújabb házi tanácsadó. Irta Kálmán J. Költe 1.20 kor. Legújabb házi kézikönyv. Irta Otdal J. 1.40 kor. Költe 2.00 kor. Összámító. Költe 70 fill. Pesti művel-teség. A kirándulási és kárya-meghatározásról szóló elmélet-ter irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekű könyv ar-tya. Vízjárnyelv. Minden ismert világ jelentősége meg- van írva ebben a könyvben. melyet szerkesztője a legjob- bolit forrásból állított össze. A szöveg kötetben 80 fill. Esküdtök és esküdtörök törvénykönyve. Irta K. Nagy Béla. 80 fill. Szakkönyvek kézikönyve. Magyar és német közreműködésével. Irta Szent-er Imre. 60 fill. A pénz előzet- beküldéséről a megrendelt mű- vek bérmentve szállítanak. Négy koronánál nagyobb dísz- szögű megrendelés utánvétel- is eszközölünk. Megrendelések Lamp. u. H. kör. (Főváros) Ortner F. és fia) könyvkeres- kedéséhez, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám in- tészként.

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPÍROKRA (visszafizethető te- zéses szoruti kisebb részletekben is) bár- mily összegot igen olcsón ad

Kövár Armin

bank és váltó-üzletet szociálisra. Budapest. IV. k. Ferenciek-tér 6. Gróf Cziráky-palota

A városligeti MÜCSARNOKBAN

naponta látható

Feszty Árpád KRISZTUS

TEMETÉSE című

ÓRIÁSI HÁRMAS KÉPE.

Roggel 8 órától este 7 óráig. Este villanyvilágítással. Villamos vasutak és omnibusz közlekedés minden irányból. Földalatti villamos vasút állomás.

Szabadalmak

gyorsan és lelkimeretesen kiesszküsitotnek.

Szabadalmak Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. Találmányok finansirozása és értékesítése, Védjegyek beajztrozása. Felvilágosítás ajtalan. Telefon 56-79.

Számos vevőm fölszólítására

tegerem- nek meg- nek több gyermek van, a kiket egyformán kívánunk öltöztetni, hogy tavaszi szükségletüket már most biztosíthatják, ha remek kivitelű, dús választékú és bármily nagyságu

fiu- és gyermekruháimból

választanak. Az átvétel később történhetik.

Jutányos szabott ár. Képes arjagyzék bérmentve.

Neumann N.

on. és kir. udv. szállító

férfi-, fiu- és gyermekruha-telpe

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 1. SZ.

HAGGENMACHER-féle

a sűrtözde által palaszokozott

SZALON-SÖR

legkellemelebb Uditó és táptiáló ital.

Dr. Teibler János kir. kerék. orvos. Mt. vegyész nyilatkozata: A Haggennmacher-féle Szalon-Sör vegyi összetételében teljesen azonos a legjobb csehszégi (pilseni) sörökkel, de az utóbbiaknál még tartal- mosabb.

Megrendelés hely: Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

1896. állami arany érem.

Dr. Brehmer

világhírű gyógyintézete tüdőbetegek részére

Görbersdorf, Szilézia.

(Főorvos: Petri, titkos tan.

Dr. Brehmernek hosszú évekig volt asszistense), prospektusokat ingyen küld a kezelőség.

Zárgóul kiváltja Hecht-bank sorjegyed, Kisebb részletekre Ott visszavegyed. Nagyobb kölcsönt kapsz ott S igy jutsz pénzhez is, Olcsóbb kamattal Sokat takarítasz! Hecht-Bankház Budapest, Ferenciek-tér 6. és Erzsébet-körút 32.

LINOLEUM

Magyarország legnagyobb Fióküzletek: IV., Bécsi-utca 5. VII. Kerepesi-ut 8. a Pannónia-szállóval szemben. LINOLEUM.

Köléslek Lovacrin-ról!

Utánnyomás tilos. Egy kiváló szer Fordítási jog minden nyelvre fenntartva.
kopaszág, hajhullás, korpa stb. ellen
írta **Dr. Kulszyczi Á., Bécs.**

Lenyomat a „Medicinalch-Chirurgischen Centralblatt“ Bécs, 1901. december 27-én kelt 52. számából.
Csak kevés Dermatosok (bőrbetegségek) léteznek, a melyek gyógyítása oly nehéz, oly hozzáférhetetlen, mint az Alopecia-ek (kopaszág). Azt hiszik, nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy majdnem minden orvos azon neszében van, hogy az Alopecia (kopaszág) gyógyíthatatlan és hogy ha egy Etilium capillorum (hajhullás) szenvedő betegnek egyikét az ezen betegség ellen ajánlott szerkezetek előír, és csak aligold fiat, hogy valami történjen azaz. Mi is ezen véleményben voltunk, mert néhány Alopecia-akat kellett véletlenül gyógykezelnünk és észleltük, hogy az egész therapeutikus tudományomat kimertem, Status idios (állapot változatlanság) kellett megállapítani.

Ezen tényállás engem annyival is inkább megerősített, mivel néhány betegemhez szemlésem erejével felhívtam, és látom kellett, hogy például egy még fiatal nőbetegemnél az Alopecia arca miatt nagyobb dimenziókat vesz. Baráti oldalról amerikai írók által ajánlott Lovacrin gyógykezelést, elhatároztam azt megcselelni csak azért, mivel tekintettel, hogy ezen betegség nem annyira csak nőbetegségekből áll, és feltehetőleg, hogy az esetek többségében nem a férfiaké. Dermatitis-ek (börkiütések) vagy Intoxicatio-kat. Mily nagy volt a meggyőződés, amikor az első Alopecia-arányul szenvedő betegnél — a beteg hely átmérése 3 cm volt — a mit én Lovacrin-ral gyógykezelttem, már 2 hét használat után észrevehettük, hogy a kopasz fejbőrün haj kezd mutatkozni.

Nincs menség többé pikkely, hajhullás vagy kopaszág, a mint azt fentebbi rajz mutatja.

Megvallo, hogy ezen tény rám azon benyomást tett, melytől hallottam volna, hogy például egy Mammacarcinom (mellmirigyek) főlegképpen gyógyíthatatlan volna. Deára, hogy a haj növeését a beteg helyen tisztán észlelhettem, mégis hitetlenül álltam ezen hátrahagyott tény előtt, míg tovább két hét múlva Lovacrin-ral való kezelés mellett az annyira elcsúszott, hogy az új haj csak kevesebbet pigmentozálással (színezéssel) ellátott a körül lévő hajakkal. Ennek eredményül állt felátörvén több különböző eredeti Alopecia-át, különböző terjedelmű, egész teljes kopaszágig, valamint több esetekben Seborrhoe-át (koporsókezelést) Etilium capillorum-mal (hajhullás) kezelvén, Lovacrin-ral részint gyógyult, részint kollégákkal — összesen 10 esetben — gyógykezeltem és elértem teljes gyógyulást. A gyógyítási idő átlag két-három hónapig tartott.

Fejünkön a legelőkeltebb mellett a Follikulákban kis horgas hajcsok jelentek meg, melyeknek növeése napról-napra észlelhető volt, míg a kopasz hely dúsz hajjal borította le.

A fent említett kevesebb pigmentozás, foltostalagos kezelés mellett, rendszeres hajápolás vált. Különösen hangsúlyozni kell, hogy összes betegemnél a Lovacrin kezelés **A sok elismerő-levél néhányra:**

Hohenzollern hercegének 6 fensége: Kérek meg három palack Lovacrin-t.
Metzke Márta építész neje Korojanok (Németország): Nagyon meg voltam elégedve a palack Lovacrin-ral és általa azonnal új haj növekezett.
Zichy Edine grófné Zichyfalva: Legyen szives ide még 6 Crenellei grófnak egy palack Lovacrin-át küldeni.

Felkák Lina asszony Laibachban: Műtán a Lovacrin eredményével nagyon meg vagyok elégedve, kérek azonnal még 1 palackot küldeni.
Löser Ida asszony Badenbachban: Legyen szives még egy palack Lovacrin-t küldeni; ezen szer nagyon hatásos.
Schüller J. tanár Bécsben ír: Sok évan át volt kopasz fejem és néhány hó előtt megkezdtem a Lovacrin-t használni. Most a fejbőröm teljesen hajjal van fedve. A mi sok orvosom nem sikerült azt a Lovacrin gyógyászatára.
Neumann E. ur Baselben: Lovacrin-ot csak más szer eredményelennél maradt, a Lovacrin-nak valódoos csodahatása volt. Egy kopasz hely, mely évek óta kopasz volt, új hajjal eddig borított le.
Széneli R. asszony Budapesten: Évek óta szenvedek hajhullásban. Mióta Lovacrin-ját használok, hajam már nem hullik és hajam utána nő.

Felkák Emma grófné ur. Nagy-Vászony Magyarországon: Legyen szives ezen tényleg radikális szerből még egy palackot küldeni. Az első csodás hatást teti.
A Lovacrin a hajat sürvő teszi, meggátolja a pikkelyeket, varr, fejporoszt és minden hajat nehezre, hoeszura és súlyosággá teszi. Korán megoszott haj, festés nélkül visszakapja eredeti színet. Lovacrin által a hajgyökér nagyon kielégítő módon megörösített. A fiatal haj esodálatos módon keletkezik és nő. Kis leányok, a kiknek haja rövid és látszólag életlen, annyák el lesznek ragadtatva ezen csodálatos szer hatásától. Mídon ezen szer arra van hivatva, hogy főesebb egyenetlen a pikkelyeket, a hajhullást, a kopaszágot eltávolítja és meggátolja, minden anyának fontos tudni, hogy létezik egy szer, mely kis kedvezőnek pompás hajfűrtöket szerez.

Lovacrin kapható 5 koronás nagy palackokban, 3 palack 12 kor., 6 palack 20 kor. A székítés postal utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése ellen történik. Megbízások az európai raktárhoz elismendők:

M. Feith, Bécs, VII., Mariahilferstrasse 38.
Raktár Budapest részére: Petrovics Miklós drogeriájában, IV. Bécsi-utca 2.

Párisi kiállítás: Arany érem, ERNOLENDT

alp-fényház, a világ legjobb fényháza, gyorsan mélyfeketé fényt ad és a bőrtartóságot fentartja.
Alapításkor 1828-ban. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindentől Raktár Budapestben, V. Lipót-kört 24. sz.

Megállj!

Senki se mulassza el, hogy az óriási cipő-árúházban lábbeli-árut ne vegyen. Megparancsolunk alkalmi árukat, hogy előállítás áron adják el lábbelimek, hogy tönkérdek sok munkássáimnak foglalkozás adjak.

Női cipő:	
Zergebőr, cugos vagy fűzős	3.-
Zergebőr keztübbőrszár, gombos	3.30
Szervó-, lakk-, keztübbőrszár	3.60
Zergebőr, fekete vagy színes, keresztcsattal	2.20
Lastin, szivalku, selyemcugos	2.60
Férfi-cipő:	
Borjúbőr, sima vagy betétes	3.-
Vix, calb, fűzős vagy betétes	3.20
Feltűnő elegáns box calb	3.80
Tiszti cipő, vix calb, elegáns	3.80
Pincér-cipő, alacsony sarok	1.20
Szegényeknek és munkásoknak férfi borjúbőr	2.50
női ze go	2.80

Gyár saját háromemeletes házában, 80 lakóval, a hol több 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 díratos ábrával berömve és ingyen. Nem tetészetesen a cipőt kicserélv m. a pénzt vissza adom.

Agulár Dávid

Budapest, VII., Erzsébet-kört 6/b.

Heckenast Gusztáv

hírnemes zongora-termében
BUDAPEST, most Gizella-tér 2. sz. (a Váci-utca sarkán)

ALAPÍTÁTOTY 1868.

ALAPÍTÁTOTY 1868.

Kaphatók a leghiresebb bel- és külföldi zongorák pianók és harmonikumok. — Ehrhar és fia bécsi; Schiedmayer stuttgarti udvari zongora-gyárak egyedül képviselete. Árjegyzék ingyen.

ZICHY MIHÁLY

legkitűnőbb alkotásait magában foglalja a következő pompás díszmü:

ZICHY MIHÁLY ÉLETE ÉS MŰVEI.

Nagyalakú (48x36%) pompás díszmü, a művész legkitűnőbb alkotásából.

A művész életrajzával és a képek magyarázatával.

49 pompás, szebbnél szebb műlappal, melyek mindegyike külön-külön egy-egy nagy értékkel bíró műretek.

A páratlan fényvel kiállított pompás díszmü ára díszkötésben **90 korona.**

Megjelent az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ. kiadásában. Kapható a kiadóhivatásban Budapest, VII. kerület, Kerepesi-út 54, és minden könyvkereskedésben.

ROSENBERG ARTHUR

a bécsi

Miederhaus Ign. Klein

meilfürdőinek budapesti raktára
BUDAPEST, IV., Kigó-utca 5. (Klotild-palota.)
Elsőrangú meil- és vállfűző műterem.
Mértékzerint megrendelések gondosan és egyénitve.
Mal ujdonság:
„FACON DROIT“ elől egyenes fronttal.
Különleges kerekpár- és tennisz-fűzők.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jobb és megbízhatóbb magvakat olcsóbban sehol sem kapni, mint

FABIÁN BÉLA

megkereskedésében
Budapest, IX. ker., Üllői-ut 73. szám.
Árjegyzéket kérjünk.

Hoveny vagy idült bujakor bántalmak

egy sörvélykór, borbajok, rouma, (izsag, fekélyek stb.) és a romlott vértől származó egyéb bujakorok, mint migrig-daganat, rheumatismus a száj és gége gyengedése, dagasztások, onofitosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökelt bujakorok bántalmak esetében, a legmegbízhatóbb és minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Olivier vértisztító piskótái

melylek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szer, mely számos kitüntetésben is részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 8.— kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.— kor. Mindegyik prospectus rendelkezésre áll.

Főraktár: **Török József gyógyszerész** Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

Oh jaj!

EGGER Mellpasztillák

csak egyszer is használta, meg van gyógyodva arról, hogy azok köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, a légzési szervek minden zavarainál gyors és biztos hatásuak.

Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési-raktár: **NADOR-gyógyszerár** Budapest, VI. Váci-körút 17. sz.

Éljen!

egyszer használtam, meg voltam gyógyítva

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonai orvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmegelőzhetőbb ajánlható

Dr. KAJDACSY,
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapial rendelő-intézete
IV. Kigóy-utca 5. I. em. Klotild-palota (Ástáróház és lift-használata)

A legelnyagoltabb higycsőfolyásokat, legnyagosabb hughyólyagbajokat, bujakorok sebeket, syphilit, az ünferistetés utóbjait.

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújabbán ollyanira felekarolt és hatásában párisian siküra

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magömléseket, nöknél fehérfolyást befoeskenedés nélkül, a legmakacsabb borbetegegeket, valamint ifjúkori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelött 9 óratól 4 óráig; este 7—8 óráig. Nöknék ugy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszereskről is gondoskodva lesz.

LAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legújatosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lörög, szalmakazalozók, járgány-csőplőgép, löhere-csőplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Kataphoresis

IDEG és NEMI BETEGSÉGEK.

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

21. SZ. Ha 21. SZ.

jól és olcsón javíttatni és felújítatni kívánja kerékpárját,

ugy kérjen díjmentes költségtétést

BEIPELD GÁBOR és TÁRSA
cégtől

Budapest, VIII., József-körút

21. SZ. 21. SZ. 21. SZ.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar Remekírók

FRANKLIN-Társulat kiadása

Shakspere összes színművei

mint a «Magyar Remekírók» kiegészítő része 6 kötetből ára 30 korona, diszkötésben csak 20 korona kedvezményes áron szállítatik a «Magyar Remekírók» előfizetőinek.

RÉVAI TESTVÉREK Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. ker., Üllői-út 18., előfizetési felhívást bocsát ki a

MAGYAR REMEKÍRŐK

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztárára Budapestben fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegészítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folyótagok kötetek a részletek pótlásig visszatartatnak; a lejárt s nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portoköltség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszélni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvéttetik.

A fenti előfizetési feltételeket elfogadom, s ezek alapján megrendelem:

a) A «Magyar Remekírók» 35 kötetben 220 koronánért fizetendő sorozatunként 20 kor. utánvéttel.
b) A «Magyar Remekírók» és Shakspere műveit 240 koronánért fizetendő sorozatunként 20 kor. utánvéttel.
c) A «Magyar Remekírók» és Shakspere műveit 240 koronánért fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekírók» Shakspere nélkül 220 koronánért fizetendő 3 koronás havi részletekben. (A nem kívánt módokat töröndö.)

Lakhely és kelet: _____

Név és állás: _____

Bp. N.

A megrendelésnek most van legalkalmasabb ideje, mert később, a mikor több sorozat lesz meg a műből, a havi részlet megfelelően emelkedik.

cím alatt egyöntetű szép kiadásban, 35 kötetben, díszes vaszonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János Kisfaludy Károly
- *Arany László Kisfaludy Sándor
- Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
- *Bajza József Kossuth Lajos
- Berzsenyi Dániel Madách Imre
- Csiky Gergely Mikes Kelemen
- Csokonay V. M. Pázmány Péter
- *Czuczor Gerg. Petőfi Sándor
- Deák Ferencz Reviczky Gyula
- Eötvös József br. Széchenyi István
- Farkas Mihály *Szigligeti Ede
- *Garay János Tekei László gr.
- Gyöngyössi I. *Tompa Mihály
- Gvadányi József *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty M.
- Katona József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Fer. műveit.
- *Kemény Zsigm. Népballadák
- Népius Iyra Körverköltészet

* A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenyszügyteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 35 testes kötete felől a leghevesesebb, mit a magyar szellem teremtett és hivatalva van arra, hogy minden család könyvtárgerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállításá mellő a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályá-

nyertes, művészi, erős angol vaszonkötés, a papíra famentes, soha meg nem sárguló; betűi külön és czélra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azonnal minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspere-kiadás, 6 vaszkötésben, diszkötésben 20 korona — kiveteles árban számlitok, holott a kiadás holtl ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspere kiadás 100 koronára került. — Legkiválóbb költőink remekfordításában közli Shakspere remekét a kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, György Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspere, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 35 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg 3 koronás havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspere kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, és két mű együttesen rendelhető meg összesen 4 kor. havi részletfizetés mellett.

Saját alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését felülből bevezetéstől elválik.

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Badies Ferencz
Bánóczy József
Beöthy Zsolt
Berzeviczy Albert
Bayer József
Endrődy Sándor
Erdődi Béla
Erdélyi Pál
Ferenecz Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Léva József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Váci János
Vadnai Géza
Voinovich Károly
Zoltvány Irén

E fényes névsor biztosítottát nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megvásárolható szívegyed adja a felülből megismerkedni, s hogy minden életvezető, onálta becsú munka lesz.

nyertes, művészi, erős angol vaszonkötés, a papíra famentes, soha meg nem sárguló; betűi külön és czélra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azonnal minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspere-kiadás, 6 vaszkötésben, diszkötésben 20 korona — kiveteles árban számlitok, holott a kiadás holtl ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspere kiadás 100 koronára került. — Legkiválóbb költőink remekfordításában közli Shakspere remekét a kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, György Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspere, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 35 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg 3 koronás havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspere kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, és két mű együttesen rendelhető meg összesen 4 kor. havi részletfizetés mellett.

Részletek levélben ezen előfizetési ívet és levelezőlapra rögzítve, aláírva hozzatnak megfizetői becsülettel.

